

Kirsimarja Raitasalo
Petri Huhtanen
Mari Miekkala
Salme Ahlström

Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2011

ESPAD -tutkimusten tulokset

RAPORTTI

RAPORTTI 59/2012

Kirsimarja Raitasalo, Petri Huhtanen, Mari Miekkala, Salme Ahlström

**Nuorten päihteiden käyttö Suomessa
1995 - 2011**
ESPAD -tutkimusten tulokset

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

© Kirjoittaja ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

ISBN 978-952-245-734-9 (painettu)

ISSN 1798-0070 (painettu)

ISBN 978-952-245-735-6 (pdf)

ISSN 1798-0089 (pdf)

URN:ISBN:978-952-245-735-6

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-245-735-6>

Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy
Tampere 2012

Tiivistelmä

Kirsimarja Raitasalo, Petri Huhtanen, Mari Miekkala ja Salme Ahlström. Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2011. ESPAD -tutkimusten tulokset. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin tutkimuskeskus (THL), Raportti 59/2012. 132 sivua. Helsinki 2012. ISBN 978-952-245-734-9 (painettu), ISBN 978-952-245-735-6 (pdf)

Eurooppalainen koululaistutkimus nuorten päihteiden käytöstä (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) on tehty vuodesta 1995 alkaen neljän vuoden välein 23–36 Euroopan maassa. Tähän raporttiin on koottu Suomea koskevia tuloksia kaikilta tutkimusvuosilta.

Raportissa tarkastellaan tupakan, alkoholin, huumeiden ja muiden päihteiden käytön trendejä, päihteiden käytön aloitusikää, alkoholin hankintatapoja, päihteisiin liittyviä arvioituja riskejä sekä päihteiden käytön yleisyyttä ja muutoksia.

Kohderyhmä on tutkimusvuonna 16 vuotta täyttävät nuoret, eli Suomessa peruskoulun 9-luokkalaiset. Aineisto on kerätty ositettua ryväotantaa käyttäen anonyyminä luokkakyselynä. Aineiston koko on vaihdellut runsaan 2 000 ja 5 000 oppilaan välillä eri vuosina.

Raittiiden osuus on lisääntynyt vuodesta 1999, jolloin kymmenesosa ikäluokasta oli raittiita, vuonna 2011 vastaava luku oli 16 %. Nuorten humalajuominen oli 1990-luvun loppupuolella yleistä Suomessa, mutta on selkeästi vähentynyt vuosituhaten vaihteen jälkeen. 15–16 -vuotiaista nuorista 60 % oli vuonna 2011 ollut humalassa joskus elämänsä aikana ja noin 10 % nuorista humaltui viikoittain. Humalajuomisen aloitusikä on viime vuosina siirtynyt aiempaa myöhäisemmäksi.

Nuorten tupakointi on vähentynyt 2000-luvulla, mutta vuosien 2007 ja 2011 välillä laskeva trendi on pysähtynyt ja jopa kääntynyt hieman nousuun. Vuonna 2011 pojista 20 % ja tytöistä 18 % tupakoi päivittäin. Nuuskan käyttö on lisääntynyt jyrkästi etenkin poikien keskuudessa. Vuonna 2011 tutkimuksen kohteena ollut ikäluokka on kuitenkin aloittanut tupakkakokeilut aiempia ikäluokkia myöhemmin.

Kannabiksen käyttö yleistyi Suomessa 1990-luvulla. Vuosituhannen vaihteen jälkeen käyttö väheni, mutta viime vuosina se on jälleen lisääntynyt nuorten keskuudessa. Vuonna 2011 kannabista oli kokeillut 11 % nuorista. Muiden laittomien huumeiden käyttö on 15–16 -vuotiaiden keskuudessa harvinaista. Vuonna 2011 nuorista 4 % ilmoitti kokeilleensa jotain muuta huumetta kuin kannabista.

Rauhoittavien tai unilääkkeiden käyttö ilman lääkärin määräystä on hieman lisääntynyt poikien keskuudessa edellisestä mittauskerrasta, tytöillä muutosta ei ole tapahtunut. Vuonna 2011 pojista 5 % ja tytöistä 9 % oli käyttänyt näitä lääkkeitä. Alkoholia ja pillereitä yhdessä käyttäneiden osuus väheni aikavälillä 1995–2007, mutta kokeilut ovat yleistyneet jälleen niin pojilla kuin tytöilläkin. Vuonna 2011 pojista 6 % ja tytöistä 14 % oli elinaikanaan käyttänyt alkoholia ja pillereitä yhdessä. Liimojen, liuottimien yms. kokeilun kasvava trendi näyttää pojilla taittuneen kahden viimeisen mittauskerran välillä, tyttöjen trendi on pysynyt noususuuntaisena. Vuonna 2011 pojista 9 % ja tytöistä 11 % oli elinaikanaan kokeillut näitä aineita.

Vaikka nuorten alkoholin käyttö on kaiken kaikkiaan vähentynyt, etenkin humalajuominen on vielä suhteellisen korkealla tasolla. Aihetta huoleen antaa lisäksi se, että sekä kannabiksen käytön että alkoholin ja pillereiden yhteiskäytön laskeva trendi on kääntynyt nousuun.

Avainsanat: nuoret, päihteet, alkoholi, humala, tupakka, huumeet, kannabis, aloitusikä

Sammandrag

Kirsimarja Raitasalo, Petri Huhtanen, Mari Miekkala och Salme Ahlström. Finländska ungdomars användning av alkohol och andra droger 1995–2007. Resultaten från Espad –undersökningen. Intitutet för hälsa och välfärd (THL), Rapport 59/2012, 132 sidor. Helsingfors 2012. ISBN 978-952-245-734-9 (tryckt), ISBN 978-952-245-735-6 (pdf)

Den europeiska undersökningen om skolungdomars användning av alkohol och andra droger (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) har sedan 1995 utförts med fyra års mellanrum i 23–36 europeiska länder. Finland har varit med alla gånger undersökningen har utförts, dvs. 1995, 1999, 2003, 2007 och 2011. I denna rapport har man sammanställt resultaten för Finlands del från samtliga undersökningsår.

I rapporten granskas trender inom bruket av tobak, alkohol, narkotika och andra droger, vid vilken ålder man börjat använda olika droger, sätten att få tag på alkohol, risker förenade med olika droger samt prevalens och förändringar i bruket.

Målgruppen är ungdomar som fyller 16 år under undersökningsåret. I Finland går denna åldersgrupp på grundskolans nionde klass. Vid insamlingen av materialet använde man sig av klusterurval och klasserna svarade anonymt på enkäten. Materialets storlek har varierat mellan drygt 2000 och 5000 elever under de olika åren.

De nyktras andel har ökat sedan år 1999, då en tiondedel av åldersklassen var nyktra. År 2011 var motsvarande andel 16 %. Under den senare delen av 1990-talet var berusningsdrickandet bland de unga mycket allmänt i Finland, men under 2000-talet har det minskat betydligt. År 2011 hade 60 % av de unga i åldern 15-16 år varit berusade någon gång under sitt liv, och cirka 10 % av ungdomarna drack sig berusade varje vecka.

Ungdomars debutålder för att dricka sig berusade har senarelagts under de senaste åren. Tobaksrökning bland unga har minskat under 2000-talet, men den fallande trenden stannade upp, och steg till och med något mellan år 2007 och år 2011. År 2011 rökte 20 % av pojkarna och 18 % av flickorna dagligen. Användning av snus har ökat markant, speciellt bland pojkar. Åldersklassen som deltog i undersökningen år 2011 har dock börjat röka senare än föregående åldersklasser.

Användningen av cannabis blev vanligare i Finland under 1990-talet. Vid millennieskiftet minskade bruket, men under de senaste åren har det igen skett en ökning bland unga. År 2011 hade 11 % av ungdomarna prövat på cannabis. Bruk av övriga illegala droger är ovanligt bland 15-16 åringarna. År 2011 uppgav 4 % av ungdomarna att de prövat på någon annan drog än cannabis.

Användning av lugnande preparat eller sömnmedel utan läkarordination har ökat något bland pojkar sedan den senaste undersökningen, bland flickor har det inte skett någon förändring. År 2011 hade 5 % av pojkarna och 9 % av flickorna använt sig av denna typ av mediciner.

Andelen som använt sig av alkohol och läkemedel tillsammans minskade mellan år 1995 och 2007, men nu har det igen skett en ökning såväl bland pojkar som flickor.

År 2011 hade 6 % av pojkarna och 14 % av flickorna hade kombinerat alkohol och läkemedel någon gång under sin livstid.

Den växande trenden med att bruka lim, lösningsmedel och dylikt ser ut att ha avmattats bland pojkarna under de två senaste undersökningarna, medan trenden bland flickorna fortfarande pekar uppåt. År 2011 hade 9 % av pojkarna och 11 % av flickorna prövat på dessa ämnen någon gång under sin livstid.

Även om alkoholkonsumtionen bland ungdomar minskat, förblir drickandet i berusningssyfte på en relativt hög nivå. Ett annat orosmoment är att de tidigare fallande trenderna för såväl cannabisbruk som blandbruk av alkohol och läkemedel nu vänt.

Nyckelord: ungdomar, droger, alkohol, berusning, tobak, cannabis, debutålder

Abstract

Kirsimarja Raitasalo, Petri Huhtanen, Mari Miekkala ja Salme Ahlström. Alcohol and Drug Use among Adolescents in Finland 1995–2011. ESPAD survey results. National Institute for Health and Welfare (THL). Report 59/2012, 132 pages. Helsinki, Finland 2012. ISBN 978-952-245-734-9 (printed), ISBN 978-952-245-735-6 (pdf)

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) has been conducted every four years since 1995, initially in 23 countries and most recently in 36 countries in Europe. Results from each year of the survey are compiled in this national report on Finland.

The report monitors trends in the use of tobacco, alcohol, drugs and other substances; the age of onset of substance use; ways of acquiring alcohol; the perceived risks of various substances; the prevalence of substance use and changes in it.

The target group is young people who will turn 16 years old during the calendar year of the survey. In Finland, this age group attends the ninth grade of comprehensive school. The data have been collected using stratified cluster sampling and questionnaires completed anonymously in school classes. The number of participants per year in Finland has varied between a little more than 2000 and up to 5000 students.

The amount of abstainers among adolescents has increased since 1999, when one tenth of the cohort was abstainers, in 2011 the corresponding figure was 16 %. Heavy episodic drinking among adolescents was highly prevalent in Finland in the late 1990s, but has significantly decreased during the 2000s. 60 % of adolescents aged 15-16 had been drunk at least once in their lifetime and about 10 % reported getting drunk approximately every week. The age of onset of drinking to intoxication has risen during recent years.

Youth smoking has decreased during the 21st century but between the years 2007 and 2011 the decreasing trend has stopped and even increased. In 2011 20 % of boys and 18 % of girls smoked daily. The use of snus has increased sharply especially among boys. The age of onset of smoking among the cohort studied in 2011 is, however, higher than among earlier cohorts.

The use of cannabis increased in Finland during the 1990's. After the turn of the century the use decreased but in recent years it has turned to increase among adolescents. 11 % of young had used cannabis in 2011. The use of other illegal drugs is rare among 15-16 years old. In 2011, 4 % of young reported having tried some other drug than cannabis.

The use of tranquilizers or sedatives without prescription has somewhat increased among boys but not among girls since the recent point of measurement. In 2011, 5 % of boys and 9 % of girls had used these drugs. The proportion of adolescents who had used alcohol together with pills decreased during 1995-2007 but the experiments have again increased both among boys and girls. 6 % of boys and 14 % of girls had tried alcohol together with pills during their lifetime in 2011. The increasing trend of using inhalants has turned downward among boys between the two recent points of measurement; the trend among girls has remained upward. 9 % of boys and 11 % of girls in 2011 had tried these substances during their lifetime.

Even though the alcohol use among adolescents has decreased, especially drinking to intoxication is still on a high level. In addition to this, there is reason to worry, as the decreasing trends of cannabis use and the use of alcohol together with pills have turned upward.

Keywords: adolescents, substances, alcohol, intoxication, tobacco, drugs, cannabis, age of onset

Sisällys

Tiivistelmä	4
Sammandrag	4
Abstract	5
1 Johdanto	9
2 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen toteutus.....	10
2.1 Kohdejoukko ja otanta	10
2.2 Aineiston keruu.....	11
2.3 Kyselylomake	12
2.4 Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta.....	12
3 Aineistot ja menetelmät.....	13
3.1 Aineistojen perustiedot	13
3.2 Aineistojen luotettavuus ja laatu.....	13
3.3 Menetelmät	14
4 Päihteiden käytön trendit.....	15
4.1 Tupakointi ja nuuskan käyttö (taulukot 4a - 4f)	15
4.2 Alkoholin käyttö ja juomistiheys (taulukot 5a - 5e)	15
4.3 Juomalajit (taulukot 6a - 6b).....	16
4.4 Viime käyttökerralla juodut alkoholimäärät (taulukot 7a - 7c)	17
4.5 Humalajuominen (taulukot 8a - 8g)	18
4.6 Lääkkeiden käyttö (taulukot 9a - 9c)	21
4.7 Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihdetarkoituksessa (taulukot 10a - 10c).....	22
4.8 Kannabiksen käyttö (taulukot 11a - 11d)	22
4.9 Muiden laittomien huumeiden käyttö (taulukot 12a - 12c, 13)	23
5 Päihteiden käytön aloitusikä.....	24
5.1 Tupakoinnin aloitusikä (taulukot 14a - 14b)	24
5.2 Alkoholin käytön aloitusikä (taulukot 15a - 15e, f)	24
5.3 Muiden päihteiden käytön aloitusikä (taulukot 16a - 16f)	25
6 Päihteiden saatavuus, hankinta ja nauttimispaikka	26
6.1 Eri päihteiden saatavuus oman arvion mukaan (taulukko 17)	26
6.2 Huumeiden tarjonta (taulukot 18a - 18c)	26
6.3 Alkoholin ostot vähittäiskaupasta ja nauttiminen anniskelupaikoissa (taulukot 19a - 19e, 19f - 19j)	27
6.4 Alkoholin hankintatapa viime käyttökerralla (taulukko 20).....	27
6.5 Alkoholin nauttimispaikka viime käyttökerralla (taulukko 21)	27
7 Päihteiden käyttöön liittyvät arvioidut riskit ja koetut ongelmat	28
7.1 Tupakointiin liittyvät arvioidut riskit (taulukot 22a - 22b).....	28
7.2 Alkoholin käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 23a - 23c)	28
7.3 Huumeiden käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 24a - 24g)	29
7.4 Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat (taulukko 25)	30

8	Päihteiden käyttö asuinpaikan mukaan	32
8.1	Päihteiden käyttö suuralueittain (taulukot 26a - 26c)	32
8.2	Päihteiden käyttö kaupungeissa ja maaseudulla (taulukot 27a - 27c)	33
9	Yhteenveto ja pohdinta	35
	Lähteet	37
	Taulukkoluetelo	39
	Liite 1: ESPAD-otosten ositteet eri tutkimusvuosina	111
	Liite 2: Luokkalomake	112
	Liite 3: Kansainvälinen koululaiskysely 2011	114

1 Johdanto

Eurooppalainen koululaistutkimus alkoholin ja muiden päihteiden käytöstä (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs, ESPAD) seuraa samanikäisten eurooppalaisten koululaisten alkoholin, tupakan ja huumeiden käytössä tapahtuvia muutoksia Euroopassa. Tutkimuksen tietojen perusteella voidaan verrata koululaisten päihteiden käytön yleisyyttä eri maissa. Muiden maiden nuorten parissa havaitut kehitystrendit auttavat ennakoimaan kehitystä Suomessa.

Mm. Euroopan huumeiseurantakeskus (EMCDDA) käyttää tuloksia hyväkseen valmistaessaan vuosittain raportin huumeiden käytöstä Euroopassa. ESPAD -aineistoa käytetään hyväksi myös arvioitaessa Suomessa tehtyjen alkoholipoliittisten ratkaisujen, kuten alkoholin veronalennusten ja jakelujärjestelmän muutosten vaikutuksia. Tämän vuoksi ei tutkita ainoastaan nuorten päihteiden käyttöä, vaan myös sitä, miten he ovat saaneet päihteet käyttöönsä.

Ensimmäinen ESPAD -aineisto kerättiin vuonna 1995 yhteensä 23 maassa, vuonna 1999 mukana oli 30 maata. Vuosina 2003 ja 2007 aineisto kerättiin 35 ja vuonna 2011 36 Euroopan maassa. Tutkimuksen kohderyhmänä on tutkimusvuonna 16 vuotta täyttävät, jotka tutkimushetkellä ovat 15–16 -vuotiaita.

Suomessa tehdään myös muita tutkimuksia, joissa kartoitetaan nuorten tupakan, alkoholin ja huumeiden käyttöä. Nuorten terveystapatutkimuksessa on seurattu tupakan ja alkoholin käyttöä vuodesta 1977 lähtien kahden vuoden välein 12-, 14-, 16- ja 18-vuotiaiden keskuudessa (Raisamo ym. 2011). WHO:n nuorten terveyskäyttäytymistä koskevassa tutkimuksessa (Health Behaviour in School-Aged Children, HBSC) on tietoja 11-, 13- ja 15-vuotiaiden tupakan ja alkoholin käytöstä vuodesta 1985 lähtien neljän vuoden välein ja vuodesta 2002 lähtien tietoja on myös huumeista (Currie & al. 2012). Alueellisissa kouluterveyskyselyissä on myös päihteiden käyttöä koskevia kysymyksiä. Näitä tehdään joka toinen vuosi peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten sekä lukion 1. ja 2. vuosikurssin (vuodesta 2008 lähtien myös ammattioppilaitosten 1. ja 2. vuosikurssin) oppilaiden keskuudessa niissä kunnissa, jotka haluavat osallistua (Kouluterveyskysely 2011). Muut tutkimukset paitsi Kouluterveyskysely perustuvat koko maan kattavaan satunnaisotantaan.

ESPAD on ainoa tutkimus, jossa keskeinen sisältö on nuorten päihteiden käyttö, käyttötavat ja päihdeasenteet. Muut yllä mainitut tutkimukset ovat terveystieteellisiä ja niissä päihteiden käyttöä kartoitetaan suppeasti. Kansainvälisissä vertailuissa voi käyttää vain eri maissa yhdenmukaisin menetelmin tehtyjä tutkimuksia. Tutkimukset eivät voi korvata toisiaan, mutta eri tutkimuksista saadut samansuuntaiset tulokset voivat vahvistaa tulosten luotettavuutta.

Suomen ESPAD -tuloksista on aiemmin julkaistu taulukkoraportteja yhden, kahden tai useamman peräkkäisen tutkimusvuoden tuloksista kerrallaan (Ahlström ym. 1997, 2001a, 2004; Metso ym. 2009). Lisäksi on julkaistu joukko artikkeleja (esim. Ahlström ym. 2001b, 2003; Ahlström & al. 2008; Karvonen 2010), myös vuoden 2011 tuloksista (Raitasalo ym. 2012). Viimeisimmät kansainväliset ESPAD -tulokset ovat vuoden 2011 aineistoista (Hibell ym. 2012).

Tässä raportissa tarkastellaan suomalaisten nuorten päihteiden käyttöön liittyviä trendejä vuosilta 1995, 1999, 2003, 2007 ja 2011. Alkoholin, tupakan, huumeiden, lääkkeiden ja liuottimien käytön trendien lisäksi tarkastellaan mm. eri päihteiden käytön aloitusiän, alkoholin hankintatapojen ja päihteiden käyttöön liittyvien arvioitujen riskien muutoksia. Päihteiden käytön trendejä tarkastellaan myös asuinpaikkaan liittyvien taustatekijöiden mukaan.

2 Tutkimusasetelma ja tutkimuksen toteutus

2.1 Kohdejoukko ja otanta

Vuonna 2011 tutkimuksen perusjoukko koostui vuonna 1995 syntyneistä suomen- ja ruotsinkielisten koulujen oppilaista. Vastaavasti vuonna 2007 tutkimuksen kohteena olivat vuonna 1991 syntyneet, vuoden 2003 tutkimuksessa vuonna 1987 syntyneet, vuoden 1999 tutkimuksessa vuonna 1983 syntyneet ja vuoden 1995 tutkimuksessa vuonna 1979 syntyneet. Kyseinen ikäluokka on pääosin peruskoulun 9. luokalla, siksi kyseilyt tehtiin vain 9. luokkalaisten keskuudessa. Vuonna 2011 kerättyssä aineistossa noin 5 % oppilaista ei kuulunut tavoiteltuun ikäluokkaan – he ovat joko luokalle jääneitä tai tavallista myöhemmin tai aikaisemmin koulunsa aloittaneita. Ne oppilaat, jotka eivät kuuluneet tavoiteltuun ikäluokkaan, poistettiin jälkikäteen varsinaisesta ESPAD -aineistosta. Voimme siis arvioida, että noin 5 % ikäluokasta jää tavoittamatta sen takia, että he eivät ole 9. luokalla. Otannan ulkopuolelle on jätetty esim. vamman vuoksi erityisopetuksessa olevat, erityisluokilla olevat ja Ahvenanmaalla asuvat muulloin paitsi vuonna 1995.

Kaikkina vuosina otantamenetelmä on ollut ositettu kaksivaiheinen ryväsotanta. Ositteet on muodostettu EU:n aluejaon (NUTS2) mukaan vuosina 1999, 2003, 2007 ja 2011. Vuonna 1995 ositus perustui ennen 1.9.1997 voimassa olleeseen läänijakoon ja koulun opetuskielen (suomi/ruotsi). NUTS2 -aluejako muuttui vuonna 2003. Ahvenanmaa poisluettuna alueita oli aiemmin viisi, uuden jaon mukaan neljä. Vuonna 2007 ja 2011 käytettiin uutta aluejakoa. Nämä neljä/viisi aluetta jaettiin edelleen kaupunkimaisiin ja maaseutumaisiin alueisiin. Näiden lisäksi pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) on erotettu muusta Etelä-Suomesta (aiemmin Uudestamaasta) omaksi ositteekseen. Vuonna 1995 ruotsinkieliset koulut ja vuosina 1995 ja 1999 pääkaupunkiseudun koulut olivat yliedustettuina otoksessa. Yliedustus on korjattu analyyseissä käyttämällä ositekohtaisia painoja. Tarkemmat tiedot ositteista on esitetty liitteessä 1.

Ensimmäisessä vaiheessa poimittiin otokseen tulevat koulut kustakin ositteesta systemaattisella PPS (probability-proportional-to-size) -satunnaisotannalla. Mukaan tulevien koulujen määrä oli verrannollinen kunkin ositteen 9. luokkalaisten oppilaiden kokonaismäärään ja kunkin koulun todennäköisyys tulla valituksi otokseen oli verrannollinen koulun 9. luokkalaisten oppilaiden määrään. Toisessa vaiheessa valittiin kustakin koulusta yksi luokka yksinkertaisella satunnaisotannalla. Koulurekisterissä ei ole tietoa rinnakkaisluokkien lukumäärästä. Tämän vuoksi aineistonkeruissa jouduttiin käyttämään keskimääräistä luokkakokoa, minkä oletettiin olevan 20 oppilasta vuosina 2007 ja 2011 ja vastaavasti 21 oppilasta vuonna 2003, 18 vuonna 1999 ja 24 vuonna 1995. Jos koulussa oli keskimääräistä suurempia luokkia, niin valituksi saattoi tulla rinnakkaisluokka, jota koulussa ei oikeasti ollutkaan. Näissä tapauksissa otokseen valittiin "viimeinen" rinnakkaisluokista. Esimerkiksi jos koulussa oli luokat A-C, mutta otantaohjelma ehdotti luokkaa D, niin sen sijasta valittiin C-luokka.

Vuonna 2011 koulujen yhteyshenkilöiltä kerättiin tiedot koulun luokkatiedoista. Luokat, joiden oppilaat eivät puhu suomea tai ruotsia jätettiin pois, kuten myös erityisluokat. Joustavaan opetussuunnitelmaan kuuluvat luokat olivat mukana. Näiden tietojen perusteella valittiin joka koulusta satunnaisesti yksi luokka, jonka valinnan todennäköisyyteen vaikutti luokan oppilasmäärä.

Kouluotokset poimittiin koulurekisteristä Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen laitoksella kehitetyllä tietokoneohjelmalla. Vuonna 2011 otannassa käytetyn koulurekisterin tiedot olivat syksyn 2009 seitsemännen luokan oppilaista, jotka siis keväällä 2011 olivat 9. luokalla. Vuosina 1995, 1999 ja 2003 rekisteritiedot olivat vain puolitoista vuotta vanhoja ja otos poimittiin 8. luokkalaisten tietojen perusteella. Otokseen valituille kouluille valittiin myös suunnilleen samankokoinen varakoulu samasta ositteesta siltä varalta, että jokin koulu kieltäytyy osallistumasta tutkimukseen. Ensimmäinen varakoulu oli seuraava koulu tiedostossa, jossa koulut oli lajiteltu ositteen ja koulun koon mukaan. Toinen varakoulu oli edellinen koulu luettelossa, jos sellainen oli olemassa. Siinä tapauksessa, että "seuraava" tai "edellinen" koulu oli jo poimittu alkuperäiseen otokseen, siitä ei tullut varakoulua. Näin ollen kaikki koulut eivät saaneet korvaavaa koulua.

Valittujen luokkien kaikki paikalla olevat oppilaat vastasivat kyselyyn yhden oppitunnin aikana. Kyseisen tunnin aikana poissaolleet sekä ne, joiden vanhemmat olivat kieltäneet vastaamisen muodostavat aineiston kadon.

Taulukossa 1 on esitetty perustiedot eri vuosien otoksista.

Koululaiskyselyissä vastausprosentit ovat varsin korkeita. Noin 10 % oppilaista on ollut poissa oppitunnilta, jolloin kysely on tehty. Aineiston luotettavuuteen vastausprosentin ohella vaikuttaa kieltäytyneiden koulujen lukumäärä. Suomessa se on pysynyt kohtuullisen pienenä. Koulun korvaaminen varakoululla ei ole aivan satunnaisotannon periaatteiden mukaista. Toisaalta, jos kieltäytynyttä koulua ei korvattaisi, alueellinen edustavuus kärsisi. Ei ole mitään syytä olettaa, että kieltäytyneissä kouluissa esiintyisi enemmän tai vähemmän päihteiden käyttöä kuin muissa tutkimukseen osallistuvissa kouluissa. Tässä tapauksessa korvaavien koulujen käytöllä ei liene vaikutusta tuloksiin.

Tyttöjen ja poikien vastausprosentteissa ei ole eroa, mutta silti poikien osuus aineistossa näyttää vähentyneen 2000-luvulla. Tähän voi olla useita syitä. Erityisluokilla, samoin kuin todennäköisesti luokalle jääneiden keskuudessa on enemmän poikia kuin tyttöjä. Erityisopetuksessa olevien määrä on lisääntynyt 2000-luvulla (Kumpulainen & Saari 2006). Pilailien vastanneet ovat enimmäkseen poikia ja heidät on pyritty poistamaan lopullisesta aineistosta. Vuosina 2007 ja 2011 kansainvälisten sääntöjen mukaan lopullisesta aineistosta poistettiin kaikki, jotka eivät olleet ilmoittaneet syntymäaikaansa. Heidän joukossaan oli enemmän poikia kuin tyttöjä.

2.2 Aineiston keruu

ESPAD -aineistonkeruu on suositeltu tehtäväksi kunakin tutkimusvuonna keväisin mielellään yhden viikon aikana. Suomessa aineistonkeruu on ajoitettu maaliskuun loppupuolelle hiihtolomien ja pääsiäisen väliin. Vuonna 2011 aineisto kerättiin pääsääntöisesti viikolla 13, vuonna 2007 viikolla 12, vuonna 2003 viikolla 13, vuonna 1999 viikolla 12 ja vuonna 1995 viikolla 13. Jos jollekin koululle ei sopinut kyseinen viikko, niin aineisto voitiin kerätä edellisellä tai seuraavalla viikolla.

Vuonna 2011 ensimmäinen yhteydenottokirje rehtoreille lähetettiin tammikuussa. Kirjeessä tiedusteltiin halukkuutta osallistua tutkimukseen, yhteyshenkilön nimeä (tiedonkeruusta vastaava opettaja) ja otokseen valitun luokan oppilaiden lukumäärää. Vuonna 2011 koulujen kieltäytyminen tutkimuksesta oli yleisempää kuin aiemmin. Alkuperäisen otoksen 251 kouluista 36 kieltäytyi. Näiden koulujen mahdollisiin molempiin varakouluihin otettiin yhteyttä. Varakouluja oli yhteensä 35, joista 22 koulua päätti osallistua kyselyyn.

Vuoden 2011 aineistonkeruun yhteydessä oppilaiden vanhemmilta kysyttiin lupa lasten tutkimukseen osallistumiseen. Koulujen yhteyshenkilöt tiedottivat oppilaiden vanhemmille tutkimuksesta. Helsingin kaupungin kouluissa kysyttiin aktiivinen suostumus, jolloin ilman vanhempien lupaa oppilaat eivät saaneet osallistua kyselyyn. Muissa kouluissa käytettiin passiivista suostumusta eli jos vanhemmat eivät erikseen kieltäneet osallistumista, oppilas osallistui kyselyyn. 37 oppilasta ei osallistunut tutkimukseen, koska heillä ei ollut vanhempien suostumusta. Lisäksi kunnilta pyydettiin lupa tutkimuksen toteuttamiseen, jos vähintään kaksi saman kunnan koulua osallistui tutkimukseen.

Aineistonkeruumateriaali lähetettiin yhteyshenkilöinä toimineille opettajille maaliskuussa 2011. Kyseiset opettajat järjestivät tiedonkeruun koetilannetta muistuttavalla tunnilla ja jokainen oppilas sulki itse lomakkeensa kirjekuoreen, johon ei merkitty mitään tunnustetietoja. Opettajat täyttivät luokkaraportin (liitteessä 2), jossa kysyttiin mm. poissaolteiden lukumäärää, ja lähettivät koko luokan aineiston tutkijoille postitse.

Aiempina vuosina aineisto on tarkastettu itse, vuodesta 2007 alkaen eri maiden aineistojen tarkistus on tehty keskitetysti Islannissa. Erilaisesta tarkistuskäytännöstä johtuvat mahdolliset erot tuloksissa ovat niin

pieniä, että ne mahtuvat virhemarginaalin sisään. Ainoastaan harvinaisten, "kovien" huumeiden käyttäjissä saattaa nyt olla muutama "väärä positiivinen" tapaus.

2.3 Kyselylomake

Kyselylomakkeen pohjana on kansainvälinen englanninkielinen lomake, jolla on pakolliset ydinkysymykset ja vuodesta 1999 alkaen valinnaisia, tiettyyn aihepiiriin liittyviä kysymysryppäitä ns. moduuleja ja lisäksi joitakin yksittäisiä valinnaisia kysymyksiä. Kussakin maassa on voitu vielä lisätä muutama oma kysymys. Ydinkysymykset koskevat mm. eri päihteiden käyttöä, aloitusikää, arvioitua saatavuutta ja päihteiden käyttöön liittyviä riskejä. Nuuskaa koskeva valinnainen kysymys on relevantti Ruotsissa ja Suomessa, mutta ei juuri muualla. Maakohtaisena kysymyksenä Suomessa on kaikkina vuosina ollut mukana alkoholin hankintaa koskeva kysymys. Vuonna 2011 Suomessa lomakkeeseen lisättiin uusia kysymyksiä kannabiksen kotikasvatuksesta, rahapelaamisesta, läheisten päihteiden käytöstä ja päihtyneenä ajamisesta. Niistä raportoidaan muualla kuin tässä taulukkoraportissa.

Kyselylomake on eri vuosina säilynyt pääosin samanlaisena. Vuoden 2007 kyselyä varten kansainvälinen työryhmä karsi jonkin verran ydinkysymysten määrää ja selkeytti lomakkeen rakennetta. Tupakkaa koskevat kysymykset järjestettiin peräkkäin yhteen sektoriin, alkoholia koskevat kysymykset toiseen sektoriin jne. Kaikkien päihteiden saatavuutta ja aloitusikää koskevat kysymykset olivat aiemmin erillisinä kysymyspattereina käyttökysymysten jäljessä, mutta nyt ne "hajotettiin" ao. päihdettä koskevien kysymysten yhteyteen. Aloitusikä kysyttiin aiemmin kaikista päihteistä, mutta vuosina 2007 ja 2011 hyvin harvojen käyttämistä huumeista tätä ei enää tiedusteltu.

Vuonna 2007 pakollisten ydinkysymysten määrää siis vähennettiin, mutta samalla valinnaisuutta lisättiin lisäämällä uusi moduuli kannabiksen säännöllisestä käytöstä. Nämä kysymykset ovat relevantteja vain niissä maissa, missä kannabiksen käyttö on selvästi yleisempää kuin Suomessa.

Vuonna 2007 humalakysymyksen sanamuotoa tarkennettiin niin, että kysymys koski rajumpaa humalaa kuin ennen. Suomessa haluttiin kuitenkin säilyttää myös vanha kysymys, jotta saataisiin ajallisesti vertailukelpoista tietoa nuorten humalajuomisesta. Tämä kysymys esitettiin myös vuoden 2011 lomakkeen lopussa, muiden kansallisten kysymysten kanssa.

Vuoden 2011 suomenkielinen kyselylomake on liitteenä. Aiempien vuosien suomenkieliset lomakkeet löytyvät aiemmin julkaistuista taulukkoraporteista (Ahlström ym. 1997, 2001a, 2004 ja Metso ym. 2009). Kunakin vuonna lomake on käännetty myös ruotsiksi ja niitä on käytetty ruotsinkielisissä kouluissa.

2.4 Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta.

Kunakin vuonna aineistonkeruuta valvova opettaja on täyttänyt ns. luokkalomakkeen (liitteessä 2). Siinä tiedustellaan oppilaiden lukumäärää ja poissaolteiden lukumäärää. Tämän perusteella pystytään laskemaan vastausprosentti. Vuosina 1999, 2003, 2007 ja 2011 luokkalomakkeella on kysytty valvovan opettajan huomioita oppilaiden työskentelystä lomakkeen täytön aikana. Opettajien arvioiden mukaan oppilaat ovat olleet valtaosaltaan kiinnostuneita kyselystä ja vastanneet kyselyyn tosissaan (taulukot 2a - 2d).

Keskimääräinen lomakkeen täyttöaika on ollut noin puoli tuntia (taulukko 2e). Vuosina 2003 ja 2007 kysymme, kuinka monelta oppilaalta aika loppui kesken. Koska tämä oli harvinaista, ei asiaa kysytty enää vuonna 2011. Osa oppilaista, joilla aika loppui kesken, oli ulkomaalaistaustaisia. Heillä saattaa olla vaikeuksia vastata suomen- tai ruotsinkielisiin lomakkeisiin.

3 Aineistot ja menetelmät

3.1 Aineistojen perustiedot

Aineistojen perustiedot on esitetty taulukossa 1.

Aineistojen koko on kasvanut ensimmäisistä tiedonkeruista. Alkuperäinen kansainvälinen suositus oli noin 2000 oppilasta. Tässä ei kuitenkaan ollut huomioitu ryväsotantamenetelmää eli sitä, miten koululuokka vaikuttaa tuloksiin. Koska saman luokan oppilaat ovat samankaltaisempia päihteiden käytön suhteen kuin samanikäiset oppilaat yleensä, hajonta jää koululaiskyselyissä pienemmäksi kuin yksinkertaista satunnaisotantaa käytettäessä. Jotta ryväsotannan tapauksessa päästäisiin yhtä tarkkoihin tuloksiin kuin yksinkertaisessa satunnaisotannassa, otoksen kokoa täytyy kasvattaa. Vuoden 1999 tulosten perusteella arvioitiin, että ryvästyksen takia otosta piti kasvattaa noin 1,5-kertaiseksi. Vuonna 2007 otoksen kokoa kasvatettiin lisäksi split-half -testin takia. Vuoden 2011 otos oli hieman pienempi kuin 2007, koska tarvetta split-half -testille ei ollut.

3.2 Aineistojen luotettavuus ja laatu

Aineiston luotettavuutta on tarkasteltu mm. vertaamalla eri aineiden käytön esiintyvyyttä kahden eri kysymyksen pohjalta. Toinen kysymys koski elinaikaista käyttöä ja toinen ikää, jolloin ensi kerran käytti kyseistä päihdettä. Tulokset on esitetty taulukossa 3a.

Jonkin verran ristiriitaisuuksia on havaittavissa humalakysymyksissä. Vanhassa humalakysymyksessä ja ensimmäistä humalaa koskevissa kysymyksissä puhutaan vain "humalasta" ja sen tarkempi määrittely on jäänyt vastaajan oman tulkinnan varaan. Vuoden 2007 uudessa humalakysymyksessä määrittelyä tarkennettiin lisäämällä selite "että olet esimerkiksi horjunut kävellessäsi, puhunut sammaltaen, oksentanut tai et ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä". Ensimmäistä humalaa koskevassa kysymyksessä puhuttiin edelleen pelkästä "humalasta". Tämä selittää ristiriitaisten vastausten määrää, joka on nähtävissä taulukossa 3a uuden humalakysymyksen kohdalla.

Liimojen, liuottimien tms. haisteltavien aineiden kohdalla on jonkin verran epä johdonmukaisuuksia. Ehkä oppilaat eivät tiedä, mitä näillä aineilla tarkoitetaan. Kaiken kaikkiaan ristiriitaisesti vastanneiden osuudet ovat pieniä.

Eräänä aineistojen laadun kuvaajana on käytetty myös vastaamatta jätettyjen kysymysten osuutta (taulukko 3b). Se on pysytellyt kaikkina vuosina varsin pienenä. Kysymysten lukumäärä oli suurin ja lomake oli pisin vuonna 2003. Vuonna 2007 palattiin suunnilleen yhtä pitkään lomakkeeseen kuin 1999. Vuoden 2011 lomake oli lähes yhtä pitkä kuin vuoden 2003, mutta puuttuvien tietojen määrä ei noussut yhtä korkealle.

Aineistossa esiintyviä epä johdonmukaisuuksia on tarkasteltu myös vertaamalla joidenkin päihteiden elinikäistä, viime 12 kuukauden ja viime 30 päivän aikaista käyttöä. Taulukossa 3c on esitetty sellaisten ristiriitaisten vastausten osuus, joissa ilmoitettiin päihdettä käytetyn viimeisen 30 päivän aikana useammin kuin viime vuoden aikana tai elinaikana, tai viime vuoden aikana useammin kuin elinaikana. Aiemmin tällaiset ristiriidat korjattiin lopulliseen aineistoon. Vuosina 2007 ja 2011 vastaavaa korjausta ei tehty kansainvälisesti yhdenmukaisissa tarkastuksissa ja halusimme tässä raportissa käyttää samaa dataa, jota käytetään kansainvälisissä vertailuissa. Ristiriitaisten vastausten määrä on kuitenkin niin pieni, ettei sillä ole vaikutusta tuloksiin.

Huumekysymyksiin saatujen vastausten luotettavuutta mitataan myös kysymyksellä olisiko vastaaja myöntänyt kannabiksen käytön tässä kyselyssä (taulukko 3d). Niiden osuus, jotka eivät myöntäisi huumeiden

käyttöä, on pysynyt melko pienenä. Pojilla nämä osuudet ovat vähän suurempia kuin tytöillä. Tämän perusteella voidaan arvella, että poikien huumeiden käyttöä koskevat tiedot saattavat olla hieman epävarmempia kuin tyttöjen. Niiden osuus, jotka sanovat myöntäneensä kannabiksen käytön, on hyvin lähellä varsinaisen käyttökysymyksen perusteella laskettua kannabiksen käyttäjien osuutta.

3.3. Menetelmät

Tässä raportissa esitetään pääasiassa prosenttitaulukoita, jotka kuvaavat nuorten päihteiden käyttöön liittyviä trendejä vuodesta 1995 vuoteen 2011. Prosentteja laskettaessa kuhunkin taulukkoon liittyvät puuttuvat tiedot on poistettu. Tulosten tarkkuutta on tarkasteltu laskemalla tärkeimmille indikaattoreille 95 %:n luottamusväli aiemmille vuosille. Ne vaihtelivat tyypillisesti noin 1-2 prosenttiyksikköä ilmoitetun prosenttiosuuden molemmin puolin. Vuonna 2007, jolloin otos oli suurin, tarkkuus on parempi. Vuonna 1995 otos oli pienin ja silloin luottamusväli joissakin tapauksissa on suurempi kuin 2 prosenttiyksikköä molempiin suuntiin. Mitä pienempiä osaryhmiä tarkastellaan, sitä suurempia luottamusväliä ovat, eli osaryhmissä tulokset ovat epätarkempia kuin koko aineistossa.

Alkuperäisten kysymysten pohjalta on laskettu joukko muunnettuja muuttujia, joista suurin osa liittyy alkoholin kulutuksen mittaamiseen.

Viime alkoholin käyttökerralla juodun absoluuttialkoholin (puhtaan 100 % alkoholin) määrä senttilitroina on laskettu juomalajikohtaisten kysymysten 15a-15e (liitteessä 3) perusteella. Tällöin oluen, siiderin ja long drink -juomien väkevyudeksi on oletettu 4,5 %, viinien 12 % ja väkevien juomien 38 %. Viime kerralla juotuja lajeja koskeva erillinen suodatinkysymys (15) lisättiin lomakkeelle vuonna 2007, koska epäiltiin, että jotkut oppilaat olivat raportoineet kysymyksissä 15a-15e myös muulloin kuin viime kerralla juotuja määriä. Absoluuttialkoholimäärä laskettiin sekä käyttäen suodatinkysymystä että ilman tätä kuten aiempinakin vuosina. Absoluuttialkoholisenttilitrat muutettiin vielä annoksiksi jakamalla senttilitrat 1,5:llä. Suomessa vakioannos (33 cl pullo tai tölkki 33 cl olutta, 12 cl viiniä tai 4 cl väkeviä) sisältää noin 1,5 cl puhdasta 100 % alkoholia.

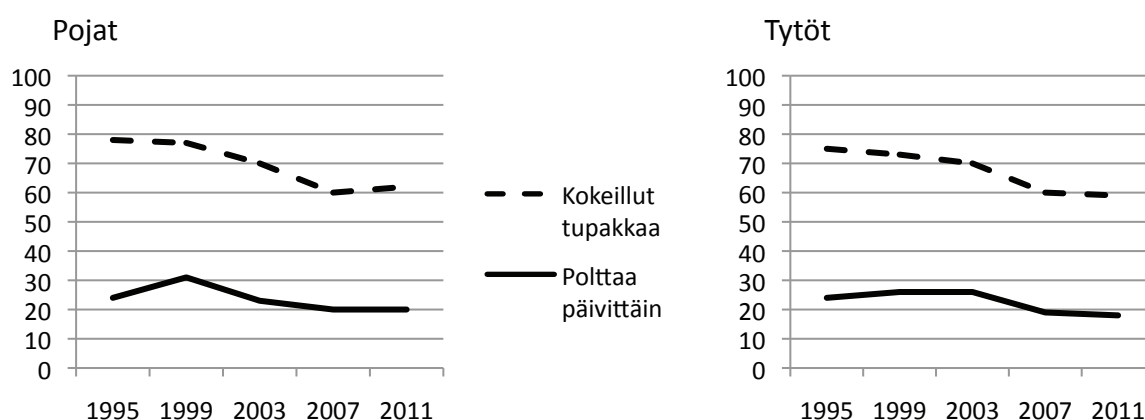
Eri laittomia huumeita koskevista kysymyksistä (25a, 29a, 31b, 31c, 31d, 31e, 31g, 31i, 31m, 31n, 31o) muodostettiin kaksi yhdistettyä huumemuuttujaa, jotka ilmaisevat, kuinka usein vastaaja on käyttänyt jotain laitonta huumetta ja kuinka usein vastaaja on käyttänyt jotain muuta laitonta huumetta kuin marihuanaa tai hasista. Vuonna 2011 kysyttiin ensimmäisen kerran erikseen MDPV ja GBL -huumeiden käytöstä.

Vuosien 1995 ja 1999 aineistojen käsittelyssä käytetään ositekohtaisia painoja tiettyjen ryhmien yliedustuksen takia. Vuosina 2003, 2007 ja 2011 tällaisia painoja ei tarvita. Vuonna 2007 poikien osuus oli jonkin verran pienempi kuin tyttöjen, minkä takia harkittiin sukupuolikohtaisten painojen käyttöä, mutta päihteiden käytössä poikien ja tyttöjen väliset erot ovat niin pieniä, että sukupuolikohtaisten painojen käyttöä ei pidetty tarpeellisena.

4 Päihteiden käytön trendit

4.1 Tupakointi ja nuuskan käyttö (taulukot 4a-4f)

Nuorten tupakointi on vähentynyt 2000-luvulla. Kahden viimeisimmän mittauskerran välillä laskeva trendi on kuitenkin pysähtynyt, ja jopa kääntynyt hieman nousuun (kuvio 1, taulukko 4b). Kehitys on ollut samankaltaista myös päivittäin tupakoivien kohdalla. 15–16 -vuotiaista pojista 20 % ja tytöistä 18 % tupakoi päivittäin vuonna 2011. Tupakkakokeilujen yleisyyden osalta vuosien 2007 ja 2011 välillä ei ole tapahtunut muutosta. Vuonna 1995 lähes 80 % nuorista oli joskus elämänsä aikana tupakoinut ainakin yhden kerran, kun taas vuonna 2011 heitä oli 60 % (kuvio 1, taulukko 4a). Edelleen 15–16 -vuotiaiden ikäryhmässä on huomattavan paljon (40 %) nuoria, jotka ovat kokeilleet tupakkaa tai polttavat satunnaisesti, mutta siitä ei ole muodostunut pysyvää tapaa.

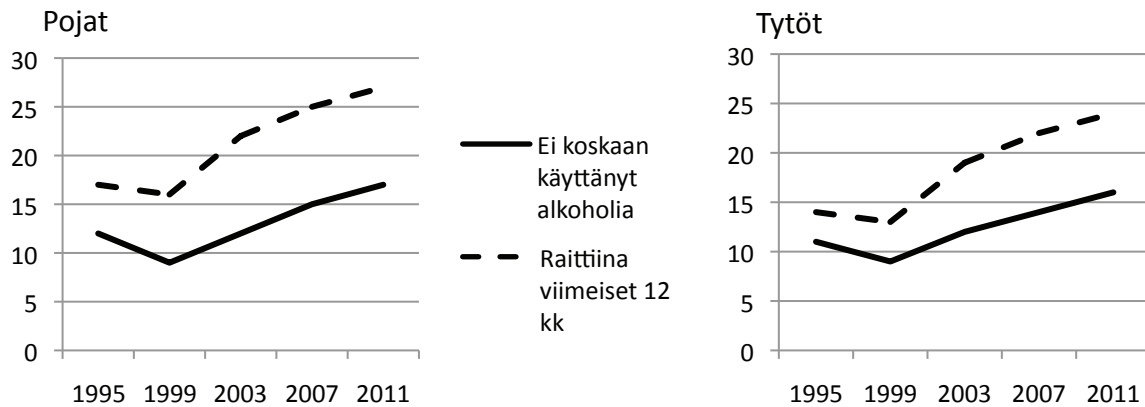
Kuvio 1. Tupakkaa kokeilleiden ja päivittäin polttavien nuorten osuudet 1995-2011, %

Vuosina 2007 ja 2011 kysyttiin, kuinka paljon nuoret käyttävät päihteisiin rahaa. Taulukossa 4c on raportoitu tupakkaan viimeisten 30 päivän aikana käytetty rahamäärä euroina. Molempina kyselyvuosina reilu viidennes nuorista on ylipäätään käyttänyt rahaa tupakkaan kyselyä edeltävän kuukauden aikana. 13 % nuorista oli käyttänyt 16 euroa tai enemmän vuonna 2011. 16 eurolla saa noin kolme tupakka-askia. Mahdollisesti nuoret eivät kuitenkaan osta itse läheskään kaikkia polttamiaan savukkeita.

Nuuskan elinaikaista käyttöä on kysytty vuodesta 1999 lähtien ja viimeisten 12 kuukauden ja viimeisten 30 päivän käyttöä vuodesta 2003 alkaen (taulukot 4d-4f). Poikien nuuskakokeilujen vähenevä trendi on kääntynyt jyrkkään nousuun vuoden 2007 jälkeen ja tyttöjenkin keskuudessa nuuskaa kokeilleiden osuus on kasvanut. 15–16 -vuotiaista pojista peräti 17 % ja tytöistä noin 1 % käyttää nuuskaa viikoittain (3+ kertaa viime 30 päivän aikana).

4.2 Alkoholin käyttö ja juomistiheys (taulukot 5a-5e)

Raittiiden osuus on lisääntynyt vuodesta 1999, jolloin kymmenesosa ikäluokasta ei ollut koskaan juonut mitään alkoholijuomaa. Vuonna 2011 vastaava luku oli 16 % (kuvio 2; taulukko 5a). Aikuisten raittiutta mitataan usein viimeisten 12 kuukauden perusteella. 15–16 -vuotiaista pojista 27 % ja tytöistä 24 % oli raittiita vuonna 2011 tämän mittarin mukaan.

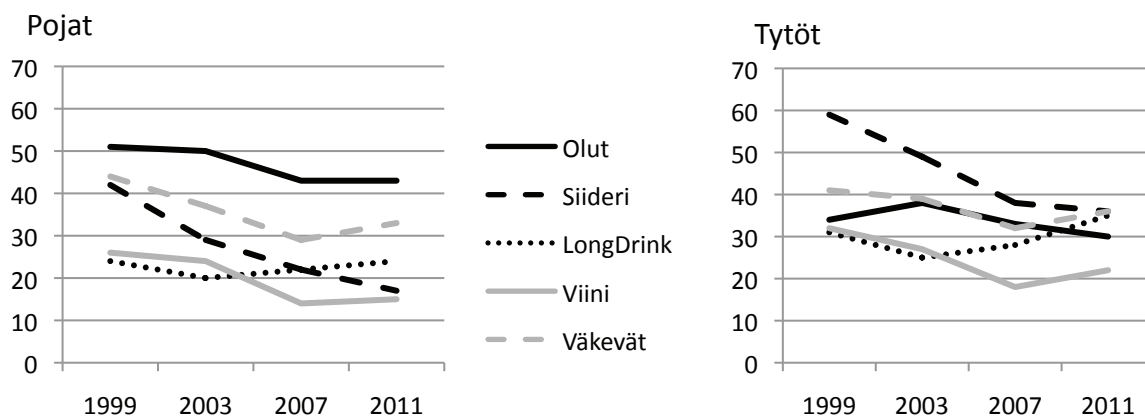
Kuvio 2. Raittiiden osuudet, %

Vuonna 2011 nuoret joivat harvemmin kuin vastaavanikäiset nuoret aikaisemmilla mittauskerroilla (taulukot 5b-5d). Vähän alle puolet nuorista oli juonut alkoholia kyselyä edeltävien 30 päivän aikana vuonna 2011, kun vastaava luku ennen vuosituhaten vaihdetta oli noin 60 %. Suunnilleen viikoittain (3+ kertaa viime 30 päivän aikana) juovien nuorten osuus oli myös laskenut vähän yli viidenneksestä alle viidennekseen. Vain pieni osa nuorista (5 %) juo useita kertoja viikossa.

Reilu kolmannes nuorista oli käyttänyt rahaa alkoholin hankintaan viimeisten 30 päivän aikana (taulukko 5e). Tyypillisin rahamäärä oli 16–30 euroa, 9 % nuorista oli käyttänyt rahaa tätä enemmän. Tyttöillä pienemmät summat olivat hieman yleisempiä kuin pojilla. Alkoholiin käytetty rahamäärä oli hieman lisääntynyt vuodesta 2007, jolloin sitä ensimmäisen kerran kysyttiin, mikä selittyy yleisellä hintatason nousulla.

4.3 Juomalajit (taulukot 6a-6b)

Oppilailta on kysytty eri alkoholijuomalajien käyttöä viimeisten 30 päivän aikana vuodesta 1995 lähtien. Vuonna 1995 kysyttiin vain oluen, viinin ja väkevien käyttöä. Siideri ja long drink -juomat liitettiin mukaan vuonna 1999. Taulukossa 6a on esitetty tulokset kaikilta vuosilta, mutta vuoden 1995 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska tuolloin siideriä tai long drink -juomia on saatettu raportoida oluena tai viininä tai jättää kokonaan raportoimatta. Kuviossa 3 on kuvattu trendit vuodesta 1999 lähtien.

Kuvio 3. Eri alkoholijuomalajeja viimeisten 30 päivän aikana käyttäneiden osuudet, %

Koska nuorten alkoholin käyttö ylipäänsä on vähentynyt, väheneminen näkyy myös tarkasteltaessa eri juomalajeja. Poikkeuksena alenevista trendeistä ovat long drink -juomat, joiden käyttö ei ole vähentynyt aikavälillä 2003–2011. Vuonna 2007 long drink -juomista tosin käytettiin ilmaisua "lonkero tai limuviina", mutta tällä ei oleteta olevan vaikutusta tuloksiin. Olut on säilyttänyt suosikkijuoman aseman koko tarkastelujakson ajan poikien keskuudessa. Tytöillä long drink- ja väkevät juomat ovat nousseet siiderin rinnalle suosituimmiksi juomiksi, kaikkia näitä oli juonut noin 35 % tytöistä. Myös viinin juominen on jonkin verran lisääntynyt nuorten, erityisesti tyttöjen keskuudessa vuoden 2007 jälkeen.

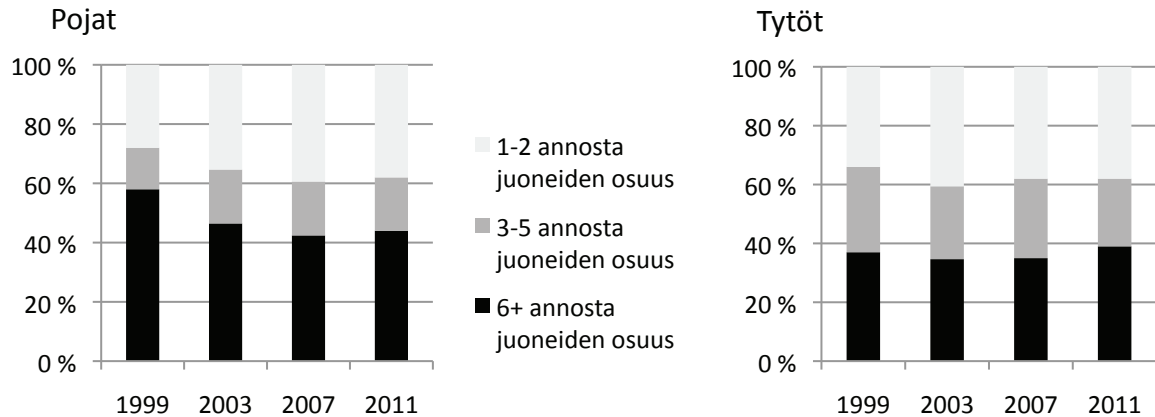
Suomessa ja joissakin muissa maissa on kysytty myös kotitekoisten ja salakuljetettujen juomien käyttöä viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana. Kotiviinin ja -oluen valmistus lisääntyi Suomessa 1990-luvun alkupuolella laman aikana ja oli yleisimmillään 1993 - 1995 (Österberg 2000). Tämä näkyy nuorten juomavalinnoissa vuonna 1995 (taulukko 6b). Tuolloin myös jotkut nuoret valmistivat itse kiljua. 1990-luvun puolivälin jälkeen kotitekoisia juomia juoneiden nuorten osuus on vähentynyt. Vuonna 2011 vain noin 3 % nuorista oli juonut kotitekoisia alkoholijuomia. Salakuljetetun alkoholin käyttö oli suurimmillaan 1990-luvun loppupuolella (Österberg 2000; Päihdetilastollinen vuosikirja 2011). Tyttöjen käyttämän salakuljetetun väkevän viinan osuus on tasaisesti lisääntynyt vuoden 1999 kahdesta prosentista vuoden 2011 viiteen prosenttiin. Taulukon 6b lukuja tulkitessa kannattaa muistaa, että joillakin nuorilla voi olla houkutus ilmoittaa jonkin "kovan" aineen käyttäjäksi, vaikka oikeasti näin ei olisi tapahtunut. Taulukon 6b luvuista ei ole poistettu mahdollisia "väärä positiivisia" tapauksia.

4.4 Viime käyttökerralla juodut alkoholimäärät (taulukot 7a-7c)

Nuorilta tiedusteltiin, kuinka paljon he joivat eri juomalajeja viimeisimmällä alkoholin käyttökerralla. Vuoden 1995 luvut eivät ole muiden vuosien lukujen kanssa vertailukelpoisia siiderin ja long drink -juomien puuttumisen ja erilaisen luokituksen vuoksi. Myöhemminkin luokituksia on hieman muutettu, minkä takia vertailukelpoisia tuloksia vuosilta 1999–2011 voidaan esittää vain jakamalla juodut määrät kahteen luokkaan. Taulukossa 7a ylin luokka (olut, siideri ja long drink -juomat yli 200 cl, viini 75cl tai enemmän, väkevät yli 24 cl) merkitsee yli kuuden annoksen juomista kerralla. Vuonna 2011 viidennes (19 %) pojista oli juonut yli 2 litraa olutta (6 annosta) viime juomakerrallaan eli oli käytännössä humaltunut oluesta. Nuorten juomiselle on kuitenkin tyypillistä, että samalla juomakerralla juodaan useita lajeja (Ahlström ym. 2008).

Taulukossa 7b on esitetty viime alkoholin käyttökerralla juodun alkoholin määrä annoksina. Määrät on laskettu juomalajikohtaisten tietojen pohjalta, joten tässäkin vuoden 1995 luvut eivät ole vertailukelpoisia.

Pojat ovat aiemmin juoneet selvästi suurempia määriä kerralla kuin tytöt. Pojilla suurten kerta-annosten (10+ annosta) vähenevä trendi on kääntynyt uudelleen nousuun (22 % vuonna 2011) ja tytöillä tämä trendi on edelleen jatkanut nousuaan (15 % vuonna 2011). Pienkertojen (1-2 annosta) osuus on pysynyt suunnilleen samana kahden viimeisen mittauskerran välillä (38 %).

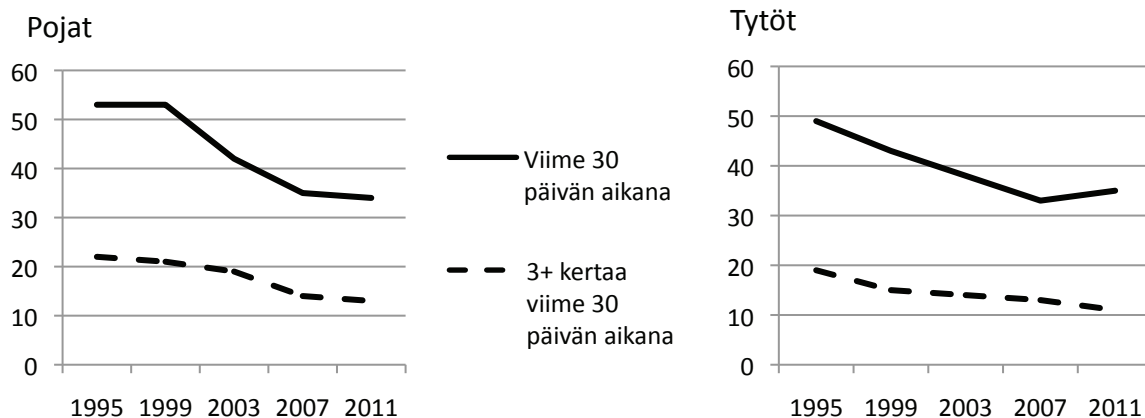

Kuvio 4. Viimeisimmällä alkoholin käyttökerralla juotujen määrien muutos 1999-2007

Vuonna 2007 lisättiin ns. suodatinkysymykset (ks. s. 14), joiden avulla pystyttiin kohdentamaan ilmoitetut määrät nimenomaan viime juomakertaan. Taulukossa 7c on esitetty myös nämä suodatetut luvut. Huomataan, että perinteisessä tavassa voi olla jonkin verran ylipportointia, varsinkin pojilla suurimmissa annosmäärissä. Kuitenkaan lukujen suuruusluokka ei oleellisesti muutu. Jos vähäistä ylipportointia on ollut saman verran kaikkina vuosina, taulukon 7b ja kuvion 4 voidaan olettaa kuvaavan varsin hyvin muutoksen suuntaa. Suodatinkysymysten avulla tarkasteltuna näyttää siltä, että kahden viimeisen mittauskerran välillä suurten kerta-annosten osuus on lisääntynyt ja pienten vähentynyt niin pojilla kuin tytöilläkin.

4.5 Humalajuominen (taulukot 8a - 8g)

Kuuden alkoholiannoksen juominen yhdellä käyttökerralla merkitsee useimmille ihmisille ja varsinkin alkoholin käyttöön tottumattomille nuorille humaltumista. Mm. kuusi pulloa keskioletta, viinipullo tai 2,5 dl väkeviä juomia sisältää kuusi alkoholiannosta. Taulukossa 8a on esitetty viime 30 päivän aikana vähintään kuusi annosta juoneiden osuudet ja näin suurten kerta-annosten juomisen useus. Vuonna 1995 kuuden annoksen sijasta kysyttiin viiden tai useamman annoksen juomista. Tämä saattaa vaikuttaa jonkin verran erityisesti tyttöjen tuloksiin, joilla viiden annoksen juominen kerralla oli vuonna 2011 yleisempää kuin pojilla.

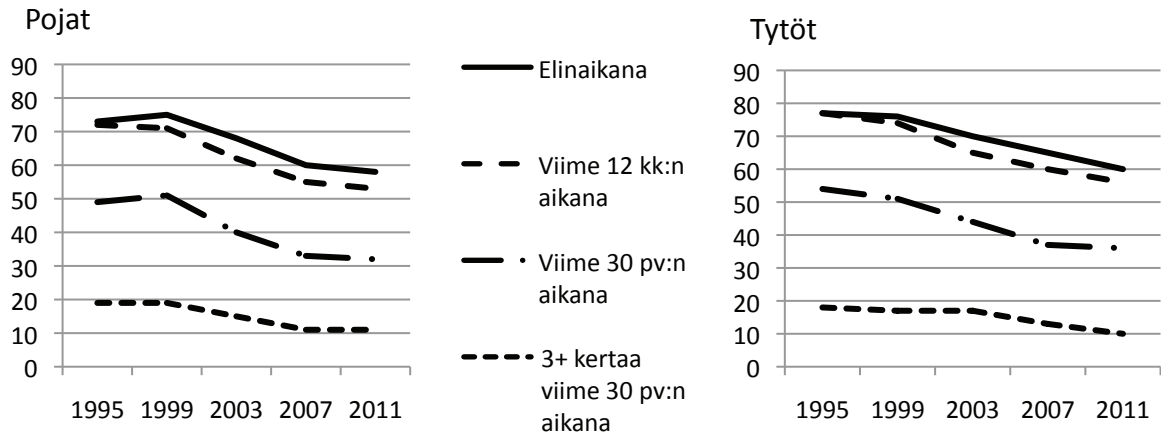

Kuvio 5. Kuusi annosta tai enemmän juoneiden osuus, %

Nuorten runsas kertajuominen on vähentynyt 2000-luvulla (taulukko 8a, kuvio 5). Noin puolet nuorista oli juonut vähintään kuusi annosta kerralla viime 30 päivän aikana vuonna 1999, mutta vuonna 2011 näin oli tehnyt noin kolmannes sekä pojista että tytöistä. Suunnilleen viikoittain (3+ kertaa viime 30 päivän aikana) vähintään kuusi annosta kerralla juovien poikien osuus oli pudonnut reilusta viidenneksestä kolmeentoista prosenttiin. Tyttöjen runsas viikoittainen kertajuominen on tasaisesti vähentynyt vuoden 1999 viidestätoista prosentista yhteentoista prosenttiin vuonna 2011. Vuoden 1995 korkeampaa osuutta tytöillä selittää ainakin osittain erilainen kysymysmuoto.

Poikien ja tyttöjen välinen ero on supistunut olemattomiin - siitäkin huolimatta, että molemmilla sukupuolilla on käytetty samaa annosmäärää. Aikuisilla kertakulutuksen riskirajana pidetään naisilla neljää annosta ja miehillä kuutta annosta. Murrosikäiset tytöt kasvavat usein nopeammin kuin pojat. Kokonsa takia 15-vuotiailla tytöiltä ei liene tarpeen kysyä pienempiä annosmääriä kuin pojilta, mutta kuusi annosta on molemmille korkea riskiraja.

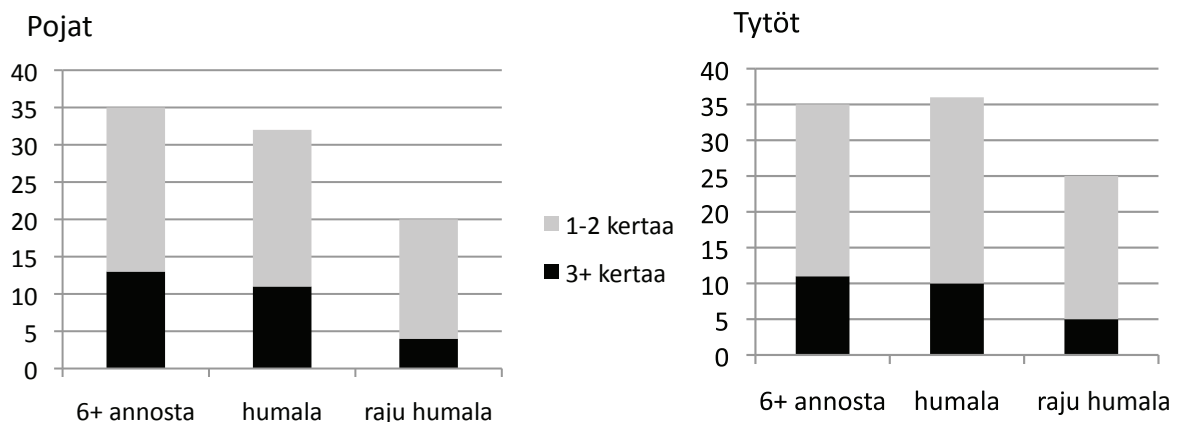
Kaikkina vuosina nuorilta on kysytty kuinka monta kertaa he ovat olleet humalassa elinaikanaan, viimeisen 12 kuukauden aikana ja viimeisen 30 päivän aikana. Se mitä humalalla tarkoitetaan, jätettiin siis nuorten oman arvion varaan. Tällainen subjektiivinen humalamittari saattaa olla tulkinnanvarainen jo kansallisella tasolla (Raitasalo ym. 2005), mutta kansainvälisesti se on vielä ongelmallisempi, koska sana humala voidaan ymmärtää monella tavalla eri kielissä. Taulukoissa 8b-8d ja kuviossa 6 on esitetty tulokset vuosilta 1995 - 2011.

Kuvio 6. Humalassa olleiden osuus, %

Nuorten humalajuominen on vähentynyt vuosituhaten vaihteen jälkeen. Viime vuosituhaten lopulla (1995 ja 1999) noin kolme neljäsosaa 15–16 -vuotiaista nuorista oli ollut humalassa joskus elämänsä aikana, vuonna 2011 vastaava osuus oli vähän alle 60 %. Viime vuosituhaten lopulla puolet nuorista oli ollut humalassa kyselyä edeltäneiden 30 päivän aikana, vuonna 2011 näin oli tehnyt noin kolmannes nuorista. Erot tyttöjen ja poikien välillä ovat vähäisiä mutta vähintään kuukausittain itsensä humalaan juovien tyttöjen osuus on jonkin verran poikia suurempi (36 % vs. 32 %). Vuonna 2011 noin 10 % nuorista humaltui viikoittain kun vielä vuonna 1995 näin teki 18 % nuorista.

Vuonna 2007 lisättiin uusi kysymys, jossa humalan määritelmää tarkennettiin lisäämällä kysymykseen esimerkkejä: 'Kuinka usein olet ollut niin humalassa, että olet esimerkiksi horjunut kävellessäsi, puhunut sammaltaen, oksentanut tai et ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä?'. Humalakysymyksen uusi muotoilu vuonna 2007 merkitsee selvästi rajumpaa humalaa kuin vanha muotoilu. Uudemman mittarin mukaan yli puolet nuorista oli joskus ollut humalassa, vähän alle puolet viimeisten 12 kuukauden aikana ja noin viidennes viimeisten 30 päivän aikana (taulukot 8e-8g). Kuviossa 7 on verrattu eri humalamittareita toisiinsa vuoden 2011 aineiston pohjalta.

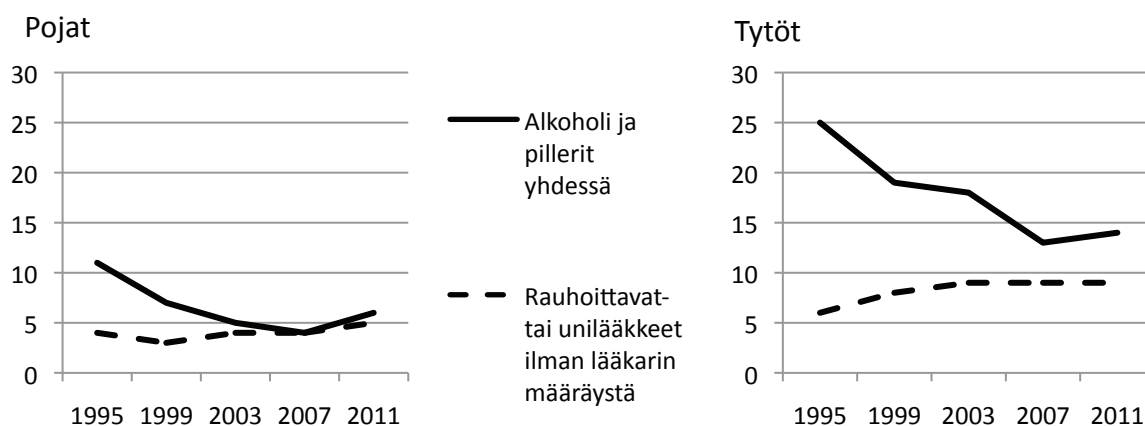

Kuvio 7. Humaltuneiden osuus viime 30 päivän aikana eri humalamittareiden mukaan vuonna 2011

Uudemman mittarin mukaista humalaa esiintyy pienemmällä joukolla nuoria, koska se kuvaa rajumpaa humalaa, sellaista, josta on havaittavissa selviä ulkoisia merkkejä. Sen sijaan subjektiivinen humalakysymys ja vähintään kuuden annoksen juominen kerralla tuottavat varsin samankaltaisia tuloksia. Saman asian voi havaita myös vertaamalla kuvion 5 ja kuvion 6 viimeisen 30 päivän käyriä. Tämä merkitsee sitä, että Suomessa nuoret ovat keskimäärin kokeneet olleensa humalassa silloin kun he ovat juoneet vähintään kuusi annosta. Pojilla viikoittain kuusi annosta tai enemmän juoneiden osuudet ovat hieman korkeampia kuin viikoittain humaltuneiden osuudet. Muutamat pojat eivät siis mielestään ole olleet humalassa juotuaan kuusi annosta tai sitten heillä on ollut vaikeuksia annosten laskemisessa. Sen sijaan tytöistä hieman useampi kertoo olleensa humalassa kuin juoneensa vähintään kuusi annosta kerralla viimeisen 30 päivän aikana. Ehkä tytöt kokevat lievemmänkin humalan humalaksi tai he saattavat humaltua pienemmistä alkoholimääristä – vaikka kokoeroa poikiin ei olisikaan.

4.6 Lääkkeiden käyttö (taulukot 9a - 9c)

Nuorilta on kysytty, ovatko he käyttäneet rauhoittavia tai unilääkkeitä elinaikanaan lääkärin määräyksestä sekä ovatko he käyttäneet näitä lääkkeitä ilman lääkärin määräystä. Kaikkina vuosina noin 5 % nuorista kertoo käyttäneensä lääkärin määräämiä uni- tai rauhoittavia lääkkeitä (taulukko 9a). Rauhoittavien tai unilääkkeiden käyttö (ilman lääkärin määräystä) on hieman lisääntynyt poikien keskuudessa edellisestä mittauskerrasta, tytöillä muutosta ei ole tapahtunut. Vuonna 2011 pojista 5 % ja tytöistä 9 % oli käyttänyt näitä lääkkeitä (taulukko 9b, kuvio 8).

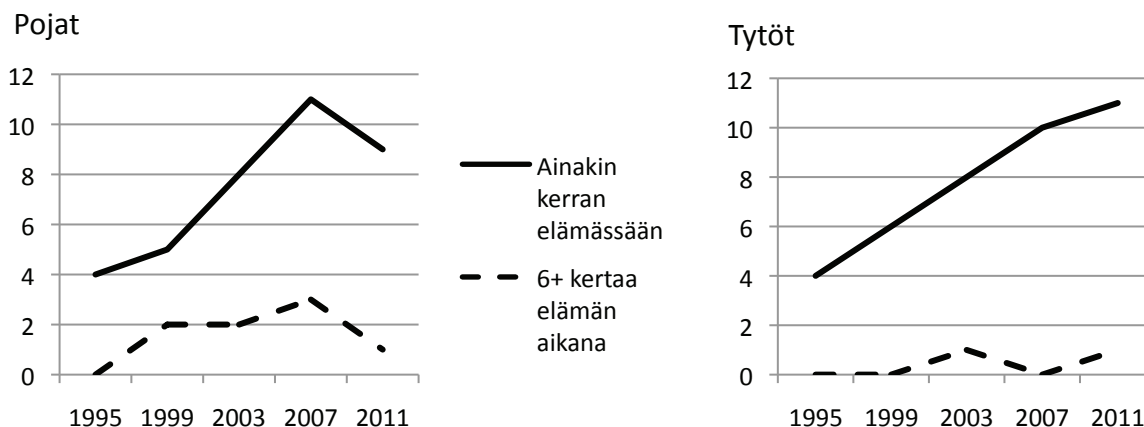

Kuvio 8. Lääkkeiden päihdekäyttö elinaikana

Kaikkina vuosina on kysytty alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttöä yksilöimättä tarkemmin pillereiden laatuun. Alkoholia ja pillereitä yhdessä käyttäneiden osuus väheni merkittävästi aikavälillä 1995–2007, mutta viimeisimmällä mittauskerralla suotuisa kehitys näyttää pysähtyneen ja kokeilut yleistyneen jälleen niin pojilla kuin tytöilläkin. Vuonna 2011 pojista kuusi prosenttia ja tytöistä 14 % oli käyttänyt elinaikanaan alkoholia ja pillereitä yhdessä (taulukko 9c, kuvio 8). Useimmilla nuorilla alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö on kuitenkin jäänyt 1-2 kerran kokeiluksi.

4.7 Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihdetarkoituksessa (taulukot 10a-9c)

Liimojen, liuottimien yms. haisteltavien aineiden kokeilu on lisääntynyt sekä poikien että tyttöjen keskuudessa vuodesta 1995 lähtien (taulukko 10a, kuvio 9). Tämän tutkimuksen perusteella ei tiedetä, mitä aineita nuoret imppaavat. On arveltu, että viimeaikainen lisääntyminen liittyyisi mm. bensen haisteluun ja nuorten mopoilun yleistymiseen (Raitasalo ym. 2012).

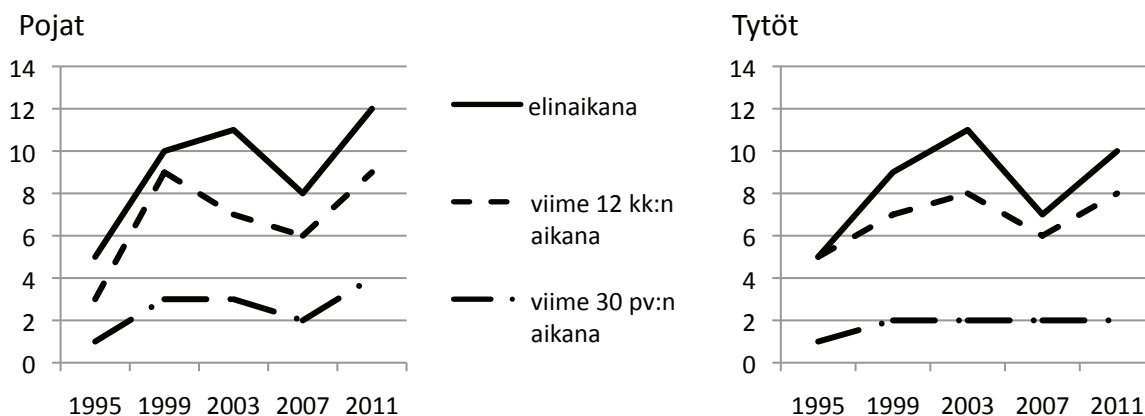
Kuvio 9. Liimojen, liuottimien yms. aineiden käyttö päihdetarkoituksessa elinaikana, %

Näidenkin aineiden käyttö näyttää useimmilla nuorilla jäävän muutamaan kokeilukertaan. Liimojen, liuottimien yms. kokeilun kasvava trendi näyttää pojilla taittuneen kahden viimeisen mittauskerran välillä, tyttöjen kohdalla trendi on pysynyt noususuuntaisena. Tytöt olivat ensimmäistä kertaa vuonna 2011 kokeilleet poikia useammin haisteltavia aineita: pojista 9 % ja tytöistä 11 % oli elinaikanaan kokeillut näitä aineita.

Viime vuoden ja viimeisen 30 päivän käyttöä kuvaavissa taulukoissa 10b ja 10c prosenttiluvut ovat alhaisia eikä eroja tyttöjen ja poikien välillä juuri ole. Aikuisväestökyselyissä liuottimien yms. aineiden elinikäisprevalenssit ovat olleet 1-3 % tietämissä (Metso ym. 2012) eli alhaisempia kuin nuorilla. Tämäkin viittaa siihen, että impattavien aineiden käyttö ei yleensä jatku nuoruusiän kokeilujen jälkeen.

4.8 Kannabiksen käyttö (taulukot 11a - 11d)

Kannabis on yleisimmin käytetty laiton huume. Sen käyttö yleistyi Suomessa 1990-luvulla. Vuosituhannen vaihteen jälkeen käyttö kääntyi laskuun, mutta viime vuosina käyttö on jälleen lisääntynyt 15–24 -vuotiaiden keskuudessa (Metso ym. 2012). Nuorten 15–16 -vuotiaiden trendi on samankaltainen (taulukot 11a-11c, kuvio10), joskin prevalenssit ovat alhaisempia kuin nuorilla aikuisilla.

Kuvio 10. Kannabiksen käyttö

Nuorilla elinikäisprevalenssi ja vuosiprevalenssi ovat melko lähellä toisiaan (kuvio 10), mikä kertoo siitä, että ensimmäinen käyttökerta on suurimmalla osalla nuorista tapahtunut viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana. Viimeisen 30 päivän aikaista käyttöä pidetään osoituksena säännöllisestä käytöstä, mutta nuorten kohdalla heidän joukossaan on todennäköisesti myös niitä, joilla ensikokeilu on näin tuore. Säännöllistä käyttöä voidaan kuvata myös käyttökertojen lukumäärillä. Pojista 1 % sanoo käyttäneensä kannabista yli 40 kertaa (taulukko 11a). Vuonna 2011 kannabista oli kokeillut 11 % nuorista.

4.9 Muiden laittomien huumeiden käyttö (taulukot 12a - 12c, 13)

Taulukossa 12a on esitetty jonkin laittoman huumeen käyttöä kuvaavat luvut sisältäen myös kannabiksen. Kun sitä verrataan vastaavaan kannabiksen käyttöä kuvaavaan taulukkoon 11a, havaitaan, että luvut ovat miltei samoja. Lähes kaikki jotain laitonta huumetta käyttäneet ovat siis käyttäneet myös kannabista.

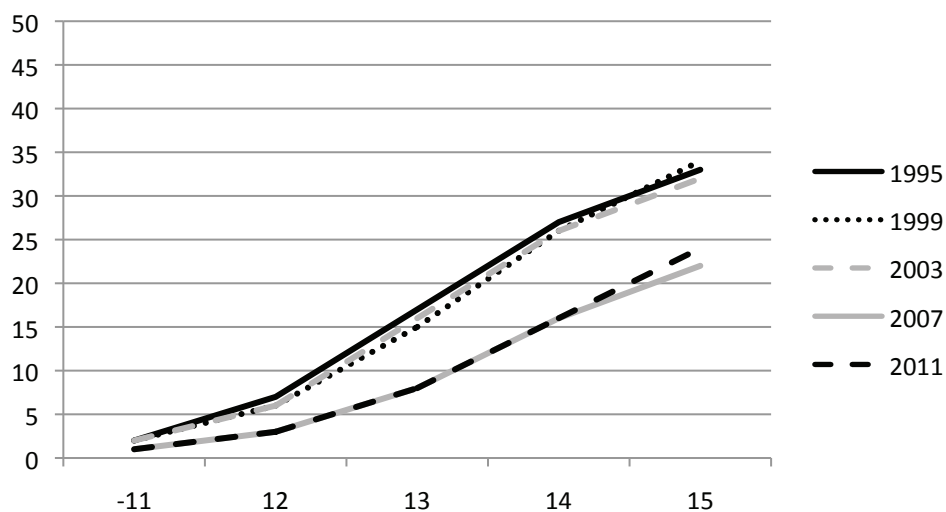
Muiden laittomien huumeiden kuin kannabiksen käyttö on 15–16 -vuotiaiden keskuudessa harvinaista (taulukko 12b). Vuonna 2011 neljä prosenttia nuorista ilmoitti kokeilleensa jotain muuta laitonta huumetta, näiden joukossa saattaa kuitenkin olla muutamia liioitellen ja pilailien vastanneita. Cannabis on yleensä ensimmäiseksi kokeiltu laitton huume ja jotkut kannabista kokeilleista kokeilevat myöhemmin muita huumeita, mutta yleensä vanhempina kuin 15–16 -vuotiaina.

Suonensisäisesti huumeita käyttäviä ei juuri löydy 15–16 -vuotiaiden peruskoululaisten keskuudesta (taulukko 12c). Eri "kovia" laittomia huumeita ilmoitti käyttäneensä 0-2 % oppilaista (taulukko 13).

5 Päihteiden käytön aloitusikä

5.1 Tupakoinnin aloitusikä (taulukot 14a-14b)

Vuonna 2011 tutkimuksen kohteena ollut 1995 syntynyt ikäluokka on aloittanut tupakkakokeilut myöhemmin kuin aiempien tutkimusten kohteena olleet ikäluokat eli vuosina 1979, 1983, 1987 ja 1991 syntyneet (taulukko 14a). Pojilla varhaiset tupakkakokeilut ovat vähentyneet tyttöjä enemmän. Vuonna 1995 syntyneiden keskuudessa myös päivittäinen tupakointi oli hieman edellistä ikäluokkaa yleisempää, mutta aloitusikä oli hieman noussut (taulukko 14b, kuvio 11).

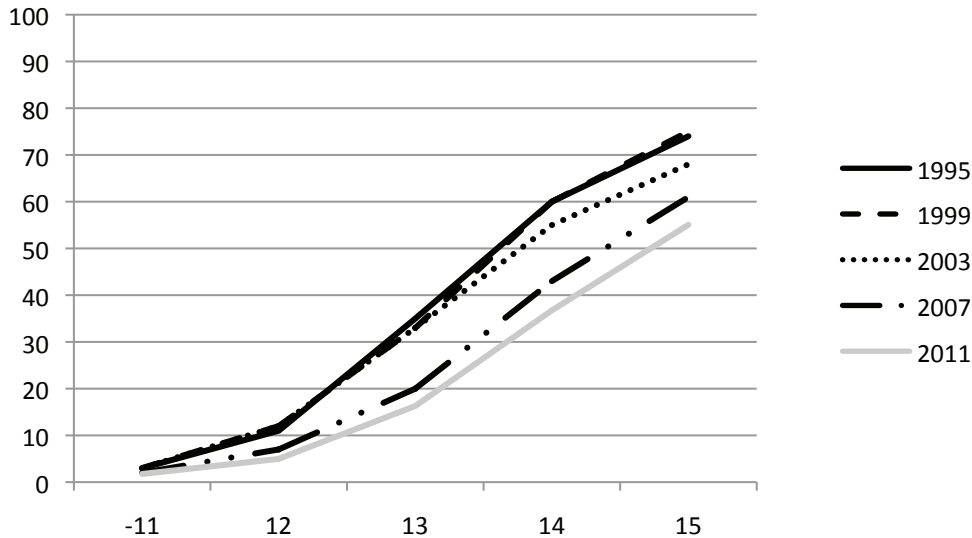
Kuvio 11. Päivittäisen tupakoinnin aloitusikä, kumulatiiviset prosentit

Kuviossa 11 on esitetty päivittäisen tupakoinnin aloitusiän kumulatiiviset prosenttijakautumat. Vuonna 2011, samoin kuin vuonna 2007 nuorista 16 % oli aloittanut päivittäisen tupakoinnin 14-vuotiaana tai nuorempana, aiemmin vastaava osuus oli runsas neljännes. Tyttöjen ja poikien tupakoinnin aloitusiässä ei ole merkittäviä eroja.

5.2 Alkoholin käytön aloitusikä (taulukot 15a-15e, f)

Taulukoissa 15a-15e on esitetty eri juomalajien aloitusiät. Alkoholinkäytön vähenemisen myötä myös eri juomalajeja kovin nuorena juoneiden osuus on pienentynyt. Olutta ja siideriä juodaan edelleen nuorempina kuin viiniä ja väkeviä. Vuonna 2011, samoin kuin vuonna 2007, noin kolmannes nuorista oli juonut 13-vuotiaana tai nuorempana olutta tai siideriä, long drink – juomia, viiniä noin neljännes ja väkeviä juomia 15 %.

Nuorten ensimmäiset humalakokemukset ovat myös jonkin verran myöhentyneet (taulukko 15f, kuvio 12). Vuosina 1995, 1999 ja 2003 ei havaittu merkittäviä muutoksia humalajuomisen aloitusiässä, tuolloin ensimmäinen humala koettiin tavallisimmin 13–14 vuoden iässä. Tosin jo vuonna 2003 14-vuotiaana humaltuneita oli vähän vähemmän kuin aiemmin. Vuonna 2007 13-vuotiaana humaltuneita oli vähemmän kuin ennen ja sama kehityssuunta jatkui vuonna 2011. Nuorten humalajuomisen aloitusikä on siis viime vuosina siirtynyt aiempaa myöhäisemmäksi.

Kuvio 12. Ikä, jolloin ensi kerran humalassa, kumulatiiviset prosentit

Ensimmäisten humalakokemusten myöhentymisen myötä humalajuominen on vähentynyt 15–16-vuotiaiden keskuudessa. Poikien ja tyttöjen välillä ei ole merkittäviä eroja.

5.3 Muiden päihteiden käytön aloitusikä (taulukot 16a - 16f)

Alkoholin ja pillereiden yhteiskäytön tyypillisin aloitusikä niitä kokeilleiden tyttöjen keskuudessa oli aiemmin 14 vuotta, ja vuonna 2007 15 vuotta. Vuonna 2011 tytöille oli yhtä tyypillistä aloittaa näiden aineiden yhteiskäyttö 14- kuin 15-vuotiaana, pojat ovat kaikkina tutkimusajankohtina kokeilleet alkoholia ja pillereitä tyypillisimmin 15-vuotiaana (taulukko 16a). Puolet uni- tai rauhoittavia lääkkeitä ilman lääkärin määräystä käyttäneistä oli kokeillut niitä ensi kerran 15-vuotiaana (taulukko 16b). Liimojen, liuottimien yms. haisteltavien aineiden kokeiluja esiintyy sen sijaan hyvinkin nuorilla, jopa alle 12 -vuotiailla (taulukko 16c). 15 vuoden iässä näitä aineita kokeilee ensi kertaa enää melko harva nuori (2 %).

Aikuisväestökyselyistä tiedämme, että kannabiksen ensikokeilu tapahtuu yleensä 15 vuotta vanhemmalla iällä - mediaani oli 18 vuotta sekä vuonna 1998 että 2006 (Partanen & Metso 1999; Päihdekysely 2006) ja 19 vuotta vuonna 2010 (Metso ym. 2012). Aiemmista ESPAD -tutkimuksista tiedämme, että kannabis on yleensä ensimmäisenä kokeiltu laiton huume (Ahlström ym. 2004; Metso ym. 2009). Kannabista kokeilleista nuorista useimmat olivat kokeilleet sitä 15–16 -vuotiaana (taulukko 16d). Noin 1 % nuorista ilmoitti käyttäneensä kannabista jo 13 -vuotiaana. Ekstaasi ja amfetamiini ovat selvästi harvinaisempia huumeita kuin kannabis ja niiden kokeilu aloitetaan vanhempana (taulukot 16e ja 16f).

6 Päihteiden saatavuus, hankinta ja nauttimispaikka

6.1 Eri päihteiden saatavuus oman arvion mukaan (taulukko 17)

Eri päihteiden saatavuuskysymykset olivat aiemmin yhtenäisenä listana kaikkien päihteiden käyttökysymysten jäljessä, mutta vuonna 2007 ne hajautettiin ao. päihteen käyttökysymyksen edelle. Tällä saattaa olla jonkin verran vaikutusta tuloksiin. Helpoimmin saatavissa olevat päihteet, tupakka ja alkoholi, saatetaan arvioida nyt vaikeammin saataviksi kuin ennen, koska niitä ei enää verrata laittomiin huumeisiin.

Taulukossa 17 on esitetty niiden nuorten prosenttiosuudet, jotka ovat arvioineet, että ao. päihdettä on 'hyvin helppo' tai 'melko helppo' saada. Tupakan ja alkoholin saatavuus näyttäisi tutkimusajanjakson aikana kiristyneen selvästi, mutta ainakin osa viimeisen neljän vuoden muutoksesta selittyy kyselylomakkeen muutoksilla. Edelleen valtaosa nuorista kokee tupakan, oluen, siiderin ja long drink -juomien saannin helpoksi. Puolet nuorista pitää viinien saatavuutta helppona ja lähes puolet väkevien juomien.

Kannabiksen saatavuus oli viidenneksen mielestä helppoa vuosina 1999 ja 2003, jolloin myös sen käyttö oli yleisempää kuin vuonna 2007. Vuosien 2003 ja 2007 välillä saatavuus vaikeutui, mutta viimeisen neljän vuoden aikana saatavuus nuorten parissa näyttäisi jälleen helpottuneen käytön lisääntymisen myötä. Vuonna 2011 saatavuutta piti helppona 17 % sekä tytöistä että pojista. Muista laittomista huumeista kysyttiin amfetamiinin ja ekstaasin saatavuutta vuonna 2011. Nuorten käsityksissä näiden aineiden saatavuudesta ei neljän viimeisen vuoden aikana näytä tapahtuneen suuria muutoksia. Myöskään rauhoittavien ja unilääkkeiden saatavuus ei ole muuttunut nuorten oman arvioin mukaan.

6.2 Huumeiden tarjonta (taulukot 18a - 18c)

Vuosina 2003, 2007 ja 2011 Suomessa nuorilta kysyttiin, onko heille tarjottu jotain huumausainetta joko ilmaiseksi tai ostettavaksi elinaikana, viime 12 kuukauden aikana tai viime 30 päivän aikana. Tarjonta näyttäisi jonkin verran lisääntyneen, sekä ilmaiseksi että ostettavaksi (taulukot 18a-18c). Viimeksi kuluneen vuoden aikana huumeita oli tarjottu 20 prosentille nuorista ja joskus elinaikana yli neljännekselle vuonna 2011.

6.3 Alkoholin ostaminen omaan käyttöön (taulukot 19a - 19e) ja juominen anniskelupaikoissa (taulukot 19f - 19j)

Suomessa alkoholin myyminen alle 18-vuotiaille on kielletty samoin kuin anniskelu ravintoloissa ja muissa anniskelupaikoissa. Kuitenkin esimerkiksi joillakin paikkakunnilla tehdyt ostokokeet osoittivat, että alaikäiset pystyivät ostamaan alkoholijuomia verraten helposti (Karlsson ym. 2008, Warpenius ym. 2012).

Vuosina 2003, 2007 ja 2011 nuorilta tiedusteltiin, olivatko he ostaneet omaan käyttöönsä eri alkoholijuomia viimeisen 30 päivän aikana. Pojilla oluen ostot olivat yleisimpiä, tytöillä siiderin ja long drink -juomien. Oluen ja siiderin ostot ovat jonkin verran vähentyneet, long drink -juomien ovat pysyneet ennallaan (taulukot 19a-19b). Long drink -juomien ostoja kysyttiin vain 2007 ja 2011 (taulukko 19c). Viiniä sanoi vuonna 2011 ostaneensa 2 % ja väkeviä 6 % nuorista (taulukot 19d-19e). Vaikka kysymyksessä tarkoitettiin vain nuoren omia ostoja, vastauksissa saattaa olla mukana tapauksia, joissa joku toinen on käynyt myymälässä nuoren puolesta.

Anniskelupaikoissa juomista tiedusteltiin vuosina 2007 ja 2011 (taulukot 19f-19j). 7 % nuorista sanoo juoneensa olutta jossakin anniskelupaikassa viimeisen 30 päivän aikana. Pojat olivat juoneet yleisimmin an-

niskelupaikoissa olutta (9 %), tytöt siideriä (7 %). Kaiken kaikkiaan anniskelupaikoissa juominen on nuorten keskuudessa vähentynyt. Tämän tutkimuksen perusteella ei tiedetä, minkälaisissa anniskelupaikoissa alaikäisille tarjoillaan alkoholijuomia.

6.4 Alkoholin hankintatapa viime käyttökerralla (taulukko 20)

Viimeisimmän alkoholin käyttökerran juomien hankintatapaa on tiedusteltu Suomessa vuodesta 1995 alkaen, joskin vastausvaihtoehdot olivat silloin hieman erilaiset. Ylivoimaisesti yleisin keino saada alkoholia on kaikkina tutkimusvuosina ollut pyytää kavereita tai sisaruksia ostamaan (taulukko 20). Vuonna 2011 tytöistä 40 % ja pojista 30 % oli saanut juomia tällä tavoin. Todennäköisesti useammin on kysymys kavereista kuin sisaruksista, sillä nuorten aikuisten alkoholin välittämistä koskevassa tutkimuksessa havaittiin, että 18 vuotta täyttäneet ostavat alkoholia mieluummin alaikäisille kavereille kuin sisaruksille (Simonen & Tigerstedt 2006). Kaverien ja sisarusten tarjoaminen oli toiseksi yleisin saantitapa. Myös tuntemattomat henkilöt tai vanhemmat ostavat tai tarjoavat nuorille alkoholia. Alkoholin saaminen vanhemmilta on kuitenkin vähentynyt koko tutkimusajanjakson ajan. Joskus nuoret ottavat alkoholijuomia – luvalla tai ilman lupaa – vanhempien kotivarastoista. Muutamat nuoret olivat itse ostaneet juomia eri alkoholin myyntipaikoista.

Taulukossa 20 prosenttiluvut eivät summaudu 100:aan, koska nuori voi hankkia alkoholia useilla tavoilla. Hankintatavan ja juodun alkoholimäärän yhteyksiä tarkasteltaessa havaittiin, että humalakerroilla kaverien ja sisarusten ostot tulevat entistä tärkeämmäksi alkoholin hankintakeinoksi, kun taas vanhempien tarjotessa juodut alkoholimäärät jäävät yleensä vähäisiksi (Ahlström ym. 2008).

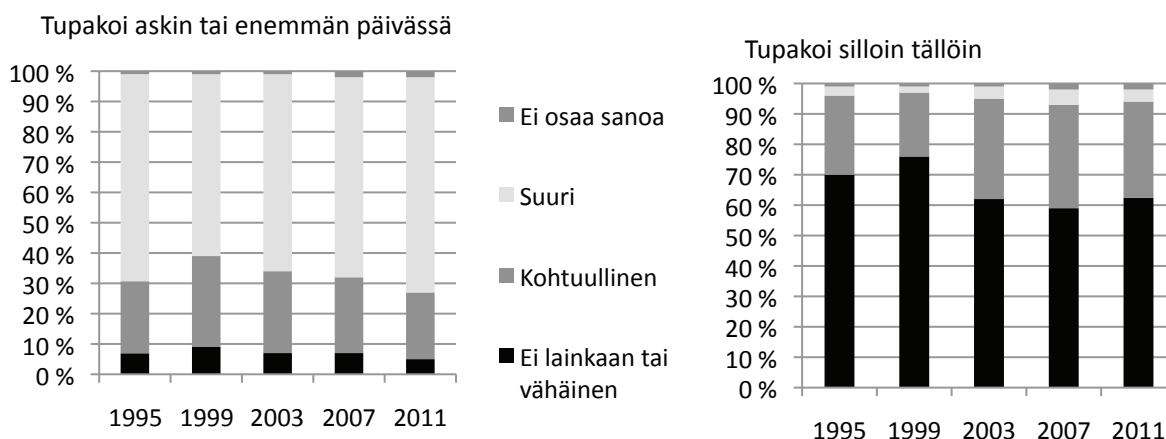
6.5 Alkoholin nauttimispaikka viime käyttökerralla (taulukko 21)

Yleisin alkoholin nauttimispaikka 15–16 -vuotiailla on ollut kaikkina tutkimusvuosina toisen koti (lähes 50 % vuonna 2011) (taulukko 21). Tällöin todennäköisesti usein on kyse kotibileistä, samoin kuin mahdollisesti myös kotijuomiskerroilla. Ulkona juominen on hieman vähentynyt, mutta edelleen reilu viidennes nuorista oli juonut ulkona viime juomakerralla vuonna 2011, vaikka aineisto on kerätty maaliskuun lopulla ja viime juomakerta ajoittuu todennäköisimmin kevättalveen. Kansainvälisessä vertailussa suomalaisten nuorten ulkona juominen on poikkeuksellisen yleistä - vuonna 2003 se oli suunnilleen yhtä yleistä vain Moskovassa, Puolassa ja Latviassa (Hibell ym. 2004). Muutama nuori oli juonut myös baarissa tai ravintolassa. Taulukossa 21 prosenttiluvut eivät summaudu 100:aan, koska samalla alkoholin käyttökerralla on voitu juoda useissa eri paikoissa.

7 Päihteiden käyttöön liittyvät arvioidut riskit ja koetut ongelmat

7.1 Tupakointiin liittyvät arvioidut riskit (taulukot 22a - 22b)

Valtaosa nuorista (71 %) pitää säännölliseen tupakointiin liittyviä riskejä suurina, mutta silloin tällöin polttamiseen ei katsota liittyvän juurikaan riskejä (taulukot 22a - 22b, kuvio 13).

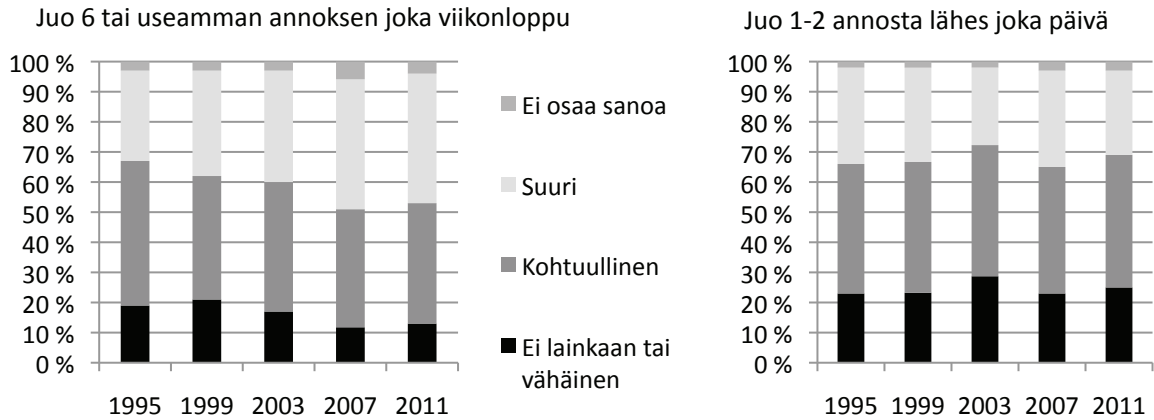

Kuvio 13. Arvioitu tupakointiin liittyvä terveydellinen tai muu riski, %

Nuoret ovat suhtautuneet säännölliseen tupakointiin erittäin kriittisesti jo 1990-luvun puolivälistä alkaen, mutta aikuisväestökyselyissä havaittiin selkeä asenteiden kiristyminen 1990-luvun loppupuolella (Hakkaraainen & Metso 2007). Sekä nuorista että aikuisista alle kymmenesosan mielestä säännölliseen tupakointiin ei liity riskejä tai niitä pidetään vähäisinä. Nuorten suhtautuminen epäsäännölliseen tupakointiin on vähän tiukentunut 2000-luvulla.

7.2 Alkoholin käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 23a - 23c)

Koko tutkimusjakson ajan nuoret ovat suhtautuneet säännölliseen alkoholin käyttöön vapaamielisemmin kuin tupakointiin. Asenteet ovat kuitenkin kiristyneet jokaviikkoista suurten alkoholimäärien (6+ annosta) juomista eli käytännössä humalajuomista kohtaan. 43 % nuorista piti vuonna 2011 säännölliseen humalajuomiseen liittyviä riskejä suurina (taulukko 23c; kuvio 14). Myös aikuisväestössä suhtautuminen humalaan oli tiukentunut 2000-luvulla (Metso ym. 2012).

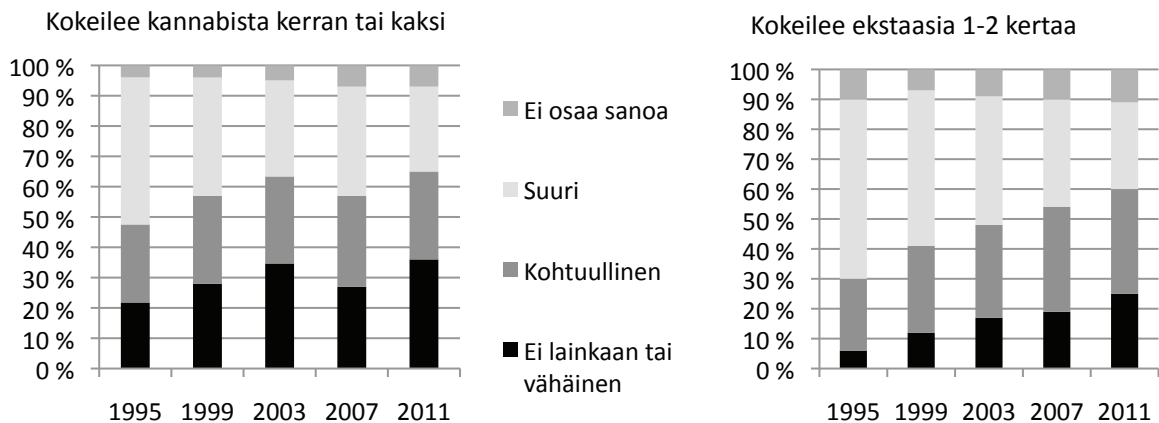
Kuvio 14. Arvioitu alkoholinkäyttöön liittyvä terveydellinen tai muu riski, %

1990-luvulla nuoret arvioivat säännölliseen pienten alkoholimäärien (1-2 annosta lähes joka päivä) juomiseen sisältyvän suunnilleen samanlaisen riskin kuin jokaviikkoiseen humalajuomiseen (taulukko 23a, kuvio 14). Suhtautuminen pienten annosten säännölliseen juomiseen on säilynyt samankaltaisena koko tarkastelujakson ajan, paitsi 2003 riskit arvioitiin vähän pienemmiksi. Tuolloin julkisuudessa keskusteltiin viinin juonnin terveyttä edistävästä vaikutuksista.

Tytöt pitävät sekä alkoholin että tupakan käyttöön liittyviä riskejä suurempina kuin pojat (Raitasalo ym. 2012).

7.3 Huumeiden käyttöön liittyvät arvioidut riskit (taulukot 24a - 24g)

Nuorten asenteet kannabiskokeiluja kohtaan lieventyivät 1990-luvun puolivälistä asti vuoden 2007 tilapäistä kiristymistä lukuun ottamatta (taulukko 24a, kuvio 15). Aikuisväestössä vielä vuonna 2010 kannabisasenteet näyttivät edelleen lieventyneen (Metso ym. 2012). Myöskään ekstaasin ja amfetamiinin kokeilussa nuoret eivät enää näe yhtä paljon riskejä kuin ennen (taulukot 24d, 24f; kuvio 15). Vuonna 2011 alle kolmannes nuorista piti ekstaasin kokeiluun liittyvää riskiä suurena ja neljännes ei nähnyt siinä mitään riskiä tai piti riskiä vähäisenä. Kannabiksen kokeiluun liittyviä riskejä pidetään edelleen vähäisempinä kuin ekstaasikokeilun riskejä, mutta ero näiden välillä on kaventunut.

Kuvio 15. Arvioitu huumeiden kokeiluun liittyvä terveydellinen tai muu riski, %

Nuorten suuren enemmistön mielestä kaikkien laittomien huumeiden säännölliseen käyttöön liittyy suuri riski, joskin 16 % nuorista piti kannabiksen ja 11 % ekstaasin säännöllisen käytön riskiä korkeintaan kohtuullisena (taulukot 24c, 24e, 24g).

Tytöt arvioivat huumeiden säännölliseen käyttöön liittyvät riskit suuriksi yleisemmin kuin pojat, kun taas pojista suurempi osa kuin tytöistä arvioi huumeekokeiluihin liittyvät riskit suuriksi. (Raitasalo ym. 2012)

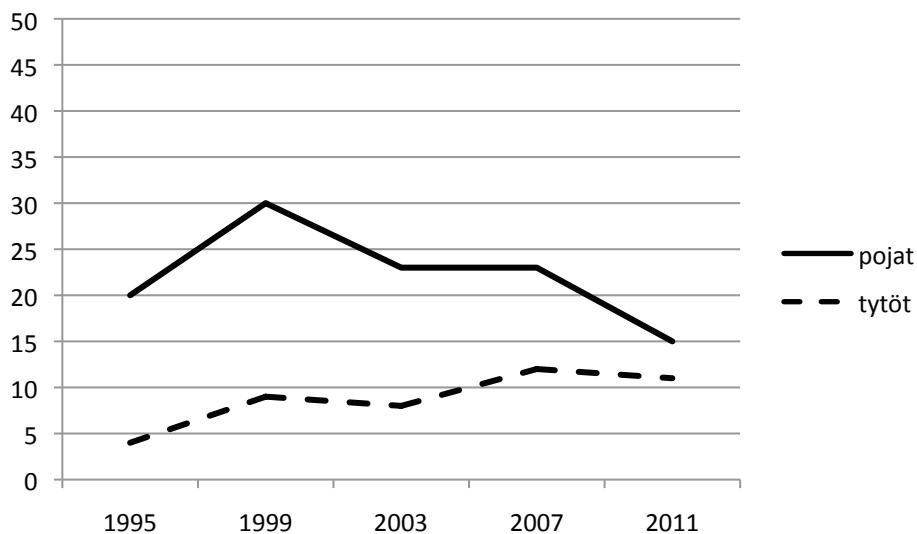
7.4 Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat (taulukko 25)

Päihteiden käyttöön liittyvien ongelmien kysyminen on vaihdellut eri tutkimuskerroilla. Vuosina 1999 ja 2003 kysymys oli samanlainen, jolloin samassa kysymyksessä tiedusteltiin alkoholin käytön vuoksi, huumeiden käytön vuoksi tai muusta syystä koettuja ongelmia. Vuonna 1995 kysyttiin vain alkoholin käytön vuoksi koettuja ongelmia ja hieman eri muodossa kuin myöhemmin. Vuonna 2007 kysyttiin erikseen alkoholin ja huumeiden vuoksi koettuja ongelmia ja kysymyspatteria hieman supistettiin. Vuonna 2011 kysyttiin jälleen vain alkoholin käytön vuoksi koettuja ongelmia.

Taulukossa 25 on raportoitu alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat, mutta vuosien 1995 ja 2007 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia vuosien 1999 ja 2003 kanssa. Kun kysytään pelkästään alkoholin käytön vuoksi koettuja ongelmia, mukaan saatetaan liittää myös muusta syystä koettuja ongelmia ja näin saadaan korkeampia prosenttilukuja.

Vuosina 1999 ja 2003 havaittiin, että monet taulukossa 25 luetellut ongelmat ovat yleisiä nuorilla muustakin syystä kuin alkoholin käytön vuoksi (Ahlström ym. 2004; Lavikainen ym. 2008). Kuitenkin seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyvät ongelmat ja poliisin kanssa tekemisiin joutuminen yhdistyivät useimmiten alkoholin käyttöön.

Mopolla, moottoripyörällä tai autolla ajoa alkoholin vaikutuksen alaisena on kysytty Suomessa kaikkina tutkimusvuosina, mutta kansainvälisesti vain vuonna 1995. Vuonna 2011 kysymyksen muotoilua hieman muutettiin eli kysymys ei ole täysin vertailukelpoinen aiempien vuosien kanssa. Kaikkina tutkimusvuosina alkoholin vaikutuksen alaisena ajaminen on ollut pojilla selvästi yleisempää kuin tytöillä (kuvio 16). Vuonna 1995 vain Italiassa ja Sloveniassa pojat mopoilivat alkoholin vaikutuksen alaisina yhtä yleisesti (n. 20 %) kuin Suomessa (Hibell ym. 1997).

Kuvio 16. Mopoa, moottoripyörää tai autoa alkoholin vaikutuksen alaisena ajaneiden osuudet, %

Vuoden 1995 jälkeen poikien mopoilu alkoholin vaikutuksen alaisena lisääntyi Suomessa ja oli yleisintä vuonna 1999, jolloin myös nuorten humalajuominen oli yleisintä. 15 % pojista oli vuonna 2011 kuljettanut moottoriajoneuvoa alkoholin tai huumeiden vaikutuksen alaisena. Viime vuosina tämä tapa on yleistynyt myös tyttöjen keskuudessa (11 %). Tämän tutkimuksen perusteella ei voida päätellä, olisiko rattijuopumusraja ylittynyt näissä tapauksissa.

8 Päihteiden käyttö asuinpaikan mukaan

8.1 Päihteiden käyttö suuralueittain (taulukot 26a - 26c)

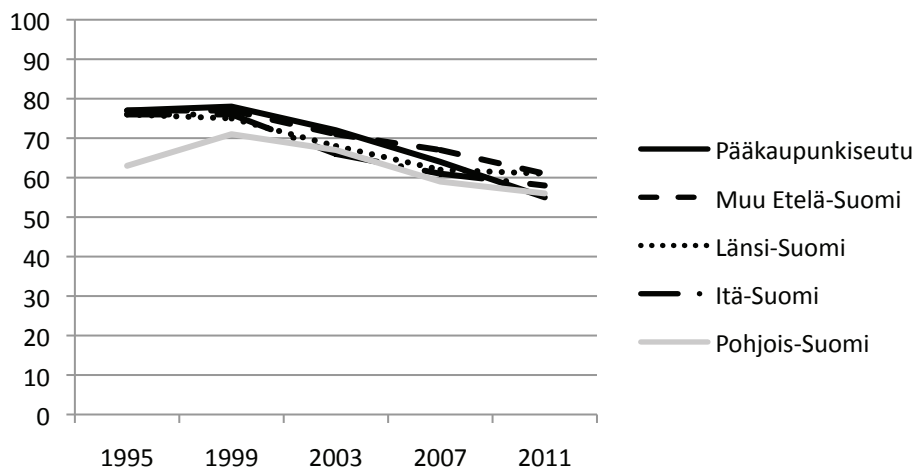
Taulukoissa 26a-26c käytetty aluejako perustuu vuonna 2011 voimassa olleeseen suuraluejakoon. Aiemmille vuosille on tehty sama aluejako kuntatietojen perusteella. Etelä-Suomeen kuuluu mm. Turku, Lahti ja Lappeenranta. Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) on erotettu erilliseksi alueeksi muusta Etelä-Suomesta. Länsi-Suomeen kuuluu mm. Tampereen, Porin, Vaasan ja Jyväskylän seutu. Itä-Suomeen kuuluu Etelä- ja Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Kainuu. Pohjois-Suomeen kuuluu Lapin- ja Oulun lääni Kainuuta lukuun ottamatta.

Nuorten tupakointi on vähentynyt kaikilla suuralueilla vuodesta 1999 lähtien (taulukko 26a). Vuonna 1995 tupakointi oli yleisintä pääkaupunkiseudulla ja vähäisintä Pohjois-Suomessa, vuonna 2007 tilanne oli päinvastainen. Vuonna 2011 erot alueiden välillä ovat tasoittuneet, harvinaisinta tupakointi on pääkaupunkiseudulla ja muualla Etelä-Suomessa.

Nuorten raitistuminen on alkanut pääkaupunkiseudulta ja Etelä-Suomesta, missä 1990-luvun loppupuolella oli vähemmän raittiita nuoria (6-7 %) kuin muualla maassa (taulukko 26b). Vuonna 2011 raittiiden nuorten osuus oli Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla 15 %. Vaikka, toisin kuin muualla Suomessa, Pohjois-Suomessa raittiiden määrä on tutkimusajanjakson aikana vähentynyt, on se kuitenkin säilynyt alueena, jossa edelleen on eniten raittiita nuoria (21 %).

Suomalaisten nuorten juominen ei ole arkipäiväistynyt eikä alueiden välillä ole huomattavia eroja. Kuusi kertaa tai useammin viime 30 päivän aikana juoneiden osuus on säilynyt 5-8 % välillä kaikilla tutkimuskerroilla, kaikilla alueilla.

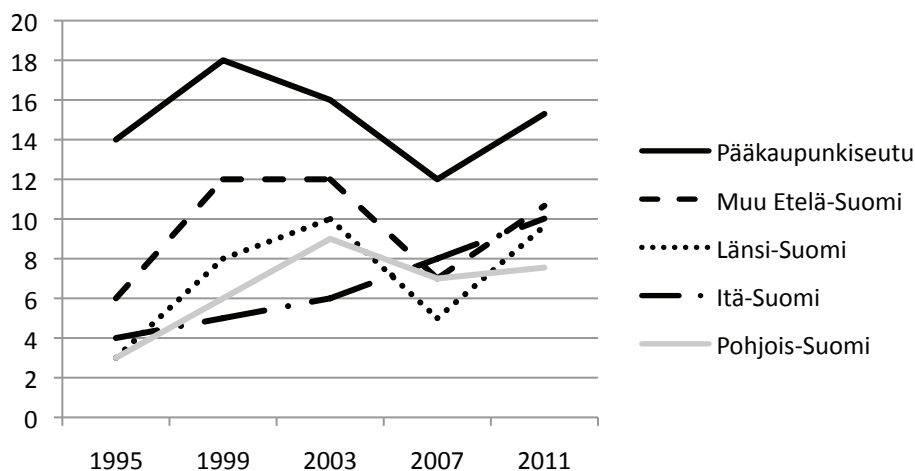
Humalajuominen on vähentynyt kaikilla alueilla vuodesta 1999 lähtien (taulukko 26b, kuvio 17). 1990-luvun lopulla humalajuominen lisääntyi vielä Pohjois-Suomessa, kun muualla maassa kasvu oli jo taittunut.

Kuvio 17. Humalassa elinaikanaan olleiden osuus suuralueittain, %

Laittomien huumeiden leviämistä Suomeen kuvaa kannabiksen yleisyyden alueellinen tarkastelu (taulukko 26c, kuvio 18). Aikuisväestön tutkimusten pohjalta on puhuttu toisesta huumeaallostasta, joka 1990-luvulla levisi Suomeen ja taittui vuosittuhannen vaihteen jälkeen. Aalto rantautui ensin pääkaupunkiseudulle ja

levisi sieltä muihin suuriin kaupunkeihin ja vähitellen pienemmille paikkakunnille (Hakkarainen & Metso, 2003).

Kuvio 18. Kannabista elinaikanaan käyttäneiden osuudet suuralueittain

Nuorten keskuudessa 1990-luvun puolivälissä kannabiskokeilut olivat pääkaupunkiseudulla selvästi yleisempiä (14 %) kuin muualla maassa (3-6 %). Vaikka alueiden väliset erot ovat kaventuneet, olivat kannabiskokeilut vuonna 2011 pääkaupunkiseudulla edelleen yleisempiä kuin muualla maassa (15 % vs. 8-11 %).

Muiden huumeiden kuin kannabiksen kohdalla taulukossa 26c saattaa olla vuosina 2007 ja 2011 liian korkeita prevalenssilukuja muutamien pilailien vastanneiden takia, koska aineistoa ei tällöin tarkastettu samalla tavoin kuin aiempina vuosina.

Alkoholin ja pillereiden yhteiskäytön kokeilut ovat vähentyneet kaikilla alueilla. Vuonna 1995 tällaista päihdekäyttöä esiintyi Pohjois- ja Länsi-Suomessa vähemmän kuin muualla, mutta alueelliset erot ovat kaventuneet. Vuonna 2011 yhteiskäyttö oli pääkaupunkiseudulla muita alueita harvinaisempaa, alueiden väliset erot olivat kuitenkin pieniä.

Liimojen, liuottimien ja muiden vastaavien aineiden haistelu oli vuonna 2011 yleisempää muualla Suomessa kuin Etelä-Suomessa ja pääkaupunkiseudulla. Vuonna 1995 se oli Itä-Suomessa vähäisintä (2 %), kun taas vuonna 2011 se oli siellä yleisintä (13 %). Suurin ero sukupuolten välillä oli Pohjois-Suomessa, missä tytöistä 16 % ja pojista 7 % oli kokeillut haisteltavia aineita.

8.2 Päihteiden käyttö kaupungeissa ja maaseudulla (taulukot 27a - 27c)

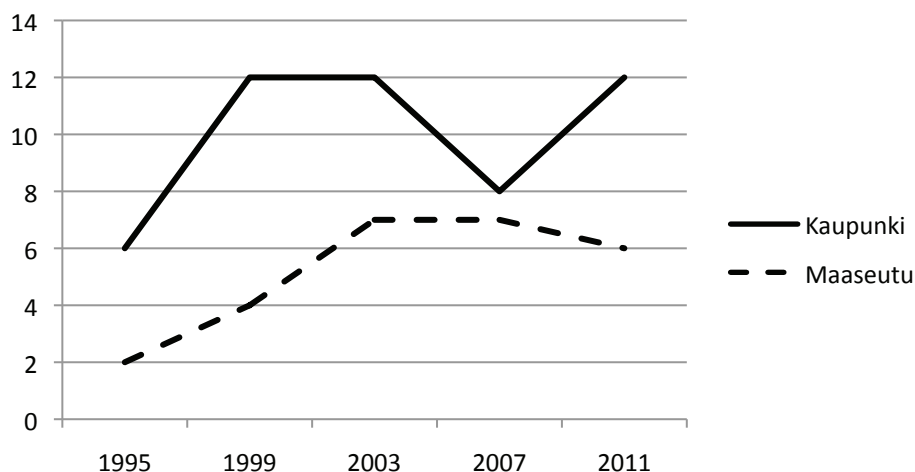
Jako kaupunkiin ja maaseutuun on tehty koulun sijaintikunnan mukaan ja kuntatyyppi on määritelty tutkimusajankohdan mukaan. Tämä jako ei siis kuvaa välttämättä oppilaan asuinpaikkaa, koska kaupungin kouluissa käy oppilaita ympäröivältä maaseudulta ja kuntaliitosten myötä maaseutukuntia liitetään kaupunkeihin.

Nuorten tupakointi on viimeisten neljän vuoden aikana lisääntynyt kaupungeissa pitkään jatkuneen vähentymisen jälkeen, maaseudulla väheneminen on jatkunut (taulukko 27a). Maaseudulla "huippu" saavutettiin vuonna 1999, kun taas kaupungeissa tupakoivien osuus oli tasaantunut jo 1990-luvun lopulla.

Raittiiden osuus on lisääntynyt niin kaupungeissa kuin maaseudullakin (taulukko 27b). Vuonna 2011 maaseudulla oli enemmän täysin raittiita nuoria (20 %) kuin kaupungeissa (16 %). Ero maaseudun ja kaupunkien välillä on säilynyt samankaltaisena koko tutkimusajanjakson ajan. Usein toistuva juominen on yhtä vähäistä sekä kaupungeissa että maaseudulla (n. 5 %) eikä siinä ole tapahtunut merkittävää muutosta tutkimus-

ajanjakson aikana. Suomessa yleinen nuorten humalajuominen oli vuonna 1995 kaupungeissa vähän yleisempää kuin maaseudulla, ja edelleen vuonna 2011 ero oli samansuuntainen. 2000-luvulla humalajuominen on vähentynyt molemmissa kuntatyypeissä.

Huumeet levisivät ensin kaupunkeihin ja vasta vähän myöhemmin maaseudulle (taulukko 27c, kuvio 19). Vuonna 2011 kannabiksen käyttö oli edelleen harvinaisempaa maaseudulla kuin kaupungeissa (12 % vs. 6 %).

Kuvio 19. Kannabista kokeilleiden osuus kuntatyyppin mukaan, %

Alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö on vähentynyt niin kaupungeissa kuin maaseudullakin. Kuitenkin kaupungeissa käyttö on jälleen hieman lisääntynyt viimeisen neljän vuoden aikana. Liimojen, liuottimien tai muiden vastaavien aineiden kokeilu lisääntyi niin kaupungeissa kuin maaseudullakin vuoteen 2007 asti. Maaseudulla, missä se oli vuonna 2011 hieman yleisempää kuin kaupungeissa, kokeilut ovat kuitenkin vähentyneet viimeisen neljän vuoden aikana. Vaikka emme tiedä, mitä aineita nuoret haistelevat, tämä havainto vahvistaa arveluja, että kyse voisi olla bensasta, sillä maaseudulla tarve mopojen käyttöön kuluvälineenä on suurempi kuin kaupungeissa.

9 Yhteenveto ja pohdinta

Tupakointi väheni vuodesta 1995 vuoteen 2007. Tämän jälkeen laskeva trendi on kuitenkin pysähtynyt, tyttöjen tupakointi on jopa hieman lisääntynyt. Poikien nuuskakokeilut vähenivät vuoteen 2007 asti, mutta sen jälkeen lisääntyivät jyrkästi. Myös nuuskaa kokeilleiden tyttöjen osuus on kasvanut. Alkoholin käyttö on vähentynyt edelleen. Joskus elinaikanaan humalassa olleiden osuudet ovat laskeneet, mutta säännöllinen ja tiheä humalajuominen ei enää ole juuri vähentynyt. Kannabiksen käyttö näyttää lisääntyneen kahden viimeisimmän mittauskerran välillä. Muita huumeita joskus kokeilleiden osuus on niin ikään hieman kasvanut.

Näitä ESPAD -tutkimuksen tuloksia vahvistavat myös muissa nuorisotutkimuksissa saadut tulokset (Kouluterveyskysely 2011; Raisamo ym. 2011). Nuorten humalajuominen oli 1990-luvun lopulla kansainvälisestikin erittäin korkealla tasolla, joten selkeä vähenemisenäkään ei merkitse sitä, että nyt oltaisiin tyydyttävällä tasolla. Vaikka huumeiden käyttö on hieman lisääntynyt, on se Suomessa vähäistä moniin muihin maihin verrattuna.

Vuonna 2011 monissa Euroopan maissa oli havaittavissa vuodesta 2003 jatkunutta nuorten tupakoinnin, alkoholinkäytön ja humalajuomisen vähenemistä sekä kannabiksen käytön tasaantumista, (Hibell ym. 2012). Suomen nuorten vähenevä päihteiden käyttö näyttäisi seuraavan Euroopassa vallitsevaa trendiä.

Nuorten käsityksen mukaan alkoholin saatavuus on vaikeutunut tutkimusajanjakson aikana. Tämä havainto heijastaa hyvin todellisuutta: alkoholin alaikäisille myynnin valvonta on tiukentunut selvästi. Vuosina 2003–2007 toteutettu Alkoholiohjelma pyrki vaikuttamaan erityisesti nuorten alkoholinkäyttöön. Paikallinen alkoholipolitiikka -projekti (Pakka) oli ohjelman kärkihanke, ja siinä painopiste oli sellaisten paikallisten toimintamallien kehittäminen, jossa valvonta ja alkoholin saatavuuden rajoitukset yhdistyivät nuoria tukeviin ja aktivoiviin toimintoihin. Ikärajalainsäädännön valvonta oli yksi keskeisistä, tutkimusnäyttöön perustuvista toimintatavoista, joita Pakka toimeenpani ja arvioi (Holmila ym. 2009; Warpenius ym. 2012).

Nuorten asenteet humalajuomista kohtaan ovat tiukentuneet 2000-luvulla. Tämä on todennäköisesti vaikuttanut myös juomiskäyttäytymiseen. Joskus juomatapaa, jossa juodaan usein, mutta vähän kerralla, on kutsuttu eurooppalaiseksi tai moderniksi (Simpura & Partanen 1997). Tämä tapa ei ole yleistynyt siinä mielessä, että nuoret joisivat entistä useammin, mutta poikien yhdellä alkoholinkäyttökerralla juomat määrät ovat tutkimusajanjakson aikana pienentyneet.

Nuorten alkoholinkäytön vähenemisen myötä myös juomisen aloitusikä on myöhentynyt. Kun tarkastellaan vain yhtä ikäluokkaa, 15–16 -vuotiaita, ei voida olla varmoja, onko käytön vähenemisessä kyse pelkästään aloitusiän siirtymisestä myöhemmäksi vai tuleeko tämä ikäkohortti, vuonna 1995 syntyneet, myös vanhempana käyttämään vähemmän alkoholia kuin aiemmat ESPAD -tutkimuksissa mukana olleet ikäkohortit. Toisaalta on osoitettu, että vaikka 16-vuotiaiden alkoholinkäyttö on vähentynyt, on se 18-vuotiaiden ja nuorten aikuisten keskuudessa pysynyt ennallaan ja jopa lisääntynyt (Raitasalo & Simonen 2011). Näin ollen näyttäisi siltä, että alkoholinkäytön myöhentynyt aloitusikä ei vaikuttaisi tuleviin juomatapoihin.

ESPAD -tutkimusten alkaessa 1995 toinen huumeaalto (Partanen & Metso 1999) oli vasta rantautumassa Suomeen. Sen leviäminen näkyy selkeästi 15–16 -vuotiaiden kannabiskokeilujen tarkastelussa. Ne alkoivat pääkaupunkiseudulta, korkeasti koulutettujen vanhempien lapsista, levisivät vähitellen muihin kaupunkeihin ja edelleen maaseudulle, sekä alueellisesti etelästä länteen, pohjoiseen ja itään. Vuonna 2011 alueelliset erot olivat tasoittuneet lähes kokonaan - tosin pääkaupunkiseudulla oli vieläkin vähän enemmän kannabiksen kokeilijoita kuin muualla maassa.

Nuorten asenteet niin kannabiskokeiluja kuin ekstaasi- ja amfetamiinikokeilujakin kohtaan lievenivät viimeisten neljän vuoden aikana. ESPAD -tutkimuksen kohderyhmä, 15–16 -vuotiaat, ovat kovin nuoria huumeiden käytön tutkimiseen, koska huumeiden käyttö aloitetaan yleensä vähän vanhempana. Vanhempien ikäryhmien tutkiminen olisi kuitenkin käytännössä erittäin hankalaa monessa maassa, koska kokonaista ikäluokkaa ei enää tavoitettaisi kouluista.

Paitsi huumeiden, myös muiden päihteiden käytön alueelliset erot ovat tasoittuneet. Humalajuominen ja päivittäinen tupakointi oli 1990-luvun puolivälissä Pohjois-Suomessa jonkin verran vähäisempää kuin muualla, mutta vuosituhannen vaihteesta lähtien alueellisia eroja ei enää juuri ole ollut ja väheneminen on edennyt samalla lailla kaikilla alueilla. Poikkeuksena alenevista trendeistä ja alueellisesta yhtenäistymisestä on liuottimien tms. impattavien aineiden kokeilu, joka on viime vuosina yleistynyt eniten maaseudulla. Taustalla saattaa olla mopoilu ja bensan haistelu. Ainakin bensiinin haistelulle on enemmän mahdollisuuksia mopojen määrän lisääntyä: Tilastokeskuksen StatFin-tietokannan tietojen mukaan rekisterissä olleiden mopojen määrä lisääntyi 38 prosenttia aikavälillä 2007–2010. Mopon hankkii nykyään lähes joka toinen nuori ja joukossa on yhä enemmän tyttöjä (Trafi).

Vaikka nuorten alkoholinkäyttö on kaiken kaikkiaan vähentynyt, etenkin humalajuominen on vielä suhteellisen korkealla tasolla. Aihetta huoleen antaa lisäksi se, että sekä kannabiksen käytön että alkoholin ja pillereiden yhteiskäytön laskeva trendi kääntyi viime mittauskerralla nousuun. Myös tyttöjen haistelukokeilut yleistyivät aikavälillä 2007–2011. Lisäksi tupakoinnin laskeva trendi on pysähtynyt ja nuuskan käyttö on lisääntynyt jyrkästi etenkin poikien keskuudessa.

Lähteet

- Ahlström, Salme & Haavisto, Kari & Tuovinen, Eeva Liisa & Metso, Leena (1997): Finnish Country Report for the European School Survey project on Alcohol and Drugs (ESPAD). STAKES, Themes 1/1997.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Tuovinen, Eeva Liisa (2001a): Suomalaisen nuorten päihteiden käyttö 1995 ja 1999. ESPAD-tutkimuksen taulukkoraportit. STAKES, Aiheita 30/2001.
- Ahlström, Salme, Metso, Leena, Tuovinen, Eeva Liisa (2001b): Nuorten päihteiden käyttö Euroopassa 1995 ja 1999. Yhteiskuntapolitiikka (2001): 2, 149–158.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Tuovinen, Eeva Liisa (2003): Nuorten juominen vähentynyt, usein humaltuminen ei. Yhteiskuntapolitiikka 68 (2003): 6, s. 597–602.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Tuovinen, Eeva Liisa (2004): Suomalaisen nuorten päihteiden käyttö 1999 ja 2003. ESPAD-tutkimuksen taulukkoraportti. STAKES, Aiheita 32/2004.
- Ahlström, Salme & Metso, Leena & Huhtanen, Petri & Ollikainen, Minna (2008): Missä nuorisoryhmissä päihteiden käyttö on vähentynyt? Suomen ESPAD-aineiston tuloksia 2007. Yhteiskuntapolitiikka 73 (2008): 1, s. 73–83.
- Currie, Candace & Zanotti, Cara & Morgan, Antony & Currie, Dorothy & de Looze, Margaretha & Roberts, Chris & Samdal, Oddrun & Smith, Otto R.F. (2012) Vivian Barnekow eds. Social determinants of health and well-being among young people. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2009/2010 survey. Copenhagen, WHO Regional Office for Europe, 2012 (Health Policy for Children and Adolescents, No. 6).
- Hakkarainen, Pekka & Metso Leena (2003): Huumeiden käytön uusi sukupolvi. Yhteiskuntapolitiikka 68 (2003): 3, s. 244–256.
- Hakkarainen, Pekka & Metso, Leena (2007): Huumeikysymyksen muuttunut ongelmakuva. Vuoden 2006 huumeikyselyn tulokset. Yhteiskuntapolitiikka 72 (2007):5, 541–552.
- Hibell, Björn & Andersson, Barbro & Bjarnasson, Thoroddur & Kokkevi, Anna & Morgan, Mark & Anu Narusk (1997): The ESPAD Report 1995. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 26 European Countries. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), The Pompidou Group at the Council of Europe. Stockholm 1997.
- Hibell, Björn & Andersson, Barbro & Bjarnasson, Thoroddur & Ahlström, Salme & Balakireva, Olga & Kokkevi, Anna & Morgan, Mark (2004): The ESPAD Report 2003. Alcohol and Other Drug Use Among Students in 35 European Countries. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), The Pompidou Group at the Council of Europe. Stockholm 2004.
- Hibell, Björn & Guttormsson, Ulf & Ahlström, Salme & Balakireva, Olga & Bjarnasson, Thoroddur & Kokkevi, Anna & Kraus, Ludwig (2012): The 2011 ESPAD Report. Substance Use Among Students in 36 European Countries. The Swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), The European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA). Stockholm 2012.
- Holmila, Marja & Warpenius, Katariina & Warsell, Leena & Kesänen, Minna & Tamminen, Irmeli (2009): Paikallinen alkoholipolitiikka. Pakka -hankkeen loppuraportti. THL raportteja 5/2009.
- Karlsson, Thomas & Raitasalo, Kirsimarja & Warpenius, Katariina (2008): "Onks henkkareita?" Ikäraajakontrolli alkoholin vähittäismyynnissä. Yhteiskuntapolitiikka 73(2008):2, 153–161.
- Karvonen, Sakari: Jakautuuko nuorten juominen kahtia? Yhteiskuntapolitiikka 75 (2010): 2, 182–193.
- Kouluterveyskysely — Tulokset. THL, 2011. <http://www.thl.fi/kouluterveyskysely>.
- Kumpulainen, Timo & Saari, Seija (toim.) (2006): Koulutuksen määrälliset indikaattorit 2006, Opetushallitus.
- Lavikainen Hanna, Ahlström Salme, Metso Leena, Nevalainen Jaakko, Lintonen Tomi (2008): Relationship between Negative Experiences and Drinking Experience among 15- to 16-Year-Old Adolescents in Finland. European Addiction Research 2008; 14: 169–178.
- Metso, Leena & Ahlström, Salme & Huhtanen, Petri & Leppänen, Minna & Pietilä, Eija (2009): Nuorten päihteiden käyttö Suomessa 1995–2007. ESPAD -tutkimusten tulokset. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Raportteja 6/2009, Helsinki.
- Metso, Leena & Winter, Torsten & Hakkarainen, Pekka (2012): Suomalaisen huumeiden käyttö ja huumeasenteet: Huumeaiheiset väestökyselyt Suomessa 1992–2010. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Raportteja 17/2012, Helsinki.
- Partanen, Juha & Metso, Leena (1999): Suomen toinen huumeaalto. Yhteiskuntapolitiikka 64(1999): 2, 143–149.
- Päihdekyselyn 2006 aineisto.
- Päihdetilastollinen vuosikirja 2011. Alkoholi ja huumeet. Suomen virallinen tilasto, Sosiaaliturva 2011. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Raisamo, Susanna & Pere, Lasse & Lindfors, Pirjo & Tiirikainen, Mikko & Rimpelä, Arja (2011): Nuorten terveystapatutkimus 2011. Nuorten tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977–2011. Helsinki 2011. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2011:10.
- Raitasalo, Kirsimarja & Knibbe, Ronald & Kraus, Ludwig (2005) Retrieval strategies and cultural differences in answering survey questions on drinking: a cross-national comparison. Addiction Research & Theory, 13(4), 359–372.
- Raitasalo, K. & Simonen, J. (2011) Alaikäiset juovat entistä vähemmän, mutta nuorten aikuisten juominen lisääntyy. Yhteiskuntapolitiikka, 76 (1), s. 17–29.
- Raitasalo, Kirsimarja & Huhtanen, Petri & Ahlström, Salme (2012): Nuorten päihteiden käyttö sekä käsitykset niihin liittyvistä riskeistä

- ja saatavuudesta. Suomen ESPAD -aineiston tuloksia 1995–2011. Yhteiskuntapolitiikka 77 (2012):1, s. 72–80.
- Simonen, Jenni & Tigerstedt, Christoffer (2006) "Mieluummin kavereille kuin läheisille." Solidaarisuus nuorten aikuisten alkoholin välittämisessä alaikäisille. Yhteiskuntapolitiikka 71 (2006): 3, s. 239–249.
- Simpura, Jussi & Partanen, Juha (1997): Vitkaan vaihtuu viinatapa. "Perinteinen" ja "moderni" juominen Suomessa 1960-luvulta 1990-luvulle. Alkoholipolitiikka 62(1997):4, s. 257–268.
- Tilastokeskus: StatFin-tietokanta.
http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/databasetree_fi.asp
- Trafi. <http://www.trafi.fi>
- Warpenius, Katariina, Holmila, Marja & Raitasalo, Kirsimarja (2012) Compliance with minimum legal age for alcohol and tobacco purchase and gambling: results of purchase trial in Finland. Yhteiskuntapolitiikka 77(2012):4, s.375-385.
- Österberg, Esa (2000): Unrecorded alcohol consumption in Finland in the 1990s. Contemporary Drug Problems, 27/Summer 2000.

Taulukkoluetelo

Taulukko 1. Espad otosten perustiedot

Taulukot 2. Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta

- 2a. Havaitsitteko häiriöitä lomakkeiden täytön aikana?
- 2b. Minkälaisia häiriöitä?
- 2c. Olivatko oppilaat kiinnostuneita kyselystä?
- 2d. Ottivatko oppilaat kyselyn vakavasti?
- 2e. Lomakkeen täyttöaika minuuteissa

Taulukot 3. Aineistojen reliabiliteetti ja validiteetti

- 3a. Reliabiliteetti perustuen kahteen kysymykseen annettujen vastausten yhdenmukaisuuteen
- 3b. Kysymysten määrä ja vastaamatta jätettyjen kysymysten osuus kaikista kysymyksistä
- 3c. Ristiriitaisten vastausten osuus (%) elinikäisessä, viime 12 kuukauden ja viime 30 päivän päihteiden käyttöä koskevissa kysymyksissä
- 3d. Huumeiden käytön myöntäminen

Päihteiden käytön trendit 1995-2007

Taulukot 4. Tupakointi ja nuuskan käyttö

- 4a. Tupakointi elinaikana, %
- 4b. Tupakointi viimeisten 30 päivän aikana, %
- 4c. Tupakkaan käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana, %
- 4d. Nuuskan käyttö elinaikana, %
- 4e. Nuuskan käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 4f. Nuuskan käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 5. Alkoholin käyttö

- 5a. Raittiiden osuus (alkoholi), %
- 5b. Alkoholin käyttö elinaikana, %
- 5c. Alkoholin käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 5d. Alkoholin käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %
- 5e. Alkoholiin käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 6. Juomalajit

- 6a. Eri alkoholijuomalajien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %.
- 6b. Kotitekoisten ja salakuljetettujen alkoholijuomien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %.

Taulukot 7. Viimeisimmällä alkoholin käyttökerralla juodut määrät

- 7a. Juodun alkoholin määrä juomalajeittain viimeisimmällä käyttökerralla, %
- 7b. Juodun alkoholin määrä annoksina viimeisimmällä käyttökerralla, %
- 7c. Juodun alkoholin määrä annoksina viimeisimmällä käyttökerralla käyttäen suodatinkysymyksiä, %

Taulukot 8. Humalajuominen

- 8a. Runsas alkoholin kertakäyttö viimeisten 30 päivän aikana: juonut 6 annosta tai enemmän samalla alkoholinkäyttökerralla, %
- 8b. Humala elinaikana, %
- 8c. Humala viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 8d. Humala viimeisten 30 päivän aikana, %
- 8e. Raju humala elinaikana, %
- 8f. Raju humala viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 8g. Raju humala viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 9. Lääkkeiden käyttö

- 9a. Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden käyttö lääkärin määräyksellä, %
- 9b. Uni- tai rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö elinaikana, %
- 9c. Alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö päihtymistarkoituksessa, %

Taulukot 10. Liimojen, liuottimien yms. aineiden päihdekäyttö

- 10a. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa elinaikana, %
- 10b. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 10c. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 11. Kannabiksen (marihuanan tai hasiksen) käyttö

- 11a. Kannabiksen käyttö elinaikana, %
- 11b. Kannabiksen käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %
- 11c. Kannabiksen käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

Taulukot 12. Jonkin laittoman huumeen käyttö

- 12 a. Jonkin laittoman huumeen käyttö elinaikana, %
- 12b. Jonkin muun laittoman huumeen kuin kannabiksen käyttö elinaikana, %
- 12c. Suoneen pistettävien huumeiden käyttö elinaikana, %

Taulukko 13. Eri laittomien huumeiden käyttö elinaikana, %

Päihteiden käytön aloitusikä

Taulukot 14. Tupakoinnin aloitusikä, %

- 14a. Ensimmäinen savuke
- 14b. Päivittäinen tupakointi

Taulukot 15. Alkoholin käytön aloitusikä, %

- 15a. Olut (vähintään lasillinen)
- 15b. Siideri (vähintään lasillinen)
- 15c. Long-drink (vähintään lasillinen)

- 15d. Viini (vähintään lasillinen)
- 15e. Väkevät (vähintään lasillinen)
- 15f. Ensimmäinen humala

Taulukot 16. Muiden päihteiden käytön aloitusikä, %

- 16a. Alkoholien ja pillereiden samanaikainen käyttö
- 16b. Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö
- 16c. Liimojen, liottimien yms. päihdekäyttö
- 16d. Kannabis
- 16e. Ekstaasi
- 16f. Amfetamiini

Päihteiden saatavuus, hankinta ja nauttimispaikka

Taulukko 17. Päihteiden saatavuus oman arvion mukaan, %

Taulukot 18. Huumeiden tarjonta, %

- 18a. Huumeiden tarjonta elinaikana
- 18b. Huumeiden tarjonta viimeisten 12 kuukauden aikana
- 18c. Huumeiden tarjonta viimeisten 30 päivän aikana

Taulukot 19. Alkoholijuomien ostot vähittäiskaupasta ja nauttiminen anniskelupaikoissa viimeisten 30 päivän aikana, %

Ostanut elintarvikeliikkeestä, kioskista, huoltoasemalta tai Alkosta:

- 19a. Olutta
- 19b. Siideriä
- 19c. Long-drink- juomia tai limuviinaa
- 19d. Viiniä
- 19e. Väkeviä

Juonut pubissa, baarissa, ravintolassa tai muussa anniskelupaikassa:

- 19f. Olutta
- 19g. Siideriä
- 19h. Long-drink- juomia tai limuviinaa
- 19i. Viiniä
- 19j. Väkeviä

Taulukko 20. Alkoholien hankintatapa viimeisimmällä käyttökerralla, %

Taulukko 21. Alkoholien nauttimispaikka viimeisimmällä käyttökerralla, %

Päihteiden käyttöön liittyvät arvioitavat riskit ja koetut ongelmat

Taulukot 22. Tupakointiin liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski aiheutuu, jos henkilö...

- 22a. Tupakoin silloin tällöin
- 22b. Polttaa yhden tai useamman askin savukkeita päivässä

Taulukot 23. Alkoholin käyttöön liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski aiheutuu, jos henkilö...

23a. Juo 1 tai 2 annosta lähes joka päivä

23b. Juo 4 tai 5 annosta lähes joka päivä

23c. Juo 6 tai useamman annoksen joka viikonloppu

Taulukko 24. Huumeiden käyttöön liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen tai muu riski aiheutuu, jos henkilö...

24a. Kokeilee kannabista kerran tai kaksi

24b. Polttaa kannabista silloin tällöin

24c. Polttaa kannabista säännöllisesti

24d. Kokeilee ekstaasia kerran tai kaksi

24e. Käyttää ekstaasia säännöllisesti

24f. Kokeilee amfetamiinia kerran tai kaksi

24g. Käyttää amfetamiinia säännöllisesti

Taulukko 25. Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat, %

Päihteiden käyttö asuinpaikan mukaan

Taulukot 26. Päihteiden käyttö asuinalueittain (suuraluejako), %

26a. Tupakointi

26b. Alkoholin käyttö

26c. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

Taulukot 27. Päihteiden käyttö asuinalueittain (kaupunki—maaseutu), %

27a. Tupakointi

27b. Alkoholin käyttö

27c. Huumeet ja muut päihteet elinaikana

TAULUKKO 1. Espad otosten perustiedot

	1995	1999	2003	2007	2011
Perusjoukko					
Koulujen lukumäärä			679	715	721
Arvioitu luokkien lukumäärä	2287	3663	2970	3238	3129
Oppilaiden lukumäärä	60639	65756	59488	64261	62585
Otos					
Koulujen / luokkien lkm otoksessa	121	177	200	301	251
Kieltäytyneiden koulujen lkm	10	1	6	7	36
Muusta syystä pois jääneet (esim. lakkautettu)	0	0	1	5	0
Korvaavien koulujen lkm	10	1	7	10	20
Koulujen / luokkien lkm aineistossa	121	177	200	299	235
Oppilaiden lkm otoksessa	2513	3656	3869	5961	4528
Vastanneiden lkm	2300	3286	3543	5396	4055
Vastausprosentti	91,5	89,9	91,6	90,5	89,6
Oppilaiden lkm aineistossa ¹	2161	3109	3321	4988	3744
Pojat					
Oppilaiden lkm otoksessa		1822	1889	2851	2259
Vastanneiden lkm	1182	1646	1739	2579	2018
Vastausprosentti	92	90,3	92,1	90,5	89,3
Oppilaiden lkm aineistossa ¹	1097	1534	1598	2297	1815
Tytöt					
Oppilaiden lkm otoksessa		1834	1980	3110	2269
Vastanneiden lkm	1118	1640	1804	2817	2037
Vastausprosentti	91	89,4	91,1	90,6	89,8
Oppilaiden lkm aineistossa ¹	1064	1575	1723	2691	1929
Poikien osuus otoksessa, %		49,8	48,8	47,8	49,9
Poikien osuus lopullisessa aineistossa, %	50,8	49,3	48,1	46,1	48,5

¹ Kohdejoukkoon kuulumattomat ja pilailleen vastanneet poistettu.

TAULUKOT 2. Opettajien arviot aineistonkeruun onnistumisesta

TAULUKKO 2a. Havaittiteko häiriöitä lomakkeiden täytön aikana?

	1999		2003		2007		2011	
	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%
Ei	129	72,9	149	74,5	188	62,9	172	73,2
Kyllä, muutama oppilas häiritsi	42	23,7	43	21,5	91	30,4	49	20,9
Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista häiritsi	2	1,1	3	1,5	7	2,3	4	1,7
Kyllä, noin puolet oppilaista häiritsi	1	0,6	0	0,0	3	1,0	2	0,9
Kyllä, enemmän kuin puolet oppilaista häiritsi	0	0,0	1	0,5	0	0,0	0	0,0
Tieto puuttuu	3	1,7	4	2,0	10	3,3	8	3,4
	177	100,0	200	100,0	299	100,0	235	100,0

TAULUKKO 2b. Minkälaisia häiriöitä?

	1999		2003		2007		2011	
	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%
Kikatusta ja silmäpeiliä	20	11,3	15	7,5	35	11,7	-	-
Äänekkäitä kommentteja	24	13,6	26	13,0	39	13,0	-	-
Muita kommentteja	27	15,3	26	13,0	85	28,4	-	-

TAULUKKO 2c. Olivatko oppilaat kiinnostuneita kyselystä?

	1999		2003		2007		2011	
	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%
Kyllä, kaikki oppilaat	113	63,8	108	54,0	171	57,2	-	-
Kyllä, lähes kaikki oppilaat	46	26,0	56	28,0	84	28,1	-	-
Kyllä, enemmistö oppilaista	11	6,2	24	12,0	27	9,0	-	-
Kyllä, noin puolet oppilaista	1	0,6	5	2,5	4	1,3	-	-
Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista	1	0,6	2	1,0	5	1,7	-	-
Tuskin kukaan	0	0,0	1	0,5	2	0,7	-	-
Ei kukaan	1	0,6	0	0,0	0	0,0	-	-
Tieto puuttuu	4	2,3	4	2,0	6	2,0	-	-
	177	100,0	200	100,0	299	100,0	-	-

TAULUKKO 2d. Ottivatko oppilaat kyselyn vakavasti?

	1999		2003		2007		2011	
	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%	Luokka (n)	%
Kyllä, kaikki oppilaat	129	72,9	142	71,0	215	71,9	165	70,2
Kyllä, lähes kaikki oppilaat	32	18,1	43	21,5	66	22,1	51	21,7
Kyllä, enemmistö oppilaista	10	5,6	10	5,0	11	3,7	12	5,1
Kyllä, noin puolet oppilaista	0	0,0	1	0,5	0	0,0	0	0,0
Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista	1	0,6	0	0,0	1	0,3	0	0,0
Tuskin kukaan	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ei kukaan	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Tieto puuttuu	5	2,8	4	2,0	6	2,0	7	3,0
	177	100,0	200	100,0	299	100,0	235	100,0

TAULUKKO 2e. Lomakkeen täyttöaika minuuteissa

	1999	2003	2007	2011
Luokissa keskimäärin, keskiarvo	32	31	31	-
Luokkien nopeimmat, keskiarvo				24
Luokkien hitaimmat, keskiarvo				37

TAULUKOT 3. Aineistojen reliabiliteetti ja validiteetti

TAULUKKO 3a. Reliabiliteetti perustuen kahteen kysymykseen annettujen vastausten yhdenmukaisuuteen, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Käyttänyt molempien kyselyiden mukaan					Ristiriitaisten vastausten osuus				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Tupakka:										
Tupakoinut joskus	75	73	68	59	60	3	2	4	1	1
Alkoholi:										
Ollut humalassa	74	75	68	61	55	2	1	2	3	5
Ollut humalassa, 2007 ja 2011				51	51				5	5
Muut pähteet:										
Marihuana tai hasis	5	10	10	8	11	0	0	1	0	0
Amfetamiini	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Ekstaasi	0	1	1	1	1	0	0	0	0	1
Uni- tai rauhoittavat lääkkeet	4	5	5	6	7	2	0	2	1	1
Liimat, liuottimet yms.	4	4	6	9	8	1	0	3	2	2
Alkoholi ja pillerit yhdessä			11	9	10			1	1	1

	POJAT									
	Käyttänyt molempien kyselyiden mukaan					Ristiriitaisten vastausten osuus				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Tupakka:										
Tupakoinut joskus	76	75	66	59	62	3	3	5	1	1
Alkoholi:										
Ollut humalassa	72	75	66	57	53	2	1	2	3	6
Ollut humalassa, 2007 ja 2011				46	49				6	6
Muut pähteet:										
Marihuana tai hasis	5	10	10	8	12	0	0	0	0	0
Amfetamiini	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Ekstaasi	0	1	1	1	2	0	0	0	0	1
Uni- tai rauhoittavat lääkkeet	2	2	3	4	5	2	0	1	1	1
Liimat, liuottimet yms.	3	4	5	9	7	1	0	3	3	3
Alkoholi ja pillerit yhdessä			4	4	6			0	0	1

	TYTÖT									
	Käyttänyt molempien kyselyiden mukaan					Ristiriitaisten vastausten osuus				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Tupakka:										
Tupakoinut joskus	74	71	69	60	58	2	2	2	1	0
Alkoholi:										
Ollut humalassa	76	75	69	63	56	2	2	2	2	4
Ollut humalassa, 2007 ja 2011				55	54				4	4
Muut pähteet:										
Marihuana tai hasis	5	9	10	7	10	0	0	1	0	0
Amfetamiini	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0
Ekstaasi	0	1	2	1	1	0	0	0	0	0
Uni- tai rauhoittavat lääkkeet	5	8	8	8	9	2	0	2	1	1
Liimat, liuottimet yms.	4	4	6	9	10	2	0	2	2	2
Alkoholi ja pillerit yhdessä			17	12	13			1	1	1

TAULUKKO 3b. Kysymysten määrä ja vastaamatta jätettyjen kysymysten osuus kaikista kysymyksistä

Kysymysten lukumäärä¹

	1995	1999	2003	2007	2011
Pakolliset (ydin) kysymykset	125	171	213	175	168
Moduulikysymykset		22	16	7	7
Muut valinnaiset kysymykset	53	0	3	12	5
Maakohtaiset kysymykset	28	6	6	14	50
Kaikki kysymykset	206	199	238	208	230

Vastaamatta jätettyjen kysymysten osuus, %

	1995	1999	2003	2007	2011 ²
Pakolliset (ydin) kysymykset	1	1	1	2	1
Moduulikysymykset		1	1	2	1
Muut valinnaiset kysymykset	2		3	1	1
Maakohtaiset kysymykset	2	3	2	0	1
Kaikki kysymykset	2	1	1	2	1

¹ Jos kysymys koostui useasta alakohdasta (a, b, c, jne.), jokainen alakysymys lasketaan eri kysymykseksi.

² Laskettu Islannissa korjatusta datasta, johon on imputoitu arvoja.

TAULUKKO 3c. Ristiriitaisten vastausten osuus elinikäisessä, viime 12 kuukauden ja viime 30 päivän päihteiden käyttöä koskevissa kysymyksissä, %

	KAIKKI OPPILAAT				
	1995	1999	2003	2007 ¹	2011 ¹
Alkoholi:					
Juonut jotakin alkoholijuomaa	1	3	1	2	2
Ollut humalassa	1	1	1	3	1
Ollut humalassa, 2007 ja 2011				2	1
Muut päihteet:					
Marihuana tai hasis	0	0	0	0	0
Liimat yms.	0	0	0	0	0

¹ Ristiriitaisten osuus laskettu Islannissa korjatusta datasta.

Vuosina 1995-2003 havaitut ristiriidat on korjattu lopulliseen tiedostoon.

TAULUKKO 3d. Huumeiden käytön myöntäminen, %

	KAIKKI OPPILAAT				
	1995	1999	2003	2007	2011
Olen jo sanonut käyttäneeni sitä	5	11	10	7	10
Ilman muuta olisin myöntänyt	63	54	52	55	51
Luultavasti olisin myöntänyt	27	31	32	31	33
Luultavasti en olisi myöntänyt	3	3	3	4	4
En varmasti olisi myöntänyt	2	2	2	3	3

	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Olen jo sanonut käyttäneeni sitä	5	11	11	7	11	5	10	10	6	8
Ilman muuta olisin myöntänyt	59	51	49	51	47	67	57	54	58	55
Luultavasti olisin myöntänyt	28	31	33	32	32	26	31	32	31	34
Luultavasti en olisi myöntänyt	5	4	5	5	5	1	2	2	3	2
En varmasti olisi myöntänyt	3	3	3	6	5	1	1	1	2	1

'Jos olisit joskus käyttänyt marihuanaa tai hasista (kannabista), luuletko, että olisit myöntänyt sen tässä kyselyssä?'

TAULUKOT 4. Tupakointi ja nuuskan käyttö

TAULUKKO 4a. Tupakointi elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	77	75	70	60	60					
Tupakointikertojen lkm elinaikana										
40+	35	39	32	26	27	35	39	32	26	27
20–39	6	7	8	5	5	41	46	40	31	32
10–19	8	7	7	6	5	49	53	47	37	37
6–9	7	5	5	5	4	56	58	52	42	41
3–5	10	7	7	6	7	66	65	59	48	48
1–2	12	10	12	13	12	78	75	71	61	60
0	23	25	30	40	40	101	100	101	101	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	78	77	70	60	62					
Tupakointikertojen lkm elinaikana										
40+	33	41	32	27	28	33	41	32	27	28
20–39	7	6	6	4	4	40	47	38	31	32
10–19	9	6	6	4	5	49	53	44	35	37
6–9	7	6	5	4	3	56	59	49	39	40
3–5	9	7	6	6	7	65	66	55	45	47
1–2	13	11	15	14	15	78	77	70	59	62
0	22	23	30	41	38	100	100	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	75	73	70	60	59					
Tupakointikertojen lkm elinaikana										
40+	36	38	32	25	27	36	38	32	25	27
20–39	5	7	9	5	5	41	45	41	30	32
10–19	7	8	7	7	5	48	53	48	37	37
6–9	6	5	5	5	5	54	58	53	42	43
3–5	11	6	7	6	6	65	64	60	48	49
1–2	11	9	10	12	10	76	73	70	60	59
0	25	27	30	40	41	101	100	100	100	100

TAULUKKO 4b. Tupakointi viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	37	43	38	30	34					
Savukkeiden lkm / pv										
21+	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2
11–20	4	7	5	4	4	6	9	6	6	5
6–10	8	9	9	6	7	14	18	15	12	12
1–5	10	10	9	8	7	24	28	24	20	19
<1	13	16	14	11	15	37	44	38	31	34
0	63	57	62	70	66	100	101	100	101	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	36	44	35	29	33					
Savukkeiden lkm / pv										
21+	2	3	2	2	2	2	3	2	2	2
11–20	5	9	5	5	4	7	12	7	7	6
6–10	8	9	9	6	7	15	21	16	13	14
1–5	9	10	7	7	7	24	31	23	20	20
<1	12	14	12	10	12	36	45	35	30	33
0	64	56	65	71	67	100	101	100	101	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	39	43	41	31	35					
Savukkeiden lkm / pv										
21+	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2
11–20	3	5	5	3	3	5	7	6	4	4
6–10	7	9	9	6	6	12	16	15	10	11
1–5	12	10	11	9	8	24	26	26	19	18
<1	15	18	15	13	17	39	44	41	32	35
0	61	57	59	69	65	100	101	100	101	100

TAULUKKO 4c. Tupakkaan käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana, %

KAIKKI OPPILAAT

	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
yli 30 euroa	4	7	4	7
16-30 euroa	6	7	11	13
7-15 euroa	6	6	17	19
1-6 euroa	6	5	23	24
ei yhtään	77	76	100	100

POJAT

TYTÖT

	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit		Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
yli 30 euroa	5	8	5	8	4	6	4	6
16-30 euroa	7	7	12	15	6	6	10	12
7-15 euroa	6	5	18	21	6	6	16	17
1-6 euroa	6	4	23	25	7	5	23	23
ei yhtään	77	75	100	100	77	77	100	100

TAULUKKO 4d. Nuuskan käyttö elinaikana, %

KAIKKI OPPILAAT

	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	26	21	18	26				
Käyttökertojen lkm elinaikana								
40+	5	4	3	6	5	4	3	6
20-39	2	2	2	2	7	6	5	8
10-19	3	2	2	3	10	8	7	11
6-9	2	2	2	3	12	10	9	14
3-5	4	3	3	5	16	13	12	18
1-2	8	8	7	8	24	21	19	26
0	74	79	82	74	98	100	101	100

POJAT

	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	39	33	26	38				
Käyttökertojen lkm elinaikana								
40+	10	8	6	12	10	8	6	12
20-39	4	3	3	4	14	11	9	16
10-19	5	3	4	4	19	14	13	20
6-9	4	3	2	4	23	17	15	24
3-5	6	5	4	6	29	22	19	30
1-2	9	10	7	8	38	32	26	38
0	61	67	74	62	99	99	100	100

TYTÖT

	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	13	11	11	15				
Käyttökertojen lkm elinaikana								
40+	1	0	0	0	1	0	0	0
20-39	0	0	1	1	1	0	1	1
10-19	1	1	0	1	2	1	1	2
6-9	1	1	1	2	3	2	2	4
3-5	3	2	3	4	6	4	5	7
1-2	7	7	6	8	13	11	11	15
0	87	89	89	85	100	100	100	100

TAULUKKO 4e. Nuuskan käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	13	14	23				
Käyttökertojen lkm / 12 kk								
40+	-	3	2	5	-	3	2	5
20–39	-	1	1	2	-	4	3	7
10–19	-	2	2	2	-	6	5	9
6–9	-	1	2	2	-	7	7	11
3–5	-	2	3	4	-	9	10	16
1–2	-	4	5	7	-	13	15	23
0	-	87	86	77	-	100	101	100

	POJAT							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	22	21	34				
Käyttökertojen lkm / 12 kk								
40+	-	5	4	9	-	5	4	9
20–39	-	2	2	4	-	7	6	13
10–19	-	3	3	4	-	10	9	17
6–9	-	2	2	4	-	12	11	21
3–5	-	3	4	5	-	15	15	26
1–2	-	6	6	8	-	21	21	34
0	-	78	79	66	-	99	100	100

	TYTÖT							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	6	8	13				
Käyttökertojen lkm / 12 kk								
40+	-	0	0	0	-	0	0	0
20–39	-	0	0	0	-	0	0	0
10–19	-	0	0	1	-	0	0	1
6–9	-	0	1	1	-	0	1	2
3–5	-	2	2	4	-	2	3	6
1–2	-	3	5	7	-	5	8	13
0	-	94	92	87	-	99	100	100

TAULUKKO 4f. Nuuskan käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	6	7	14				
Käyttökertojen lkm / 30 pv								
40+	-	2	1	2	-	2	1	2
20–39	-	0	1	1	-	2	2	4
10–19	-	1	1	2	-	3	3	5
6–9	-	1	1	2	-	4	4	7
3–5	-	1	1	2	-	5	5	9
1–2	-	2	3	5	-	7	8	14
0	-	94	93	86	-	101	101	100

	POJAT							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	12	12	24				
Käyttökertojen lkm / 30 pv								
40+	-	3	1	4	-	3	1	4
20–39	-	1	2	3	-	4	3	7
10–19	-	1	2	3	-	5	5	10
6–9	-	1	2	3	-	6	7	13
3–5	-	2	2	4	-	8	9	17
1–2	-	3	4	7	-	11	13	24
0	-	88	88	76	-	99	101	100

	TYTÖT							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	1	3	5				
Käyttökertojen lkm / 30 pv								
40+	-	0	0	0	-	0	0	0
20–39	-	0	0	0	-	0	0	0
10–19	-	0	0	0	-	0	0	0
6–9	-	0	0	0	-	0	0	1
3–5	-	0	1	1	-	0	1	1
1–2	-	1	2	4	-	1	3	5
0	-	99	97	95	-	100	100	100

TAULUKOT 5. Alkoholin käyttö

TAULUKKO 5a. Raittiiden osuus, %

	KAIKKI OPPILAAT				
	1995	1999	2003	2007	2011
Ei koskaan juonut alkoholia	11	9	12	15	16
Raittiina viimeiset 12 kk	15	14	20	24	25
Raittiina viimeiset 30 pv	42	39	46	52	52

	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei koskaan juonut alkoholia	12	9	12	15	17	11	9	12	14	16
Raittiina viimeiset 12 kk	17	16	22	25	27	14	13	19	22	24
Raittiina viimeiset 30 pv	45	41	47	54	54	39	37	44	51	50

TAULUKKO 5b. Alkoholin käyttö elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	89	91	88	85	84					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	16	20	20	16	14	16	20	20	16	14
20–39	18	18	16	13	13	34	38	36	29	27
10–19	19	18	16	17	16	53	56	52	46	42
6–9	14	12	12	13	13	67	68	64	59	56
3–5	13	13	14	15	15	80	81	78	74	70
1–2	9	9	10	12	13	89	90	88	86	84
0	11	9	12	15	16	100	99	100	101	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	88	91	88	85	83					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	16	21	20	17	14	16	21	20	17	14
20–39	14	17	14	12	13	30	38	34	29	27
10–19	20	18	17	16	15	50	56	51	45	42
6–9	15	12	12	12	12	65	68	63	57	54
3–5	13	13	14	15	15	78	81	77	72	69
1–2	11	10	11	13	14	89	91	88	85	83
0	12	9	12	15	17	101	100	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	89	91	88	86	84					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	16	19	20	15	13	16	19	20	15	13
20–39	21	19	18	15	14	37	38	38	30	27
10–19	18	19	15	17	16	55	57	53	47	43
6–9	13	13	12	13	14	68	70	65	60	57
3–5	14	13	13	15	14	82	83	78	75	71
1–2	8	8	10	12	13	90	91	88	87	84
0	11	9	12	14	16	101	100	100	101	100

TAULUKKO 5c. Alkoholin käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %

		KAIKKI OPPILAAT									
		Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	Käyttökertojen lkm / 12 kk	85	86	80	77	75					
	40+	3	5	5	4	4	3	5	5	4	4
	20–39	10	11	8	7	7	13	16	13	11	11
	10–19	19	19	16	14	13	32	35	29	25	25
	6–9	17	16	15	14	13	49	51	44	39	38
	3–5	20	18	16	16	18	69	69	60	55	56
	1–2	17	17	20	21	19	86	86	80	76	75
	0	15	14	20	24	25	101	100	100	100	100

		POJAT									
		Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	Käyttökertojen lkm / 12 kk	83	84	78	75	73					
	40+	3	6	6	4	4	3	6	6	4	0
	20–39	7	11	7	7	6	10	17	13	11	1
	10–19	16	18	14	13	13	26	35	27	24	2
	6–9	19	14	15	13	12	45	49	42	37	5
	3–5	19	18	16	15	17	64	67	58	52	18
	1–2	18	18	21	23	21	82	85	79	75	46
	0	17	16	22	25	27	99	101	101	100	100

		TYTÖT									
		Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	Käyttökertojen lkm / 12 kk	86	87	81	78	76					
	40+	3	4	5	4	4	3	4	5	4	4
	20–39	11	11	8	7	8	14	15	13	11	12
	10–19	21	19	18	16	14	35	34	31	27	26
	6–9	14	18	15	14	14	49	52	46	41	40
	3–5	21	19	16	17	19	70	71	62	58	59
	1–2	15	17	19	20	18	85	88	81	78	76
	0	14	13	19	22	24	99	101	100	100	100

TAULUKKO 5d. Alkoholin käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

		KAIKKI OPPILAAT									
		Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		58	61	54	48	48					
Käyttökertojen lkm / 30 pv											
40+		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10–19		1	1	2	1	1	1	1	2	1	2
6–9		4	4	5	4	3	5	5	7	5	5
3–5		16	16	15	11	13	21	21	22	16	18
1–2		37	39	32	31	30	58	60	54	47	48
0		42	39	46	52	52	100	99	100	99	100

		POJAT									
		Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		55	59	52	46	46					
Käyttökertojen lkm / 30 pv											
40+		0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
20–39		0	0	1	0	1	0	1	1	0	1
10–19		1	1	2	1	1	1	2	3	1	2
6–9		4	5	5	4	3	5	7	8	5	5
3–5		15	17	14	10	13	20	24	22	15	18
1–2		35	35	31	30	28	55	59	53	45	46
0		45	41	47	54	54	100	100	100	99	100

		TYTÖT									
		Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		61	63	56	49	50					
Käyttökertojen lkm / 30 pv											
40+		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39		0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10–19		1	1	2	2	1	1	1	2	2	2
6–9		4	3	5	4	3	5	4	7	6	5
3–5		17	16	17	12	13	22	20	24	18	17
1–2		39	43	33	31	32	61	63	57	49	50
0		39	37	44	51	50	100	100	101	100	100

TAULUKKO 5e. Alkoholiin käytetty rahamäärä viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
yli 30 euroa	6	9	6	9
16-30 euroa	10	13	15	22
7-15 euroa	13	10	28	32
1-6 euroa	6	2	35	34
ei yhtään	65	66	100	100

	POJAT				TYTÖT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit		Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
yli 30 euroa	6	10	6	10	6	9	6	9
16-30 euroa	9	11	15	21	10	15	16	23
7-15 euroa	12	9	27	30	14	11	30	34
1-6 euroa	5	2	32	31	8	2	37	36
ei yhtään	68	69	100	100	63	64	100	100

TAULUKOT 6. Juomalajit

TAULUKKO 6a. Eri alkoholijuomalajien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

Olut:	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	50	43	44	38	36					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
20–39	0	1	1	0	1	0	1	2	0	1
10–19	1	2	2	2	2	1	3	4	2	3
6–9	4	4	4	3	2	5	7	8	5	5
3–5	10	10	10	9	8	15	17	18	14	14
1–2	35	26	26	24	22	50	43	44	38	36
0	50	57	56	62	64	100	100	100	100	100

Olut:	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	54	51	50	43	43					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1
20–39	0	1	1	1	1	0	2	2	2	2
10–19	2	3	3	3	3	2	5	5	5	4
6–9	5	5	5	5	3	7	10	10	10	7
3–5	10	12	12	10	10	17	22	22	20	18
1–2	37	30	28	25	25	54	52	50	45	43
0	46	49	50	57	57	100	101	100	102	100

Olut:	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	46	34	38	33	30					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10–19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
6–9	2	2	3	2	2	3	3	4	3	3
3–5	9	8	9	7	7	12	11	13	10	10
1–2	34	23	25	22	20	46	34	38	32	30
0	54	66	62	67	70	100	100	100	99	100

KAIKKI OPPILAAT

Siideri:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	50	39	31	27					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
20-39	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
10-19	-	1	1	1	1	-	1	1	1	1
6-9	-	3	2	2	1	-	4	3	3	2
3-5	-	9	7	5	5	-	13	10	8	7
1-2	-	36	29	23	20	-	49	39	31	27
0	-	50	61	69	73	-	99	100	100	100

POJAT

Siideri:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	42	29	22	17					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	-	1	0	0	0	-	1	0	0	0
20-39	-	1	0	0	0	-	2	0	0	0
10-19	-	2	1	1	0	-	4	1	1	1
6-9	-	3	1	1	0	-	7	2	2	1
3-5	-	7	5	4	3	-	14	7	6	4
1-2	-	30	22	16	13	-	44	29	22	17
0	-	58	71	78	83	-	102	100	100	100

TYTÖT

Siideri:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	59	49	38	36					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
20-39	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
10-19	-	1	1	1	1	-	1	1	1	1
6-9	-	4	3	2	2	-	5	4	3	3
3-5	-	12	9	6	7	-	17	13	9	10
1-2	-	42	35	29	26	-	59	48	38	36
0	-	41	51	62	64	-	100	99	100	100

KAIKKI OPPILAAT

Long Drink-juoma: Prevalenssi	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
20-39	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
10-19	-	1	1	1	1	-	1	1	1	1
6-9	-	2	1	2	2	-	3	2	3	3
3-5	-	5	4		6	-	8	6	3	9
1-2	-	21	17	19	21	-	29	23	22	30
0	-	72	77	75	70	-	101	100	97	100

POJAT

Long Drink-juoma: Prevalenssi	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
20-39	-	1	0	0	0	-	1	0	0	0
10-19	-	1	1	0	1	-	2	1	0	1
6-9	-	2	1	2	2	-	4	2	2	3
3-5	-	4	3	4	4	-	8	5	6	7
1-2	-	17	15	16	17	-	25	20	22	24
0	-	76	80	78	76	-	101	100	100	100

TYTÖT

Long Drink-juoma: Prevalenssi	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
20-39	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
10-19	-	0	0	1	1	-	0	0	1	1
6-9	-	2	1	2	3	-	2	1	3	4
3-5	-	5	4	5	7	-	7	5	8	11
1-2	-	24	19	21	24	-	31	24	29	35
0	-	69	75	72	65	-	100	99	101	100

KAIKKI OPPILAAT

Viini:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	37	29	26	17	19					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3–5	4	4	4	2	2	5	5	5	3	3
1–2	32	24	21	14	16	37	29	26	17	19
0	63	71	74	83	81	100	100	100	100	100

POJAT

Viini:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	34	26	24	14	15					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3–5	4	4	3	2	1	5	5	4	3	2
1–2	30	21	20	11	13	35	26	24	14	15
0	66	74	76	86	85	101	100	100	100	100

TYTÖT

Viini:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	40	32	27	18	22					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
6–9	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
3–5	4	4	5	2	2	5	6	6	3	3
1–2	35	27	22	16	19	40	33	28	19	22
0	60	68	73	82	78	100	101	101	101	100

KAIKKI OPPILAAT

Väkevät:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	39	43	38	31	34					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6–9	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3
3–5	6	6	7	5	5	8	9	10	8	9
1–2	32	33	28	23	26	40	42	38	31	34
0	61	57	62	69	66	101	99	100	100	100

POJAT

Väkevät:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	40	44	37	29	33					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10–19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
6–9	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3
3–5	5	7	7	4	5	7	10	10	7	8
1–2	33	33	27	22	24	40	43	37	29	33
0	60	56	63	71	67	100	99	100	100	100

TYTÖT

Väkevät:	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	39	41	39	32	36					
Käyttökertojen lkm/30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
6–9	1	2	2	2	2	1	2	2	3	3
3–5	7	6	6	6	6	8	8	8	9	9
1–2	31	33	29	23	27	39	41	37	32	36
0	61	59	61	68	64	100	100	98	100	100

TAULUKKO 6b. Kotitekoisten ja salakuljetettujen alkoholijuomien käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT				
	Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011
Kotitekoinen olut	12	6	5	5	3
Kotitekoinen viini	22	14	11	6	3
Pontikka	7	5	3	3	2
Sahti	3	2	2	2	1
Kilju	12	8	6	4	4
Pirtu	-	7	6	3	2
Salakuljetettu olut	-	3	3	3	4
Salakuljetettu viini	-	1	1	1	1
Salakuljetettu väkevä viina	-	4	3	4	5

	POJAT				
	Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011
Kotitekoinen olut	16	8	7	6	4
Kotitekoinen viini	22	14	11	6	4
Pontikka	9	6	3	3	2
Sahti	5	3	2	2	2
Kilju	15	10	8	6	5
Pirtu	-	8	5	3	2
Salakuljetettu olut	-	5	4	4	4
Salakuljetettu viini	-	1	1	1	1
Salakuljetettu väkevä viina	-	5	4	4	5

	TYTÖT				
	Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011
Kotitekoinen olut	9	5	3	3	2
Kotitekoinen viini	23	14	10	5	3
Pontikka	5	4	3	2	2
Sahti	2	1	1	1	0
Kilju	9	6	5	3	3
Pirtu	-	6	6	2	1
Salakuljetettu olut	-	2	3	3	3
Salakuljetettu viini	-	1	1	1	1
Salakuljetettu väkevä viina	-	2	3	4	5

TAULUKOT 7. Viimeisimmällä alkoholin käyttökerralla juodut määrät

TAULUKKO 7a. Juodun alkoholin määrä juomalajeittain viimeisimmällä käyttökerralla, %

	KAIKKI OPPILAAT							
	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Olut:								
Yli 200 cl	17	16	12	11	17	16	12	11
Enintään 200 cl	22	27	34	32	39	43	46	43
Ei juonut tuolloin	25	20	20	18	64	63	66	60
Ei ole juonut koskaan	36	37	35	40	100	100	101	100
Siideri:								
Yli 200 cl	7	2	2	2	7	2	2	2
Enintään 200 cl	42	37	33	31	49	39	35	33
Ei juonut tuolloin	33	30	34	31	82	69	69	64
Ei ole juonut koskaan	19	32	31	36	101	101	100	100
Long Drink-juoma:								
Yli 200 cl	2	1	2	5	2	1	2	5
Enintään 200 cl	17	14	24	28	19	15	26	33
Ei juonut tuolloin	48	39	36	30	67	54	62	63
Ei ole juonut koskaan	34	46	38	37	101	100	100	100
Viini:								
75 cl tai enemmän	6	5	1	1	6	5	1	1
Alle 75 cl	19	16	14	17	25	21	15	18
Ei juonut tuolloin	40	36	39	31	65	57	54	50
Ei ole juonut koskaan	35	44	47	50	100	101	101	100
Väkevät:								
25 cl tai enemmän	7	6	5	5	7	6	5	5
Alle 25 cl	30	28	29	33	37	34	34	38
Ei juonut tuolloin	35	30	28	23	72	64	62	60
Ei ole juonut koskaan	29	37	39	40	101	101	101	100

POJAT

	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Olut:								
Yli 200 cl	28	25	19	19	28	25	19	19
Enintään 200 cl	24	30	37	38	52	55	56	56
Ei juonut tuolloin	22	18	16	14	74	73	72	70
Ei ole juonut koskaan	26	27	29	30	100	100	101	100
Siideri:								
Yli 200 cl	9	2	2	1	9	2	2	1
Enintään 200 cl	30	25	23	19	39	27	25	20
Ei juonut tuolloin	37	30	36	34	76	57	61	54
Ei ole juonut koskaan	25	44	39	46	101	101	100	100
Long Drink-juoma:								
Yli 200 cl	4	2	3	5	4	2	3	5
Enintään 200 cl	12	13	20	24	16	15	23	29
Ei juonut tuolloin	46	37	36	32	62	52	59	60
Ei ole juonut koskaan	38	48	42	40	100	100	101	100
Viini:								
75 cl tai enemmän	7	4	1	1	7	4	1	1
Alle 75 cl	16	15	13	14	23	19	14	15
Ei juonut tuolloin	37	34	37	30	60	53	51	45
Ei ole juonut koskaan	40	47	49	55	100	100	100	100
Väkevät:								
25 cl tai enemmän	11	7	6	6	11	7	6	6
Alle 25 cl	29	27	26	31	40	34	32	37
Ei juonut tuolloin	33	31	28	22	73	65	60	60
Ei ole juonut koskaan	27	36	41	40	100	101	101	100

TYTÖT

	Kumulatiiviset prosentit				Prosenttijakaumat			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
Olut:								
Yli 200 cl	7	8	6	4	7	8	6	4
Enintään 200 cl	20	24	32	26	27	32	38	30
Ei juonut tuolloin	29	23	24	22	56	55	62	52
Ei ole juonut koskaan	45	46	39	48	101	101	101	100
Siideri:								
Yli 200 cl	4	2	2	3	4	2	2	3
Enintään 200 cl	53	48	42	42	57	50	44	44
Ei juonut tuolloin	29	29	33	29	86	79	77	74
Ei ole juonut koskaan	14	21	23	26	100	100	100	100
Long Drink-juoma:								
Yli 200 cl	1	1	2	5	1	1	2	5
Enintään 200 cl	21	15	28	32	22	16	30	37
Ei juonut tuolloin	49	41	36	29	71	57	66	66
Ei ole juonut koskaan	29	43	34	34	100	100	100	100
Viini:								
75 cl tai enemmän	6	5	1	1	6	5	1	1
Alle 75 cl	22	17	15	20	28	22	16	21
Ei juonut tuolloin	43	38	40	32	71	60	56	53
Ei ole juonut koskaan	29	41	45	47	100	101	101	100
Väkevät:								
25 cl tai enemmän	3	4	4	4	3	4	4	4
Alle 25 cl	30	29	32	34	33	33	36	38
Ei juonut tuolloin	36	30	28	23	69	63	64	61
Ei ole juonut koskaan	30	38	38	39	99	101	102	100

TAULUKKO 7b. Juodun alkoholin määrä annoksina viimeisimmällä käyttökerralla, %

KAIKKI OPPILAAT								
Annoksia	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
10+	18	17	16	18	18	17	16	18
6-9	29	24	22	23	48	40	38	42
3-5	21	22	23	20	69	62	61	62
1-2	31	38	39	38	100	100	100	100

POJAT								
Annoksia	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
10+	26	22	20	22	26	22	20	22
6-9	33	24	23	23	58	46	42	44
3-5	14	18	18	18	72	65	61	62
1-2	28	35	39	38	100	100	100	100

TYTÖT								
Annoksia	Prosenttijakaumat				Kumulatiiviset prosentit			
	1999	2003	2007	2011	1999	2003	2007	2011
10+	11	12	13	15	11	12	13	15
6-9	26	23	22	24	37	35	35	39
3-5	29	25	27	23	66	59	62	62
1-2	34	41	38	38	100	100	100	100

TAULUKKO 7c. Juodun alkoholin määrä annoksina viimeisimmällä käyttökerralla käyttäen suodatinkysymyksiä¹, %

KAIKKI				
Annoksia	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
10+	13	17	13	17
6-9	22	24	35	40
3-5	24	21	59	61
1-2	41	39	100	100

POJAT				
Annoksia	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
10+	16	19	16	19
6-9	23	23	39	43
3-5	19	18	58	60
1-2	42	40	100	100

TYTÖT				
Annoksia	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
10+	11	14	11	14
6-9	22	24	32	38
3-5	28	23	60	61
1-2	40	39	100	100

¹ Suodatinkysymyksillä varmistettiin, että ilmoitetut määrät koskevat nimenomaan viimeisintä juomiskertaa.

TAULUKOT 8. Humalajuominen

TAULUKKO 8a. Runsas alkoholin kertakäyttö viimeisten 30 päivän aikana: juonut 6 annosta tai enemmän samalla alkoholinkäyttökerralla, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995 ¹	1999	2003	2007	2011	1995 ¹	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	51	48	40	34	35					
6+ käyttökertojen lkm/30 pv										
10+	3	3	2	2	2	3	3	3	2	2
6-9	4	4	3	4	2	7	7	6	5	4
3-5	12	11	10	8	7	19	18	16	13	12
1-2	32	31	24	21	23	51	49	40	34	35
0	49	52	60	66	65	100	101	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995 ¹	1999	2003	2007	2011	1995 ¹	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	53	53	42	35	34					
6+ käyttökertojen lkm/30 pv										
10+	5	4	3	2	2	5	4	3	2	2
6-9	6	4	4	4	3	11	8	7	6	5
3-5	11	13	11	8	8	22	21	19	14	13
1-2	32	32	23	21	22	54	53	42	35	34
0	47	46	58	65	66	101	99	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995 ¹	1999	2003	2007	2011	1995 ¹	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	49	43	38	33	35					
6+ käyttökertojen lkm/30 pv										
10+	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1
6-9	3	3	3	4	2	5	5	4	5	3
3-5	14	10	9	8	7	19	15	14	13	11
1-2	32	30	25	21	24	51	45	38	33	35
0	51	57	62	67	65	102	102	100	100	100

¹ 5 annosta tai enemmän vuonna 1995

TAULUKKO 8b. Humala elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	75	76	69	63	59					
Humalakertojen lkm elinaikana										
40+	13	14	14	9	7	13	14	14	8	7
20–39	15	14	12	10	9	28	28	26	18	16
10–19	15	14	12	11	11	43	42	38	29	26
6–9	12	11	9	9	9	55	53	47	38	36
3–5	11	11	11	11	11	66	64	58	49	46
1–2	10	12	11	14	13	76	76	69	63	59
0	25	24	31	37	41	101	100	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	73	75	68	60	58					
Humalakertojen lkm elinaikana										
40+	12	16	15	8	8	12	16	15	8	8
20–39	14	13	10	10	8	26	29	25	18	16
10–19	15	14	12	11	10	41	43	37	29	26
6–9	13	11	8	8	8	54	54	45	37	34
3–5	10	10	11	10	10	64	64	56	47	44
1–2	10	11	12	14	14	74	75	68	61	58
0	27	25	32	40	42	101	100	100	101	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	77	76	70	65	60					
Humalakertojen lkm elinaikana										
40+	13	12	14	9	7	13	12	14	9	7
20–39	17	15	14	10	9	30	27	28	19	16
10–19	15	15	11	11	11	45	42	39	30	27
6–9	11	11	10	10	10	56	53	49	40	38
3–5	11	11	11	12	11	67	64	60	52	48
1–2	11	12	11	14	12	78	76	71	66	60
0	23	24	30	35	40	101	100	101	101	100

TAULUKKO 8c. Humala viimeisten 12 kuukauden aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	74	73	64	58	55					
Humalakertojen lkm / 12 kk										
40+	2	4	3	2	2	2	4	3	2	2
20–39	8	9	7	5	5	10	13	10	7	7
10–19	18	16	13	11	9	28	29	23	18	16
6–9	16	14	12	10	9	44	43	35	28	26
3–5	16	15	13	13	13	60	58	48	41	39
1–2	14	16	16	18	16	74	74	64	59	55
0	26	27	36	42	45	100	101	100	101	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	72	71	62	55	53					
Humalakertojen lkm / 12 kk										
40+	2	5	3	3	2	2	5	3	3	2
20–39	6	9	7	4	5	8	14	10	7	7
10–19	17	15	10	10	9	25	29	20	17	15
6–9	18	14	11	9	9	43	43	31	26	24
3–5	15	14	13	12	12	58	57	44	38	36
1–2	15	15	17	17	17	73	72	61	55	53
0	28	29	38	45	47	101	101	99	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	77	74	65	60	56					
Humalakertojen lkm / 12 kk										
40+	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2
20–39	10	9	7	6	5	12	12	10	8	7
10–19	19	16	15	11	10	31	28	25	19	17
6–9	14	14	12	10	10	45	42	37	29	27
3–5	17	16	13	13	14	62	58	50	42	41
1–2	14	17	15	19	15	76	75	65	61	56
0	23	26	35	39	44	99	101	100	100	100

TAULUKKO 8d. Humala viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	51	51	42	35	34					
Humalakertojen lkm / 30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
6–9	3	3	3	2	2	4	4	4	3	3
3–5	14	14	12	9	8	18	18	16	12	11
1–2	33	33	26	24	23	51	51	42	36	34
0	49	49	58	65	66	100	100	100	101	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	49	51	40	33	32					
Humalakertojen lkm / 30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6–9	4	3	4	2	2	5	4	5	3	3
3–5	14	15	10	8	8	19	19	15	11	11
1–2	31	31	25	23	21	50	50	40	34	32
0	51	49	60	67	68	101	99	100	101	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	54	51	44	37	36					
Humalakertojen lkm / 30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0
6–9	2	3	3	3	2	3	4	4	4	2
3–5	15	13	13	9	8	18	17	17	13	10
1–2	35	34	27	25	26	53	51	44	38	36
0	46	49	56	63	64	99	100	100	101	100

TAULUKKO 8e. Raju humala¹ elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
Prevalenssi	52	53		
Kertojen lkm				
40+	3	2	3	2
20-39	4	4	6	5
10-19	7	6	13	12
6-9	7	9	21	20
3-5	13	13	33	34
1-2	19	19	52	53
0	48	47	100	100

	POJAT				TYTÖT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit		Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
Prevalenssi	48	50			55	55		
Kertojen lkm								
40+	3	2	3	2	2	2	2	2
20-39	3	3	6	5	4	4	6	6
10-19	7	6	13	11	7	7	14	12
6-9	6	8	19	19	9	9	22	22
3-5	11	12	30	31	14	15	36	36
1-2	18	19	48	50	19	19	55	55
0	52	50	100	100	45	45	100	100

TAULUKKO 8f. Raju humala¹ viimeisten 12 kuukauden aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
Prevalenssi	45	47		
Kertojen lkm				
40+	1	1	1	1
20-39	2	1	3	2
10-19	4	4	6	6
6-9	5	6	12	12
3-5	11	12	23	24
1-2	22	23	45	47
0	55	53	100	100

	POJAT				TYTÖT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit		Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
Prevalenssi	40	44			49	50		
Kertojen lkm								
40+	1	1	1	1	1	1	1	1
20-39	1	1	2	2	2	1	3	2
10-19	4	4	6	6	4	5	6	7
6-9	5	6	11	11	6	6	12	13
3-5	9	10	20	21	13	15	25	27
1-2	20	22	40	44	24	23	49	50
0	60	56	100	100	51	50	100	100

¹ Ollut niin humalassa, että esim. horjunut kävellessä, puhunut sammaltaen, oksentanut tai ei ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä.

TAULUKKO 8g. Raju humala¹ viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011
Prevalenssi	21	21		
Kertojen lkm				
40+	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0
10-19	0	0	1	0
6-9	1	1	1	1
3-5	3	2	5	3
1-2	17	18	21	21
0	79	79	100	100

	POJAT				TYTÖT			
	Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit		Prosenttijakaumat		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
Prevalenssi	19	19			23	23		
Kertojen lkm								
40+	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	1	0	1	0
6-9	1	1	1	1	1	0	1	1
3-5	3	2	4	3	3	2	5	3
1-2	15	16	19	19	18	20	23	23
0	81	81	100	100	77	77	100	100

¹ Ollut niin humalassa, että esim. horjunut kävellessä, puhunut sammaltaen, oksentanut tai ei ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä.

TAULUKOT 9. Lääkkeiden käyttö

TAULUKKO 9a. Uni- tai rauhoittavien lääkkeiden käyttö lääkärin määräyksellä, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	5	5	5	5	4					
Käytön ajallinen kesto										
3 viikkoa tai yli	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1
Alle 3 viikkoa	5	4	4	4	3	5	5	5	5	4
Ei koskaan	95	95	95	95	96	100	100	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	5	5	5	4	3					
Käytön ajallinen kesto										
3 viikkoa tai yli	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Alle 3 viikkoa	5	4	4	3	2	6	5	5	4	3
Ei koskaan	95	95	95	96	97	101	100	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	4	6	6	6	5					
Käytön ajallinen kesto										
3 viikkoa tai yli	0	1	1	1	2	0	1	1	1	2
Alle 3 viikkoa	4	5	5	5	4	4	6	6	6	5
Ei koskaan	96	94	94	94	95	100	100	100	100	100

TAULUKKO 9b. Uni- tai rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö¹ elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	5	6	6	7	7					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
6–9	0	1	1	1	1	0	1	2	1	1
3–5	2	2	2	1	1	2	3	4	2	3
1–2	3	3	3	4	4	5	6	7	6	7
0	95	94	94	93	93	100	100	101	99	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	4	3	4	4	5					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3–5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
1–2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	5
0	96	97	96	96	95	99	100	99	99	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	6	8	9	9	9					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
10–19	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1
6–9	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2
3–5	2	2	3	2	1	4	4	5	3	3
1–2	3	4	4	6	6	7	8	9	9	9
0	94	92	91	91	91	101	100	100	100	100

¹Ilman lääkärin määräystä

TAULUKKO 9c. Alkoholin ja pillereiden yhteiskäyttö päihtymistarkoituksessa, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	18	13	12	9	10					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
10-19	1	1	1	0	0	1	1	2	0	1
6-9	1	1	1	1	1	2	2	3	1	1
3-5	4	3	3	2	2	6	5	6	3	3
1-2	12	9	6	6	7	18	14	12	9	10
0	82	87	88	91	90	100	101	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	11	7	5	4	6					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
6-9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3-5	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2
1-2	9	5	3	3	4	11	6	4	4	6
0	89	93	95	96	94	100	99	99	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	25	19	18	13	14					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20-39	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
10-19	2	1	1	0	0	2	1	2	0	1
6-9	2	1	2	1	1	4	2	4	1	2
3-5	5	4	4	3	3	9	6	8	4	4
1-2	16	12	10	9	9	25	18	18	13	14
0	75	81	82	87	86	100	99	100	100	100

TAULUKOT 10. Liimojen, liuottimien yms. aineiden päihdekäyttö

TAULUKKO 10a. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	4	5	8	10	10					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
10–19	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1
6–9	0	0	1	0	1	0	0	2	1	1
3–5	1	1	1	2	2	1	1	3	3	3
1–2	3	4	5	7	7	4	5	8	10	10
0	96	95	92	90	90	100	100	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	4	5	8	11	9					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1
20–39	0	0	1	0	0	0	0	2	1	1
10–19	0	1	0	1	0	0	1	2	2	1
6–9	0	1	0	1	0	0	2	2	3	1
3–5	1	1	2	2	1	1	3	4	5	2
1–2	3	3	4	7	7	4	6	8	11	9
0	96	95	92	89	91	100	101	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	4	6	8	10	11					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
3–5	0	1	1	2	2	0	1	2	2	3
1–2	4	5	6	7	8	4	6	8	10	11
0	96	94	92	90	89	100	100	100	100	100

TAULUKKO 10b. Liimojen, liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 12 kuukauden aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	2	2	3	4	5					
Käyttökertojen lkm / 12 kk										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
3–5	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1
1–2	1	2	2	3	3	1	2	3	4	5
0	98	98	97	96	95	99	100	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	2	2	3	3	4					
Käyttökertojen lkm / 12 kk										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
3–5	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1
1–2	1	1	2	2	3	1	1	3	4	4
0	98	98	97	96	96	99	99	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	2	3	3	4	5					
Käyttökertojen lkm / 12 kk										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3–5	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
1–2	1	2	2	3	4	1	2	2	4	5
0	98	97	97	96	95	99	99	99	100	100

TAULUKKO 10c. Liimojen liuottimien yms. käyttö päihtymistarkoituksessa viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	1	1	1	1	1					
Käyttökertojen lkm / 30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3–5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1–2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
0	99	99	99	99	99	100	100	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	1	1	1	2	2					
Käyttökertojen lkm / 30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
3–5	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
1–2	0	1	1	1	1	1	1	1	2	2
0	99	99	99	98	98	99	100	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	1	1	1	1	1					
Käyttökertojen lkm / 30 pv										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3–5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1–2	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1
0	99	99	99	99	99	99	100	100	100	100

TAULUKOT 11. Kannabiksen (marihuanan tai hasiksen) käyttö

TAULUKKO 11a. Kannabiksen käyttö elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	5	10	11	8	11					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1
20–39	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1
10–19	0	1	1	0	1	0	2	2	1	2
6–9	0	1	1	1	1	0	3	3	3	3
3–5	1	2	2	1	2	1	5	5	4	5
1–2	4	5	6	4	5	5	10	11	8	11
0	95	90	89	92	89	100	100	100	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	5	10	11	8	12					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1
20–39	0	1	1	0	0	0	2	2	1	2
10–19	0	1	1	1	1	0	3	3	2	3
6–9	0	1	1	1	1	0	4	4	2	4
3–5	1	3	2	2	2	1	7	6	4	6
1–2	4	5	6	4	5	5	12	12	8	12
0	95	90	89	92	88	100	102	101	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	5	9	11	7	10					
Käyttökertojen lkm elinaikana										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10–19	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1
6–9	0	1	1	1	1	0	2	2	1	2
3–5	1	2	2	1	2	1	4	4	2	4
1–2	4	5	6	5	5	5	9	10	7	10
0	95	91	89	93	90	100	100	99	100	100

TAULUKKO 11b. Kannabiksen käyttö viimeisten 12 kuukauden aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	4	8	8	6	9					
Käyttökertojen lkm / 12 kk										
40+	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
20–39	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1
10–19	0	1	1	0	1	0	2	1	1	2
6–9	0	1	1	0	1	0	3	2	1	2
3–5	1	1	2	1	2	1	4	4	2	4
1–2	3	4	5	4	5	4	8	9	6	9
0	96	92	92	94	91	100	100	101	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	3	9	7	6	9					
Käyttökertojen lkm / 12 kk										
40+	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
20–39	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1
10–19	0	1	1	0	1	0	2	1	1	2
6–9	0	1	1	1	1	0	3	2	2	3
3–5	1	2	1	1	2	1	5	3	3	5
1–2	2	4	4	4	5	3	9	7	6	9
0	97	91	93	94	91	100	100	100	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	5	7	8	6	8					
Käyttökertojen lkm / 12 kk										
40+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20–39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10–19	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1
6–9	0	1	1	0	0	0	1	1	1	2
3–5	1	1	2	1	2	1	2	3	2	3
1–2	3	4	5	4	5	4	6	8	6	8
0	95	93	92	94	92	100	99	100	100	100

TAULUKKO 11c. Kannabiksen käyttö viimeisten 30 päivän aikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	1	2	3	2	3					
Käyttökertojen lkm / 30 pv										
6+	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
3-5	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1
1-2	1	2	2	1	2	1	2	2	2	3
0	99	98	97	98	97	100	100	99	100	100

	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	1	3	3	3	4					
Käyttökertojen lkm / 30 pv										
6+	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1
3-5	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2
1-2	1	2	2	1	2	1	2	2	3	4
0	99	97	97	97	96	100	99	99	100	100

	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi	1	2	2	2	2					
Käyttökertojen lkm / 30 pv										
6+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3-5	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
1-2	1	1	2	1	2	1	1	3	2	2
0	99	98	98	98	98	100	99	101	100	100

TAULUKOT 12. Jonkin laittoman huumeen käyttö

TAULUKKO 12a. Jonkin laittoman huumeen käyttö elinaikana, %

		KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		5	10	11	9	12

		POJAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		5	11	11	9	13	6	10	12	8	11

TAULUKKO 12b. Jonkin muun laittoman huumeen kuin kannabiksen käyttö elinaikana, %

		KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		1	2	3	3	4

		POJAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		1	1	2	3	4	1	3	3	3	4

TAULUKKO 12c. Suoneen pistettävien huumeiden käyttö elinaikana,%

		KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		0	0	0	1	1

		POJAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Prevalenssi		0	0	0	1	1	0	0	0	1	0

TAULUKKO 13. Eri laittomien huumeiden käyttö elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT					TYTÖT				
	Prevalenssit					Prevalenssit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Amfetamiini	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1
LSD	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Crack	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0
Kokaiini	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1
Ekstaasi	0	1	1	2	1	0	1	2	1	1
Heroiini	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1
Huumaavat sienet	-	0	0	2	2	-	0	0	1	1
GHB	-	-	0	1	1	-	-	0	1	0
GHL	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
MDPV	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0
Subutex tmv.	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1
Anaboliset steroidit	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0

TAULUKOT 14. Tupakoinnin aloitusikä, %

TAULUKKO 14a. Ensimmäinen savuke

Ikä	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	27	22	18	17	13	27	22	18	17	13
12	14	14	16	9	9	41	36	34	26	22
13	17	16	18	14	14	58	52	52	39	35
14	11	15	12	13	15	69	67	64	52	51
15+	6	7	6	8	10	75	74	70	60	61

Ikä	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	34	30	24	21	17	34	30	24	21	17
12	16	13	15	10	9	50	43	39	31	27
13	13	15	15	11	13	63	58	54	42	40
14	9	13	10	11	14	72	71	64	53	54
15+	4	5	4	6	9	76	76	68	59	62

Ikä	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	21	14	13	13	9	21	14	13	13	9
12	12	15	16	9	9	33	29	29	22	17
13	22	18	20	16	14	55	47	49	37	31
14	13	16	14	14	16	68	63	63	51	48
15+	7	9	7	10	11	75	72	70	61	59

TAULUKKO 14b. Päivittäinen tupakointi

Ikä	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1
12	5	4	4	2	2	7	6	6	3	3
13	10	9	10	5	5	17	15	16	8	8
14	10	11	10	8	8	27	26	26	16	16
15+	6	8	6	6	8	33	34	32	22	24

Ikä	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2
12	5	5	3	2	2	8	8	6	4	4
13	9	9	9	5	6	17	17	15	9	9
14	9	10	9	7	8	26	27	24	16	17
15+	5	9	6	7	7	31	36	30	23	24

Ikä	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0
12	4	4	4	2	2	5	5	5	3	2
13	11	10	11	5	5	16	15	16	7	7
14	11	11	12	8	9	27	26	28	15	16
15+	6	8	6	6	8	33	34	34	21	24

TAULUKOT 15. Alkoholin käytön aloitusikä, %

TAULUKKO 15a. Olut (vähintään lasillinen)

Ikä	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	19	19	12	9	9	19	19	12	9	9
12	20	20	17	9	7	39	39	29	18	16
13	21	20	20	16	14	60	59	49	34	30
14	15	15	15	18	20	75	74	64	52	50
15+	7	6	7	10	11	82	80	71	62	61

Ikä	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	26	26	17	13	13	26	26	17	13	13
12	21	22	19	10	9	47	48	36	23	21
13	22	18	19	16	15	69	66	55	40	37
14	11	12	15	18	21	80	78	70	58	57
15+	5	6	6	9	12	85	84	76	67	69

Ikä	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	13	11	7	6	5	13	11	7	6	5
12	19	17	15	8	5	32	28	22	14	10
13	20	22	21	16	14	52	50	43	29	24
14	19	17	15	19	19	71	67	58	48	42
15+	9	7	7	10	11	80	74	65	58	54

TAULUKKO 15b. Siideri (vähintään lasillinen)

Ikä	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	-	-	-	9	8	-	-	-	9	8
12	-	-	-	9	9	-	-	-	18	16
13	-	-	-	17	16	-	-	-	35	32
14	-	-	-	20	20	-	-	-	55	53
15+	-	-	-	12	13	-	-	-	67	65

Ikä	POJAT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	-	-	-	12	11	-	-	-	12	11
12	-	-	-	9	10	-	-	-	21	20
13	-	-	-	16	14	-	-	-	36	34
14	-	-	-	17	17	-	-	-	53	51
15+	-	-	-	9	10	-	-	-	62	61

Ikä	TYTÖT									
	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	-	-	-	6	5	-	-	-	6	5
12	-	-	-	10	8	-	-	-	16	13
13	-	-	-	19	18	-	-	-	34	31
14	-	-	-	23	23	-	-	-	57	54
15+	-	-	-	13	15	-	-	-	70	69

TAULUKKO 15c. Long-drink (vähintään lasillinen)

KAIKKI OPPILAAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	-	-	-	4	5	-	-	-	4	5
12	-	-	-	6	7	-	-	-	10	12
13	-	-	-	13	14	-	-	-	23	26
14	-	-	-	18	22	-	-	-	41	47
15+	-	-	-	14	14	-	-	-	55	61

POJAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	-	-	-	6	7	-	-	-	6	7
12	-	-	-	6	8	-	-	-	12	15
13	-	-	-	12	13	-	-	-	24	28
14	-	-	-	16	19	-	-	-	40	48
15+	-	-	-	12	12	-	-	-	52	59

TYTÖT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	-	-	-	3	3	-	-	-	3	3
12	-	-	-	6	6	-	-	-	9	9
13	-	-	-	14	14	-	-	-	22	23
14	-	-	-	21	24	-	-	-	43	47
15+	-	-	-	16	15	-	-	-	59	63

TAULUKKO 15d. Viini (vähintään lasillinen)

KAIKKI OPPILAAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	11	12	10	7	6	11	12	10	7	6
12	16	17	15	7	6	27	29	25	14	11
13	28	22	20	12	11	55	51	45	27	23
14	19	19	17	16	16	74	70	62	43	39
15+	10	9	11	14	15	84	79	73	57	54

POJAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	14	17	13	10	8	14	17	13	10	8
12	18	18	17	8	6	32	35	30	18	14
13	26	20	19	13	11	58	55	49	31	26
14	17	15	15	14	14	75	70	64	45	40
15+	10	8	10	12	13	85	78	74	57	53

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	8	8	7	5	4	8	8	7	5	4
12	15	16	14	7	5	23	24	21	12	9
13	30	23	21	12	11	53	47	42	25	20
14	22	22	19	17	18	75	69	61	42	38
15+	10	11	12	16	17	85	80	73	58	55

TAULUKKO 15e. Väkevät (vähintään lasillinen)

KAIKKI OPPILAAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	4	3	3	2	2	4	3	3	2	2
12	8	9	7	3	3	12	12	10	5	5
13	17	17	18	10	9	29	29	28	15	15
14	28	27	22	20	19	57	56	50	35	33
15+	18	17	15	21	24	75	73	65	56	57

POJAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	5	5	4	4	4	5	5	4	4	4
12	9	11	8	4	3	14	16	12	8	7
13	17	18	18	10	9	31	34	30	17	16
14	25	25	23	18	18	56	59	53	35	34
15+	17	16	15	20	23	73	75	68	55	57

TYTÖT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	2	1	2	1	1	2	1	2	1	1
12	6	8	6	3	3	8	9	8	4	4
13	17	16	19	10	9	25	25	27	14	13
14	30	28	22	22	20	55	53	49	36	33
15+	18	18	16	22	25	73	71	65	58	57

TAULUKKO 15f. Ensimmäinen humala

KAIKKI OPPILAAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2
12	8	9	9	5	3	11	12	12	7	5
13	24	21	21	13	11	35	33	33	20	16
14	25	27	22	22	20	60	60	55	43	37
15+	14	15	13	18	18	74	75	68	61	55

POJAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	4	4	4	3	3	4	4	4	3	3
12	8	11	9	5	4	12	15	13	8	7
13	22	20	19	11	10	34	35	32	19	17
14	25	27	22	21	18	59	62	54	40	35
15+	14	14	13	17	18	73	76	67	57	53

TYTÖT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
12	9	8	9	5	2	11	10	11	7	3
13	26	23	23	15	12	37	33	34	20	16
14	24	27	22	24	23	61	60	56	44	38
15+	15	15	12	19	19	76	75	68	63	57

TAULUKOT 16. Muiden päihteiden käytön aloitusikä, %

TAULUKKO 16a. Alkoholin ja pillereiden samanaikainen käyttö

KAIKKI OPPILAAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0
13	3	2	3	1	1	3	3	4	2	2
14	8	5	4	3	4	11	8	8	5	5
15+	7	5	4	4	5	18	13	12	9	10

POJAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
14	4	2	1	2	2	5	3	2	3	3
15+	6	4	2	2	3	11	7	4	5	6

TYTÖT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0
13	4	3	5	2	1	4	4	6	2	2
14	11	8	7	4	6	15	12	13	6	7
15+	9	7	5	6	6	24	19	18	12	14

TAULUKKO 16b. Uni- ja rauhoittavien lääkkeiden päihdekäyttö

KAIKKI OPPILAAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
13	1	0	1	1	1	1	0	1	2	2
14	1	2	2	2	2	2	2	3	4	4
15+	1	2	2	3	3	3	4	5	6	7

POJAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1
14	1	1	1	1	2	2	1	2	2	3
15+	1	1	1	2	3	3	2	3	4	5

TYTÖT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1
13	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2
14	2	3	3	2	3	3	4	5	4	5
15+	2	4	3	4	4	5	8	8	8	9

TAULUKKO 16c. Liimojen, liuottimien yms. Päihdekäyttö

KAIKKI OPPILAAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	1	3	2	0	0	1	3	2
12	1	1	1	1	1	1	1	2	4	3
13	1	1	2	2	2	2	2	4	6	5
14	1	2	2	2	2	3	4	6	8	7
15+	1	1	1	1	2	4	5	7	9	9

POJAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	1	1	4	2	0	1	1	4	2
12	1	1	1	1	1	1	2	2	5	3
13	0	1	1	2	2	1	3	3	7	4
14	1	1	2	1	2	2	4	5	8	6
15+	1	1	1	1	2	3	5	6	9	8

TYTÖT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	1	2	2	0	0	1	2	2
12	0	1	1	1	1	0	1	2	3	3
13	1	1	2	2	2	1	2	4	5	5
14	2	2	2	3	3	3	4	6	8	8
15+	1	1	1	1	2	4	5	7	9	10

TAULUKKO 16d. Kannabis

KAIKKI OPPILAAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	2	3	3	2	4	3	4	4	3	5
15+	3	6	5	4	6	6	10	9	7	11

POJAT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
13	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
14	1	2	3	2	4	2	3	3	4	6
15+	2	7	6	4	6	4	10	9	8	12

TYTÖT

Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1
14	2	3	3	3	3	3	4	5	4	4
15+	3	5	5	4	6	6	9	10	8	10

TAULUKKO 16e. Ekstaasi

KAIKKI OPPILAAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15+	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1

POJAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
14	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
15+	0	0	1	1	1	0	0	1	2	2

TYTÖT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	0	0	1	1	0	0	0	1	1	0
15+	0	0	1	1	1	0	0	2	2	1

TAULUKKO 16f. Amfetamiini

KAIKKI OPPILAAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15+	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1

POJAT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
15+	1	0	0	0	1	1	0	0	0	2

TYTÖT										
Ikä	Prosenttijakaumat					Kumulatiiviset prosentit				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
-11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15+	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1

TAULUKKO 17. Päihteiden saatavuus oman arvion mukaan, % (Kuinka vaikeaa on saada seuraavia päihteitä?)
Niiden vastaajien osuus, joiden mukaan ao. päihdettä on 'Hyvin helppo' tai 'Melko helppo' saada

	KAIKKI OPPILAAT				
	Prosenttia				
	1995	1999	2003	2007	2011
Tupakka	-	92	89	70	73
Alkoholi:					
Olut	91	89	86	73	72
Siideri	-	-	-	76	75
Long-drink / limuviina	-	-	-	67	71
Viini	85	82	74	53	53
Väkevät	65	65	62	42	45
Huumeet:					
Kannabis	14	20	19	12	17
Amfetamiini	6	8	7	3	4
LSD	5	7	6	-	-
Crack	2	5	5	-	-
Kokaiini	3	6	5	-	-
Ekstaasi	3	8	8	5	5
Heroiini	4	6	5	-	-
Huumaavat sienet	-	7	7	-	-
GHB	-	-	3	-	-
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	21	22	20	20	20
Liimat yms.	48	53	58	58	-
Anaboliset steroidit	4	5	5	-	-

	POJAT					TYTÖT				
	Prosenttia					Prosenttia				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Tupakka	-	93	89	71	75	-	91	90	68	71
Alkoholi:										
Olut	91	91	86	73	73	91	86	86	73	71
Siideri	-	-	-	75	73	-	-	-	78	76
Long-drink / limuviina	-	-	-	66	71	-	-	-	68	72
Viini	85	82	73	51	50	85	81	75	54	55
Väkevät	66	68	61	42	45	63	62	63	43	45
Huumeet:										
Kannabis	10	20	17	12	17	18	21	20	11	17
Amfetamiini	4	7	5	2	4	8	9	8	3	5
LSD, muut hallusinogeenit	4	6	4	-	-	7	8	7	-	-
Crack	2	5	5	-	-	3	6	6	-	-
Kokaiini	2	5	4	-	-	4	7	7	-	-
Ekstaasi	2	6	6	4	5	4	9	11	5	6
Heroiini	3	5	3	-	-	5	8	6	-	-
Huumaavat sienet	-	8	8	-	-	-	6	5	-	-
GHB	-	-	3	-	-	-	-	4	-	-
Uni- ja rauhoittavat lääkkeet	17	17	14	15	16	25	27	25	24	24
Liimat yms.	50	51	56	63	-	46	54	59	55	-
Anaboliset steroidit	5	6	6	-	-	3	4	4	-	-

TAULUKOT 18. Huumeiden tarjonta, %

TAULUKKO 18a. Huumeiden tarjonta elinaikana

	KAIKKI OPPILAAT			POJAT			TYTÖT		
	Prosenttijakaumat			Prosenttijakaumat			Prosenttijakaumat		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
On tarjottu	28	23	27	26	22	27	29	23	27
Ilmaiseksi	14	13	14	12	12	13	15	14	15
Ostettavaksi	6	4	5	7	4	6	5	3	4
Sekä ilmaiseksi että ostettavaksi	8	6	8	7	7	8	9	6	8

TAULUKKO 18b. Huumeiden tarjonta viimeisten 12 kuukauden aikana

	KAIKKI OPPILAAT			POJAT			TYTÖT		
	Prosenttijakaumat			Prosenttijakaumat			Prosenttijakaumat		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
On tarjottu	17	15	20	16	14	21	19	16	20
Ilmaiseksi	8	8	9	7	7	9	10	9	10
Ostettavaksi	4	3	5	5	3	6	3	2	4
Sekä ilmaiseksi että ostettavaksi	5	4	6	4	4	6	6	4	6

TAULUKKO 18c. Huumeiden tarjonta viimeisten 30 päivän aikana

	KAIKKI OPPILAAT			POJAT			TYTÖT		
	Prosenttijakaumat			Prosenttijakaumat			Prosenttijakaumat		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
On tarjottu	7	6	8	7	6	9	7	5	7
Ilmaiseksi	4	3	4	3	3	4	4	3	4
Ostettavaksi	2	1	2	3	2	3	1	1	1
Sekä ilmaiseksi että ostettavaksi	2	1	2	1	1	2	2	1	2

TAULUKOT 19. Alkoholijuomien ostot vähittäiskaupasta (19a-19e) ja nauttiminen anniskelupaikoissa (19f-19j) viimeisen 30 päivän aikana, %

Ostanut elintarvikeliikkeestä, kioskista, huoltoasemalta tai Alkosta:

TAULUKKO 19a. Olutta

	KAIKKI OPPILAAT											
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	18	14	10									
Ostokertojen lkm/30pv												
10+	2	1	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0
6-9	2	1	1	4	2	1	1	1	0	1	1	1
3-5	4	3	2	8	5	3	3	3	1	4	4	2
1-2	11	9	6	19	14	10	9	8	5	13	12	7
0	82	86	90	101	100	100	86	89	93	99	101	100

	POJAT						TYTÖT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	22	17	13				14	11	7			
Ostokertojen lkm/30pv												
10+	2	2	1	2	2	1	0	0	0	0	0	0
6-9	2	1	1	4	3	2	1	1	0	1	1	1
3-5	5	4	3	9	7	5	3	3	1	4	4	2
1-2	12	11	8	21	18	13	9	8	5	13	12	7
0	78	83	87	99	101	100	86	89	93	99	101	100

TAULUKKO 19b. Siideriä

	KAIKKI OPPILAAT											
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	14	9	6									
Ostokertojen lkm/30pv												
10+	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
6-9	1	0	0	2	0	0	1	0	0	2	0	0
3-5	3	2	1	5	2	2	3	2	2	5	2	2
1-2	11	7	4	16	9	6	13	9	6	18	11	8
0	86	91	94	102	100	100	82	88	92	100	99	100

	POJAT						TYTÖT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	11	6	3				18	12	8			
Ostokertojen lkm/30pv												
10+	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
6-9	1	0	0	2	0	1	1	0	0	2	0	0
3-5	2	1	0	4	1	1	3	2	2	5	2	2
1-2	7	4	2	11	5	3	13	9	6	18	11	8
0	89	94	97	100	99	100	82	88	92	100	99	100

TAULUKKO 19c. Long-drink- juomia tai limuviinaa

	KAIKKI OPPILAAT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	7	7			
Ostokertojen lkm/30pv						
10+	-	0	0	-	0	0
6-9	-	1	0	-	1	1
3-5	-	2	1	-	3	2
1-2	-	5	5	-	8	7
0	-	93	93	-	101	100

	POJAT						TYTÖT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	-	6	6				-	8	9			
Ostokertojen lkm/30pv												
10+	-	0	0	-	0	0	-	0	-	-	0	-
6-9	-	0	0	-	0	1	-	1	0	-	1	0
3-5	-	1	1	-	1	2	-	2	2	-	3	2
1-2	-	4	4	-	5	6	-	6	6	-	9	9
0	-	94	94	-	99	100	-	92	91	-	101	100

TAULUKKO 19d. Viiniä

	KAIKKI OPPILAAT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	4	2	2			
Ostokertojen lkm/30pv						
10+	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	0	0	0	0
3-5	1	0	0	1	0	1
1-2	3	1	2	4	1	2
0	96	98	98	100	99	100

	POJAT						TYTÖT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	3	2	2				4	2	3			
Ostokertojen lkm/30pv												
10+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	-	0	0	-	0	0	0	0	0	0
3-5	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	1
1-2	2	1	1	3	1	2	3	1	2	4	1	3
0	97	98	98	100	99	100	95	98	97	99	99	100

TAULUKKO 19e. Väkeviä

	KAIKKI OPPILAAT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	6	8	6			
Ostokertojen lkm/30pv						
10+	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	0	0	0	1
3-5	1	2	1	1	2	2
1-2	5	5	5	6	8	6
0	93	92	94	99	100	100

	POJAT						TYTÖT					
	Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit			Prosenttijakaumat			Kumulatiiviset prosentit		
	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011	2003	2007	2011
Prevalenssi	7	7	6				8	8	7			
Ostokertojen lkm/30pv												
10+	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
6-9	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
3-5	1	1	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2
1-2	5	5	5	7	6	6	6	6	5	8	8	7
0	93	92	94	100	99	100	92	92	93	100	100	100

Juonut pubissa, baarissa, ravintolassa, diskossa tai muussa anniskelupaikassa:

	KAIKKI OPPILAAT				POJAT				TYTÖT			
	Prosentti- jakauma		Kumulatiiviset prosentit		Prosentti- jakauma		Kumulatiiviset prosentit		Prosentti- jakauma		Kumulatiiviset prosentit	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
TAULUKKO 19f. Olutta												
Prevalenssi	10	7			11	9			9	4		
Kertojen lkm / 30pv												
3+	3	2	3	2	3	2	3	2	2	1	2	1
1-2	7	5	10	7	8	7	11	9	7	3	9	4
0	90	93	100	100	89	91	100	100	91	96	100	100
TAULUKKO 19g. Siideriä												
Prevalenssi	8	5			5	3			10	7		
Kertojen lkm / 30pv												
3+	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2
1-2	6	4	8	5	4	2	5	3	9	6	10	7
0	92	95	100	100	95	97	100	100	90	93	100	100
TAULUKKO 19h. Long-drink- juomia tai limuviinaa												
Prevalenssi	7	5			6	4			7	6		
Kertojen lkm / 30pv												
3+	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
1-2	5	4	7	5	4	4	6	4	6	5	7	6
0	93	95	100	100	94	96	100	100	93	94	100	100
TAULUKKO 19i. Viiniä												
Prevalenssi	3	2			2	2			4	3		
Kertojen lkm / 30pv												
3+	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
1-2	2	2	3	2	1	2	2	2	3	3	4	3
0	97	98	100	100	98	98	100	100	96	97	100	100
TAULUKKO 19j. Väkeviä												
Prevalenssi	7	6			7	5			7	6		
Kertojen lkm / 30pv												
3+	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
1-2	5	4	7	6	5	4	7	5	5	5	7	6
0	93	94	100	100	93	95	100	100	93	94	100	100

TAULUKKO 20. Alkoholin hankintatapa viimeisimmällä käyttökerralla, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Ei ole juonut koskaan	12	11	18	20	21					
Osti itse Alkosta	1	1	1	1	0					
Osti itse elintarvikekaupasta	6	5	4	3	2					
Osti itse kioskista	-	4	4	2	1					
Osti itse huoltoasemalta	-	1	1	0	0					
Anniskeltiin baarissa	-	3	3	2	1					
Anniskeltiin ravintolassa	-	2	1	1	1					
Otti kotoa	12	8	9	10	12					
Isä tai äiti osti	-	11	8	7	5					
Sisarukset tai kaverit ostivat	-	36	40	33	35					
Isä tai äiti tarjosi	18	9	10	11	10					
Sisarukset tai kaverit tarjosivat	-	20	19	20	24					
Vanhemmat sisarukset haki/tarjosi	11	-	-	-	-					
Ystävät tarjosivat	52	-	-	-	-					
Joku tuntematon osti tai tarjosi	11	7	8	8	10					
Muulla tavalla	-	13	9	8	7					

	POJAT					TYTÖT				
	Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei ole juonut koskaan	12	12	19	22	23	11	10	17	18	19
Osti itse Alkosta	1	2	1	1	1	1	1	1	0	0
Osti itse elintarvikekaupasta	9	7	5	4	2	3	4	3	2	1
Osti itse kioskista	-	5	5	2	1	-	3	3	1	1
Osti itse huoltoasemalta	-	1	2	1	1	-	1	1	0	0
Anniskeltiin baarissa	-	3	3	2	1	-	3	3	3	1
Anniskeltiin ravintolassa	-	2	1	1	1	-	2	1	1	1
Otti kotoa	14	8	9	10	11	9	7	9	10	12
Isä tai äiti osti	-	10	7	5	4	-	12	9	9	6
Sisarukset tai kaverit ostivat	-	34	35	27	30	-	39	44	38	40
Isä tai äiti tarjosi	17	8	11	12	10	19	9	10	11	10
Sisarukset tai kaverit tarjosivat	-	17	16	18	20	-	24	22	22	27
Vanhemmat sisarukset haki/tarjosi	11	-	-	-	-	11	-	-	-	-
Ystävät tarjosivat	50	-	-	-	-	55	-	-	-	-
Joku tuntematon osti tai tarjosi	10	7	7	8	11	11	6	9	8	9
Muulla tavalla	-	12	8	8	7	-	13	9	8	6

TAULUKKO 21. Alkoholin nauttimispaikka viimeisimmällä käyttökerralla, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Ei ole juonut koskaan	11	9	12	19	21					
Kotona	25	25	27	27	26					
Toisen kotona	41	41	43	43	48					
Ulkona, julkisella paikalla	30	26	25	22	21					
Baarissa tai pubissa	4	5	3	3	2					
Diskossa	18	16	8	4	3					
Ravintolassa	2	2	2	2	2					
Muually	14	14	12	10	8					

	POJAT					TYTÖT				
	Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei ole juonut koskaan	11	9	12	21	22	10	8	12	18	19
Kotona	25	24	28	28	27	25	25	26	26	25
Toisen kotona	37	40	40	38	44	44	43	46	48	52
Ulkona, julkisella paikalla	30	24	23	23	22	30	27	27	21	20
Baarissa tai pubissa	5	5	3	3	2	4	5	4	3	1
Diskossa	17	15	6	4	3	19	17	10	5	4
Ravintolassa	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
Muually	15	13	10	10	8	13	15	13	11	8

TAULUKOT 22. Tupakointiin liittyvä arvioitu riski, %
Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö...

TAULUKKO 22a. Tupakoi silloin tällöin

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Ei lainkaan tai vähäinen	70	76	62	59	63					
Kohtuullinen	26	21	33	34	32					
Suuri	3	2	4	5	4					
Ei osaa sanoa	1	1	1	2	2					

	POJAT					TYTÖT				
	Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen	71	78	65	61	66	69	75	60	58	59
Kohtuullinen	24	18	29	31	28	29	23	36	37	35
Suuri	3	2	5	5	3	2	1	4	4	4
Ei osaa sanoa	2	1	1	3	3	1	1	1	1	1

TAULUKKO 22b. Polttaa yhden tai useamman askin savukkeita päivässä

		KAIKKI OPPILAAT									
		Prosenttijakaumat									
		1995	1999	2003	2007	2011					
Ei lainkaan tai vähäinen		7	9	7	7	5					
Kohtuullinen		24	30	27	25	22					
Suuri		69	60	65	66	71					
Ei osaa sanoa		1	1	1	2	2					

		POJAT					TYTÖT				
		Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen		9	12	8	10	7	4	6	6	4	3
Kohtuullinen		30	33	32	28	27	19	27	23	23	17
Suuri		60	54	58	59	63	77	66	71	72	79
Ei osaa sanoa		1	1	1	3	3	0	1	1	1	1

TAULUKOT 23. Alkoholin käyttöön liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö ...

TAULUKKO 23a. Juo 1 tai 2 annosta lähes joka päivä

		KAIKKI OPPILAAT									
		Prosenttijakaumat									
		1995	1999	2003	2007	2011					
Ei lainkaan tai vähäinen		23	23	29	23	25					
Kohtuullinen		43	43	44	42	44					
Suuri		32	31	26	32	28					
Ei osaa sanoa		2	2	2	3	3					

		POJAT					TYTÖT				
		Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen		33	33	41	35	35	13	13	18	13	15
Kohtuullinen		42	42	40	41	41	45	44	47	43	47
Suuri		24	22	17	20	20	40	40	34	42	36
Ei osaa sanoa		2	2	2	4	4	2	2	2	3	2

TAULUKKO 23b. Juo 4 tai 5 annosta lähes joka päivä

		KAIKKI OPPILAAT									
		Prosenttijakaumat									
		1995	1999	2003	2007	2011					
Ei lainkaan tai vähäinen		5	6	6	5	7					
Kohtuullinen		20	22	25	22	22					
Suuri		74	71	68	70	69					
Ei osaa sanoa		1	2	1	3	3					

		POJAT					TYTÖT				
		Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen		7	10	10	9	11	2	2	3	2	2
Kohtuullinen		28	29	33	30	29	12	14	18	15	16
Suuri		64	59	56	57	56	85	82	78	81	81
Ei osaa sanoa		2	2	2	4	4	1	1	1	2	2

TAULUKKO 23c. Juo 6 tai useamman annoksen joka viikonloppu

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Ei lainkaan tai vähäinen	19	21	17	12	13					
Kohtuullinen	48	41	43	40	40					
Suuri	30	35	37	44	43					
Ei osaa sanoa	3	3	3	6	4					

	POJAT					TYTÖT				
	Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen	24	28	22	18	18	14	14	11	8	8
Kohtuullinen	48	41	43	41	39	49	41	43	39	41
Suuri	25	28	31	36	38	36	42	43	50	47
Ei osaa sanoa	4	3	3	6	5	2	3	3	5	3

TAULUKOT 24. Huumeiden käyttöön liittyvä arvioitu riski, %

Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö ...

TAULUKKO 24a. Kokeilee kannabista kerran tai kaksi

	KAIKKI OPPILAAT									
	Prosenttijakaumat									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Ei lainkaan tai vähäinen	22	28	35	27	36					
Kohtuullinen	26	29	29	30	29					
Suuri	49	39	32	36	28					
Ei osaa sanoa	4	4	5	7	7					

	POJAT					TYTÖT				
	Prosenttijakaumat					Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen	19	28	37	28	39	24	28	33	26	34
Kohtuullinen	23	24	26	26	25	28	33	32	34	32
Suuri	53	45	31	38	28	44	34	32	34	28
Ei osaa sanoa	4	3	6	8	8	4	5	4	7	6

TAULUKKO 24b. Polttaa kannabista silloin tällöin

	KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen	8	13	16	11	17	9	12	14	9	14
Kohtuullinen	26	32	36	32	35	29	36	38	35	36
Suuri	63	52	44	51	42	59	49	44	50	45
Ei osaa sanoa	4	4	5	7	6	3	4	4	6	6

TAULUKKO 24c. Polttaa kannabista säännöllisesti

	KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen	2	3	4	3	6	1	2	2	1	3
Kohtuullinen	5	10	11	7	10	5	10	11	6	9
Suuri	91	84	81	85	78	92	86	84	90	85
Ei osaa sanoa	2	3	5	5	6	2	3	3	3	4

TAULUKKO 24d. Kokeilee ekstaasia kerran tai kaksi

	KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen	6	12	17	19	25	8	14	18	19	24
Kohtuullinen	24	29	31	35	35	28	34	34	39	37
Suuri	60	52	43	36	29	54	44	41	33	28
Ei osaa sanoa	10	7	9	10	11	11	8	7	10	11

TAULUKKO 24e. Käyttää ekstaasia säännöllisesti

		KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat					POJAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen		1	1	2	2	2	1	2	2	3	4	0	1	1	1	1
Kohtuullinen		3	6	9	7	9	4	5	9	9	11	3	6	8	5	7
Suuri		89	88	82	84	79	87	88	79	79	75	90	89	86	89	84
Ei osaa sanoa		8	4	8	7	9	8	5	10	9	11	7	4	5	6	8

TAULUKKO 24f. Kokeilee amfetamiinia kerran tai kaksi

		KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat					POJAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen		8	11	13	15	21	7	10	13	14	21	9	12	13	15	21
Kohtuullinen		29	30	32	35	34	25	24	30	31	32	34	35	34	38	36
Suuri		57	54	46	41	34	63	61	47	45	36	52	46	44	39	33
Ei osaa sanoa		6	5	9	9	11	5	4	11	11	11	6	7	9	8	10

TAULUKKO 24g. Käyttää amfetamiinia säännöllisesti

		KAIKKI OPPILAAT Prosenttijakaumat					POJAT Prosenttijakaumat					TYTÖT Prosenttijakaumat				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ei lainkaan tai vähäinen		1	1	1	1	2	1	2	2	2	3	1	1	1	1	1
Kohtuullinen		4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	3	5	5	3	5
Suuri		93	91	87	88	85	90	90	84	84	82	95	92	89	91	88
Ei osaa sanoa		3	4	8	7	9	4	4	10	9	11	2	3	6	5	7

TAULUKKO 25. Alkoholin käytön vuoksi koetut ongelmat, %

	KAIKKI OPPILAAT				
	Prosenttia				
	1995	1999	2003	2007	2011
Henkilökohtaisia ongelmia:					
Koulu-tai työsuoritukset heikentyneet	7	3	4	10	9
Esineet tai vaatteet vahingoittuneet	27	22	19	-	-
Rahaa tai arvoesineitä kadonnut	21	15	12	-	-
Joutunut tapaturmaan	14	10	9	15	15
Joutunut ensiapuun tai sairaalaan	-	3	3	2	2
Ihmissuhdeongelmia:					
Joutunut riitaan tai kiistaan	40	21	18	23	-
Ongelmia ystävien kesken	24	11	11	17	-
Vakavia ongelmia ystävien kanssa	-	-	-	-	11
Ongelmia vanhempien kanssa	23	14	15	18	-
Vakavia ongelmia vanhempien kanssa	-	-	-	-	11
Ongelmia opettajien kanssa	2	1	1	-	-
Joutunut käsikähmään tai tappeluun	19	12	10	-	-
Joutunut tappeluun	-	-	-	-	10
Seksuaalisia ongelmia:					
Sukupuoliyhdyntäessä, mitä katui seuraavana päivänä	8	8	9	6	6
Sukupuoliyhdyntäessä ilman kondomia	8	6	6	7	9
Rikollisuuteen liittyviä ongelmia:					
Joutunut ryöstön tai varkauden uhriksi	1	1	1	2	3
Ongelmia poliisin kanssa	8	6	7	8	9
Ajanut moottoripyörää, mopoa tai autoa alkoholin vaikutuksen alaisena	12	19	15	17	-
Kuljettanut moottoriajoneuvoa juotuaan alkoholia / käytettyään huumeita	-	-	-	-	13

	POJAT					TYTÖT				
	Prosenttia					Prosenttia				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Henkilökohtaisia ongelmia:										
Koulu-tai työsuoritukset heikentyneet	7	3	3	8	6	7	4	4	11	13
Esineet tai vaatteet vahingoittuneet	24	19	13	-	-	29	25	24	-	-
Rahaa tai arvoesineitä kadonnut	16	12	10	-	-	25	17	15	-	-
Joutunut tapaturmaan	12	8	7	12	12	16	12	11	18	19
Joutunut ensiapuun tai sairaalaan	-	2	2	3	2	-	4	3	2	3
Ihmissuhdeongelmia:										
Joutunut riitaan tai kiistaan	39	22	15	21	-	41	20	20	26	-
Ongelmia ystävien kesken	17	6	7	12	-	32	15	15	21	-
Vakavia ongelmia ystävien kanssa	-	-	-	-	7	-	-	-	-	15
Ongelmia vanhempien kanssa	22	11	12	16	-	24	16	18	21	-
Vakavia ongelmia vanhempien kanssa	-	-	-	-	8	-	-	-	-	14
Ongelmia opettajien kanssa	3	1	1	-	-	2	1	1	-	-
Joutunut käsikähmään tai tappeluun	24	15	11	-	-	13	8	9	-	-
Joutunut tappeluun	-	-	-	-	11	-	-	-	-	9
Seksuaalisia ongelmia:										
Sukupuoliyhdyntäessä, mitä katui seuraavana päivänä	6	7	7	4	5	10	9	11	7	8
Sukupuoliyhdyntäessä ilman kondomia	6	5	4	5	7	10	7	8	8	10
Rikollisuuteen liittyviä ongelmia:										
Joutunut ryöstön tai varkauden uhriksi	1	1	1	1	2	1	1	2	2	3
Ongelmia poliisin kanssa	8	6	6	7	8	7	6	8	8	10
Ajanut moottoripyörää, mopoa tai autoa alkoholin vaikutuksen alaisena	20	30	23	23	-	4	9	8	12	-
Kuljettanut moottoriajoneuvoa juotuaan alkoholia / käytettyään huumeita	-	-	-	-	15	-	-	-	-	11

TAULUKOT 26. Päihteiden käyttö asuinalueittain¹ (suuraluejako), %

TAULUKKO 26a. Tupakointi

	KAIKKI OPPILAAT									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana:										
Pääkaupunkiseutu	42	38	30	24	25					
Muu Etelä-Suomi	31	39	32	25	25					
Länsi-Suomi	34	37	32	26	30					
Itä-Suomi	39	41	32	26	29					
Pohjois-Suomi	27	42	35	31	29					
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä:										
Pääkaupunkiseutu	30	28	27	16	16					
Muu Etelä-Suomi	22	28	24	19	18					
Länsi-Suomi	26	25	24	18	22					
Itä-Suomi	24	29	22	18	20					
Pohjois-Suomi	17	30	26	23	21					
	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana:										
Pääkaupunkiseutu	41	39	28	22	25	44	38	33	26	25
Muu Etelä-Suomi	26	39	33	29	26	36	39	31	22	24
Länsi-Suomi	41	37	33	27	32	28	37	31	26	28
Itä-Suomi	32	46	33	26	28	47	37	31	26	30
Pohjois-Suomi	25	46	34	32	30	29	38	35	30	29
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä:										
Pääkaupunkiseutu	28	29	23	14	14	32	27	30	18	18
Muu Etelä-Suomi	21	31	23	21	19	23	25	25	17	17
Länsi-Suomi	31	25	24	19	25	21	26	24	18	19
Itä-Suomi	21	34	23	18	22	27	24	22	18	19
Pohjois-Suomi	17	34	23	25	23	16	25	29	22	20

TAULUKKO 26b. Alkoholin käyttö

		KAIKKI OPPILAAT									
		1995	1999	2003	2007	2011					
Raittiiden osuus:											
	Pääkaupunkiseutu	7	6	10	13	15					
	Muu Etelä-Suomi	8	7	9	13	15					
	Länsi-Suomi	12	10	12	13	17					
	Itä-Suomi	12	9	14	16	16					
	Pohjois-Suomi	23	14	21	21	21					
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana:											
	Pääkaupunkiseutu	6	8	8	8	5					
	Muu Etelä-Suomi	6	6	7	5	5					
	Länsi-Suomi	5	6	6	5	6					
	Itä-Suomi	4	6	6	5	4					
	Pohjois-Suomi	5	4	7	6	6					
		POJAT					TYTÖT				
		1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Raittiiden osuus:											
	Pääkaupunkiseutu	10	7	13	15	15	4	5	8	11	14
	Muu Etelä-Suomi	9	9	9	13	15	7	5	9	14	15
	Länsi-Suomi	11	11	11	15	15	12	8	12	12	20
	Itä-Suomi	13	6	14	17	18	11	13	14	16	14
	Pohjois-Suomi	19	12	22	22	26	27	15	20	20	17
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana:											
	Pääkaupunkiseutu	5	9	8	8	5	6	6	8	8	4
	Muu Etelä-Suomi	7	7	9	6	6	5	6	6	5	4
	Länsi-Suomi	5	8	6	6	6	5	4	6	5	6
	Itä-Suomi	5	8	6	6	4	2	3	7	5	4
	Pohjois-Suomi	6	5	5	5	5	4	2	9	6	6

KAIKKI OPPILAAT					
	1995	1999	2003	2007	2011
Ollut humalassa elinaikanaan:					
Pääkaupunkiseutu	77	78	72	64	55
Muu Etelä-Suomi	77	77	71	67	61
Länsi-Suomi	76	75	68	62	61
Itä-Suomi	76	76	66	61	58
Pohjois-Suomi	63	71	67	59	56
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana:					
Pääkaupunkiseutu	53	52	46	37	32
Muu Etelä-Suomi	49	54	42	36	35
Länsi-Suomi	56	50	42	36	36
Itä-Suomi	55	51	37	33	32
Pohjois-Suomi	41	46	42	34	33
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30pv:n aikana:					
Pääkaupunkiseutu	20	19	18	14	12
Muu Etelä-Suomi	19	19	17	13	11
Länsi-Suomi	18	17	15	11	11
Itä-Suomi	19	19	15	10	8
Pohjois-Suomi	16	17	16	11	9
Juonut 6+ annosta kerralla vähintään 3 kertaa viime 30pv:n aikana:					
Pääkaupunkiseutu	21	19	16	15	11
Muu Etelä-Suomi	19	18	16	12	11
Länsi-Suomi	22	17	17	14	12
Itä-Suomi	20	18	15	12	12
Pohjois-Suomi	14	16	16	13	12

	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Ollut humalassa elinaikanaan:										
Pääkaupunkiseutu	73	77	67	56	57	82	79	77	70	53
Muu Etelä-Suomi	72	75	71	65	61	80	80	71	69	61
Länsi-Suomi	79	74	67	61	62	74	76	69	64	61
Itä-Suomi	71	79	68	63	54	83	74	64	60	63
Pohjois-Suomi	66	73	63	56	52	61	69	70	62	60
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana:										
Pääkaupunkiseutu	49	55	40	33	29	56	49	52	40	35
Muu Etelä-Suomi	47	54	41	35	35	51	55	42	37	35
Länsi-Suomi	56	48	41	33	34	55	52	43	37	37
Itä-Suomi	48	55	36	37	27	63	47	38	30	37
Pohjois-Suomi	41	48	37	27	29	41	44	46	39	37
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30pv:n aikana:										
Pääkaupunkiseutu	19	22	16	13	12	22	16	21	14	12
Muu Etelä-Suomi	17	21	17	11	13	20	18	17	14	10
Länsi-Suomi	21	18	15	9	10	14	16	15	13	13
Itä-Suomi	17	24	12	13	10	21	14	17	8	6
Pohjois-Suomi	19	17	12	10	9	14	17	19	11	10
Juonut 6+ annosta kerralla vähintään 3 kertaa viime 30pv:n aikana:										
Pääkaupunkiseutu	22	23	20	15	13	20	15	13	16	8
Muu Etelä-Suomi	19	22	19	13	13	20	14	13	12	9
Länsi-Suomi	29	21	22	16	11	14	14	13	12	13
Itä-Suomi	19	24	16	12	15	21	12	15	11	10
Pohjois-Suomi	16	17	15	12	12	12	15	18	13	12

TAULUKKO 26c. Huumeet ja muut päihteet elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT				
	1995	1999	2003	2007	2011
Joku laiton huume:					
Pääkaupunkiseutu	14	18	17	14	16
Muu Etelä-Suomi	6	12	13	9	11
Länsi-Suomi	3	9	11	6	11
Itä-Suomi	4	6	7	10	12
Pohjois-Suomi	3	6	9	8	9
Muu huume kuin kannabis:					
Pääkaupunkiseutu	2	3	3	4	3
Muu Etelä-Suomi	1	2	3	3	5
Länsi-Suomi	1	2	3	2	4
Itä-Suomi	1	2	2	5	4
Pohjois-Suomi	1	1	2	3	3
Kannabis:					
Pääkaupunkiseutu	14	18	16	12	15
Muu Etelä-Suomi	6	12	12	7	11
Länsi-Suomi	3	8	10	5	10
Itä-Suomi	4	5	6	8	10
Pohjois-Suomi	3	6	9	7	8
Alkoholi ja pillerit yhdessä:					
Pääkaupunkiseutu	22	14	13	11	8
Muu Etelä-Suomi	19	14	13	8	10
Länsi-Suomi	15	14	11	9	11
Itä-Suomi	21	11	9	9	10
Pohjois-Suomi	13	13	10	9	11
Liimat yms.:					
Pääkaupunkiseutu	4	4	7	10	8
Muu Etelä-Suomi	5	4	8	10	9
Länsi-Suomi	4	5	9	10	12
Itä-Suomi	2	5	7	13	13
Pohjois-Suomi	7	8	8	13	12

	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Joku laiton huume:										
Pääkaupunkiseutu	14	20	17	15	17	14	17	16	12	16
Muu Etelä-Suomi	6	13	12	10	13	7	11	14	8	10
Länsi-Suomi	3	9	12	6	12	4	8	10	6	10
Itä-Suomi	4	7	5	11	12	4	4	8	9	12
Pohjois-Suomi	2	5	6	10	8	5	7	11	7	10
Muu huume kuin kannabis:										
Pääkaupunkiseutu	2	2	2	3	4	3	4	5	5	3
Muu Etelä-Suomi	1	1	2	3	6	1	3	4	3	4
Länsi-Suomi	1	1	3	2	4	1	3	2	2	4
Itä-Suomi	0	1	1	7	4	1	3	3	4	4
Pohjois-Suomi	2	0	1	3	2	0	2	3	2	4
Kannabis:										
Pääkaupunkiseutu	14	19	17	14	16	14	16	15	11	14
Muu Etelä-Suomi	5	13	12	8	12	6	11	13	7	9
Länsi-Suomi	3	8	11	5	11	3	8	9	6	9
Itä-Suomi	4	7	5	9	11	4	3	7	7	9
Pohjois-Suomi	2	5	6	9	8	5	7	11	6	7
Alkoholi ja pillerit yhdessä:										
Pääkaupunkiseutu	13	6	4	4	5	32	21	22	16	11
Muu Etelä-Suomi	11	8	5	5	7	26	21	20	11	13
Länsi-Suomi	9	7	7	4	6	21	20	15	13	15
Itä-Suomi	14	6	4	5	5	30	15	15	14	14
Pohjois-Suomi	11	7	4	4	5	15	20	16	13	16
Liimat yms.:										
Pääkaupunkiseutu	4	2	4	8	8	4	6	9	11	9
Muu Etelä-Suomi	6	4	9	10	6	5	5	8	10	11
Länsi-Suomi	3	5	11	10	13	4	5	8	9	11
Itä-Suomi	2	6	6	13	15	2	5	9	12	11
Pohjois-Suomi	6	9	7	16	7	8	8	9	11	16

¹ Aluejaon pohjana vuoden 2011 suuraluejako

² Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

TAULUKKO 27. Päihteiden käyttö asuinalueittain (kaupunki–maaseutu), %

TAULUKKO 27a. Tupakointi

	KAIKKI OPPILAAT									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana:										
Kaupunki	36	37	32	25	28					
Maaseutu	30	45	32	33	25					
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä:										
Kaupunki	26	26	24	17	20					
Maaseutu	19	32	25	25	18					
	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Tupakoinut 40+ kertaa elinaikana:										
Kaupunki	33	39	31	25	28	39	36	33	24	27
Maaseutu	34	45	37	34	27	25	45	28	32	24
Tupakoi vähintään yhden savukkeen päivässä:										
Kaupunki	25	29	22	17	20	27	24	26	17	19
Maaseutu	23	33	27	25	22	15	31	24	24	14

TAULUKKO 27b. Alkoholin käyttö

	KAIKKI OPPILAAT				
	1995	1999	2003	2007	2011
Raittiiden osuus:					
Kaupunki	9	9	11	15	16
Maaseutu	16	9	15	15	20
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana:					
Kaupunki	5	6	7	6	5
Maaseutu	5	6	8	7	4
Ollut humalassa elinaikanaan:					
Kaupunki	77	75	70	63	60
Maaseutu	72	76	68	65	54
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana:					
Kaupunki	53	51	42	36	35
Maaseutu	49	53	41	35	27
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30pv:n aikana:					
Kaupunki	19	18	16	12	12
Maaseutu	17	20	17	10	6
Juonut 6+ annosta kerralla vähintään 3 kertaa viime 30pv:n aikana:					
Kaupunki	20	17	16	13	12
Maaseutu	19	20	17	14	8

	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Raittiiden osuus:										
Kaupunki	11	9	12	16	16	8	9	11	14	16
Maaseutu	14	10	15	15	21	17	8	15	15	19
Juonut 6+ kertaa viime 30 pv:n aikana:										
Kaupunki	6	7	7	6	5	5	5	6	5	5
Maaseutu	6	8	7	7	4	4	4	8	8	3
Ollut humalassa elinaikanaan:										
Kaupunki	72	75	68	59	60	81	76	72	66	60
Maaseutu	76	77	69	65	52	67	75	67	64	57
Ollut humalassa viime 30 pv:n aikana:										
Kaupunki	50	51	39	34	34	56	50	45	37	37
Maaseutu	49	53	43	32	24	49	52	40	37	32
Ollut humalassa 3+ kertaa viime 30pv:n aikana:										
Kaupunki	18	20	14	11	12	19	16	18	13	11
Maaseutu	19	22	18	10	5	16	19	16	11	7
Juonut 6+ annosta kerralla vähintään 3 kertaa viime 30pv:n aikana:										
Kaupunki	22	21	18	12	13	19	13	14	13	11
Maaseutu	23	22	21	16	9	14	17	13	13	6

TAULUKKO 27c. Huumeet ja muut pähteet elinaikana, %

	KAIKKI OPPILAAT									
	1995	1999	2003	2007	2011					
Joku laiton huume:										
Kaupunki	7	12	13	9	13					
Maaseutu	2	4	7	8	7					
Muu huume kuin kannabis:										
Kaupunki	1	2	3	3	4					
Maaseutu	0	1	2	4	3					
Kannabis:										
Kaupunki	6	12	12	8	12					
Maaseutu	2	4	7	7	6					
Alkoholi ja pillerit yhdessä:										
Kaupunki	19	14	12	9	11					
Maaseutu	16	12	10	11	7					
Liimat yms.:										
Kaupunki	5	5	8	9	10					
Maaseutu	4	7	9	15	11					

	POJAT					TYTÖT				
	1995	1999	2003	2007	2011	1995	1999	2003	2007	2011
Joku laiton huume:										
Kaupunki	6	13	12	10	14	7	11	13	8	12
Maaseutu	3	4	5	8	7	2	5	8	8	6
Muu huume kuin kannabis:										
Kaupunki	1	2	2	3	5	1	3	4	3	4
Maaseutu	1	0	1	4	3	0	2	3	4	2
Kannabis:										
Kaupunki	6	13	12	9	13	7	11	12	7	10
Maaseutu	3	4	5	7	7	2	5	8	7	5
Alkoholi ja pillerit yhdessä:										
Kaupunki	10	8	5	4	6	28	19	19	12	15
Maaseutu	15	6	5	7	6	16	19	15	16	9
Liimat yms.:										
Kaupunki	5	5	8	10	9	5	5	8	9	11
Maaseutu	3	6	8	15	12	4	9	9	16	10

² Vuonna 1995 kysymysmuoto: 5 annosta tai enemmän samalla kertaa

LIITE 1 ESPAD-otosten ositteet eri tutkimusvuosina

Ositteet 2011	Perusjoukko		Lopullinen aineisto	
	Kouluja	Oppilaita	Kouluja	Oppilaita
Pääkaupunkiseutu	115	10914	41	623
Etelä-Suomi, muut kaupungit	170	17366	63	1062
Etelä-Suomi, maaseutu	40	2445	10	169
Länsi-Suomi, kaupungit	119	12378	46	706
Länsi-Suomi, maaseutu	61	3415	12	169
Itä-Suomi, kaupungit	51	4954	19	325
Itä-Suomi, maaseutu	49	2675	11	144
Pohjois-Suomi, kaupungit	68	6236	24	414
Pohjois-Suomi, maaseutu	48	2202	9	132
Yhteensä	721	62585	235	3744

Etelä-Suomi: Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kymenlaakso, Etelä-Karjala, Päijät-Häme, Kanta-Häme, Varsinais-Suomi

Länsi-Suomi: Pirkanmaa, Satakunta, Keski-Suomi, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa (Vaasan seutu)

Itä-Suomi: Etelä- ja Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Kainuu

Pohjois-Suomi: Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa (Kokkolan seutu)

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs
www.espad.org

Luokkalomake

(Palautetaan oppilaiden lomakkeiden mukana)

Koulun nimi: «nimi» («school_id»)

Luokka/ryhmä: «lk_tunnus» **Päivämäärä:**

	Poikia	Tyttöjä
Oppilaita paikalla (lkm)	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
Oppilaita poissa (lkm)	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>

Poissaolon syy:	Poikia	Tyttöjä
Luvallinen poissaolo (lkm)	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
Luvaton poissaolo (lkm)	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
Ei tietoa (lkm)	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>

Kieltäytyikö joku oppilaista osallistumasta kyselyyn?

Ei
 Kyllä → Kuinka moni?

Kysyttiinkö vanhemmilta lupa oppilaiden kyselyyn osallistumiselle?

Ei
 Kyllä → Oliko oppilaita, joiden vanhemmat eivät antaneet lupaa? Ei
 Kyllä → Kuinka monta?

Käännä (lomake jatkuu)

Havaitsitteko häiriöitä lomakkeiden täytön aikana?

- Ei
- Kyllä, muutama oppilas häiritsi
- Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista häiritsi
- Kyllä, noin puolet oppilaista häiritsi
- Kyllä, enemmän kuin puolet oppilaista häiritsi

Vastasivatko oppilaat mielestänne kyselyyn vakavissaan?

- Kyllä, kaikki
- Kyllä, lähes kaikki
- Kyllä, enemmistö oppilaista
- Kyllä, noin puolet oppilaista
- Kyllä, vähemmän kuin puolet oppilaista
- Tuskin kukaan
- Ei kukaan

Oliko oppilaiden mielestänne helppoa vai vaikeata vastata kyselyyn?

- Hyvin helppoa
- Melko helppoa
- Ei helppoa eikä vaikeaa
- Melko vaikeaa
- Hyvin vaikeaa

Miten paljon aikaa oli varattu kyselyn täyttämiseksi? minuuttia

Missä ajassa ensimmäinen oppilas sai lomakkeen täytettyä? minuutissa

Entä viimeinen? minuutissa

Teidän kommenttejanne:

.....

.....

.....

.....

.....
Kyselyä valvoneen opettajan nimi (tikkukirjaimin)

Kiitos!
Palauttakaa luokkalomake oppilaiden täyttämien lomakkeiden mukana.

emcdda.europa.eu

ESPAD 2011

The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs
www.espad.org

KANSAINVÄLINEN KOULULAISKYSELY 2011

Lue tämä ensin

Tämä kysely kuuluu kansainväliseen tutkimukseen, jossa selvitetään sinun ikäistesi oppilaiden alkoholin ja huumeiden käyttöä sekä tupakointia. Tutkimus suoritetaan tänä vuonna lähes 40:ssä Euroopan maassa ja vastaajia on yli 100 000. Vastaava tutkimus on tehty aiemmin vuosina 1995, 1999, 2003 ja 2007. Tutkimuksen nimi on ESPAD (The European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs). Sitä tukee mm. Euroopan neuvosto ja Euroopan huumeusaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus.

Tässä kyselyssä vastaat nimettömänä, eli älä mainitse nimeäsi tai muita sinun tunnistamistasi helpottavia tietoja. Kun olet vastannut kyselyyn, laita lomake kirjekuoreen ja sulje se itse. **Älä kirjoita nimeäsi kuoreen.** Opettajasi kerää kirjekuoret kyselyn jälkeen ja lähettää ne vaamattomina tutkimusyksikköön.

Sinun luokkasi on arvottu vastaamaan kyselyymme. Olet yksi noin 5 000:sta tutkimukseen osallistuvasta oppilaasta Suomessa. Tutkimuksen suorittaa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen Alkoholi ja huumeet -yksikkö. Osallistuminen on vapaaehtoista.

Jotta tutkimus onnistuisi, on tärkeää, että vastaat jokaiseen kysymykseen mahdollisimman rehellisesti. Muista, että vastauksesi ovat täysin luottamuksellisia. Tuloksia ei esitetä luokkakohtaisesti.

Tämä ei ole koe. Kysymyksiin ei ole oikeita eikä väriä vastauksia. Jos et löydä täysin sopivaa vastausta, merkitse se, joka on lähinnä sopiva. Merkitse vastauksesi rastilla . Käytä kuulakärkikynää tai pehmeää lyijykynää, mutta älä lyijytäkynää.

Jos haluat muuttaa vastaustasi, mustaa vanha ruutu ja tee rasti oikeaan kohtaan. Jos sinulla on kysyttävää, viittaa, niin opettaja auttaa sinua. Ohjeet alkoholiannosten laskemiseksi löytyvät lomakkeen lopusta.

Vastaa kaikkiin kysymyksiin.

Kiitos jo etukäteen osallistumisestasi.

Ole hyvä ja aloita.

LUE EDELLISELLÄ SIVULLA OLEVA OHJE ENNEN KUIN ALOITAT.

Merkitse vastauksesi tekemällä rasti "X" sopivaan laatikkoon tai kirjoittamalla numerot merkittyyn paikkaan.

1. Sukupuoli:

Poika

Tyttö

2. Syntymävuosi:

1994

1995

Muu: 19

3. Kuinka usein (jos koskaan) teet seuraavia asioita?

Yksi rasti riville.

	En koskaan	Muutaman kerran vuodessa	1-2 kertaa kuukaudessa	Ainakin kerran viikossa	Lähes joka päivä
a) Pelaan tietokonepelejä.....	☐	☐	☐	☐	☐
b) Harrastan aktiivisesti urheilua, voimistelua tai muuta liikuntaa.....	☐	☐	☐	☐	☐
c) Luen kirjoja vapaa-aikanani (ei koulukirjoja).....	☐	☐	☐	☐	☐
d) Käyn illalla ulkona ystävien kanssa (diskossa, kahvilassa, juhlista tms.).....	☐	☐	☐	☐	☐
e) Harrastan muuta (soitan, laulan, piirrän, kirjoitan, tms.).....	☐	☐	☐	☐	☐
f) Kuljeksin hovin vuoksi ystävien kanssa ostoskeskuk- sissa, ostoskaduilla, puistoissa tms. paikoissa.....	☐	☐	☐	☐	☐
g) Käytän internetiä vapaa-aikanani (chatit, etsin musiik- kia, pelaan pelejä, jne.).....	☐	☐	☐	☐	☐
h) Pelaan sellaisilla peliautomaateilla, joilla voi voittaa rahaa.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

4. Kuinka monena päivänä olet ollut poissa yhdeltä tai useammalta koulutunnilta VIIMEKSI KULUNEIDEN 30 PÄIVÄN aikana?

Yksi rasti riville.

	En ollenkaan	1 päivänä	2 päivänä	3-4 päivänä	5-6 päivänä	7 päivänä tai useammin
a) Sairauden takia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Pinnaamisen/lintsauksen takia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Muiden syiden takia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

5. Mikä oli keskiarvosi viime lukukauden lopussa?

1 ☐ 9,5 – 10	6 ☐ 7,0 – 7,4
2 ☐ 9,0 – 9,4	7 ☐ 6,5 – 6,9
3 ☐ 8,5 – 8,9	8 ☐ 6,0 – 6,4
4 ☐ 8,0 – 8,4	9 ☐ 5,0 – 5,9
5 ☐ 7,5 – 7,9	10 ☐ 4,0 – 4,9

6. Kuinka monta kertaa VIIMEKSI KULUNEIDEN 12 KK:N aikana sinulle on sattunut seuraavaa?

Yksi rasti riville.

	Kertoja						
	0	1–2	3–5	6–9	10–19	20–39	40 tai enemmän
a) Jouduin tappeluun	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Sattui tapaturma tai sain vammoja	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Tuli vakavia ongelmia vanhempien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Tuli vakavia ongelmia ystävien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Koulu- tai työsuoritukseni heikkeni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Jouduin ryöstön tai varkauden uhriksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Jouduin vaikeuksiin poliisin kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Jouduin ensiapuun tai sairaalaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Olin sukupuoliyhdyntässä ilman kondomia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Olin sukupuoliyhdyntässä, mitä kaduin seuraavana päivänä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

TUPAKOINTI

7. Kuinka vaikeaa sinun olisi saada tupakkaa, jos haluaisit?

- 1 Mahdotonta
 2 Hyvin vaikeaa
 3 Melko vaikeaa
 4 Melko helppoa
 5 Hyvin helppoa
 6 En tiedä

8. Kuinka monta kertaa olet tupakoinut elämäsi aikana?

Kertoja						
0	1–2	3–5	6–9	10–19	20–39	40 tai enemmän
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7

9. **Kuinka paljon olet polttanut VIIMEKSI KULUNEIDEN 30 PÄIVÄN aikana?**

- 1 En ollenkaan
 2 Vähemmän kuin yhden savukkeen viikossa
 3 Vähemmän kuin yhden savukkeen päivässä
 4 1–5 savuketta päivässä
 5 6–10 savuketta päivässä
 6 11–20 savuketta päivässä
 7 Enemmän kuin 20 savuketta päivässä

10. **Minkä ikäisenä...**

Yksi rasti riville.

	En koskaan	9-v. tai nuorempana	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.	16-v.
a) Poltit ensimmäisen tupakan?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Aloit tupakoida päivittäin?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

ALKOHOLI

Seuraavissa kysymyksissä alkoholijuomilla tarkoitetaan juomia, jotka sisältävät yli 2,8 % alkoholia.

11. **Kuinka vaikeaa sinun olisi saada seuraavia alkoholijuomia, jos haluaisit?**

Yksi rasti riville.

	Mahdotonta	Hyvin vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Hyvin helppoa	En tiedä
a) Olutta (ei ykkösolutta).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Siideriä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Lonkeroa.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Viiniä (puna-, valko-, rose-, kuohu-, hedelmäviiniä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Väkeviä juomia (esim. vodkaa, viskiä, likööriä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

12. **Kuinka monta kertaa olet juonut jotakin alkoholijuomaa?**

Yksi rasti riville.

	Juomiskertoja 0	1–2	3–5	6–9	10–19	20–39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

13. **Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa olet juonut seuraavia alkoholijuomia?**

Yksi rasti riville.

	Juomiskertoja 0	1–2	3–5	6–9	10–19	20–39	40 tai enemmän
a) Olutta (ei ykkösolutta).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Siideriä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Lonkeroa.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Viiniä (puna-, valko-, rose-, kuohu-, hedelmäviiniä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Väkeviä juomia (esim. vodkaa, viskiä, likööriä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

Seuraavat kysymykset koskevat PÄIVÄÄ, JOLLOIN VIIMEKSI JOIT ALKOHOLIA.

14. Milloin viimeksi joit alkoholia?

- 1 En juo koskaan alkoholia
 2 1-7 päivää sitten
 3 8-14 päivää sitten
 4 15-30 päivää sitten
 5 1 kuukausi - 1 vuosi sitten
 6 Enemmän kuin vuosi sitten

15. Muistele päivää, jolloin viimeksi joit alkoholia.

Mitä seuraavista juomista joit silloin?

Rasti kaikki sopivat.

- 1 En juo koskaan alkoholia
 1 Olutta (ei ykkösolutta)
 1 Siideriä
 1 Lonkeroa
 1 Viiniä (puna-, valko-, rose-, kuohu-, hedelmäviiniä)
 1 Väkeviä juomia (esim. vodkaa, viskiä, likööriä)

15a. Jos joit olutta (ei ykkösolutta) tuona päivänä, kuinka paljon joit?

- 1 En juo koskaan olutta
 2 En juonut olutta tuona päivänä
 3 Noin yhden pullon/tölkkin (1/3 litraa) tai vähemmän (<50 cl)
 4 2-3 pulloa/tölkkiä (1/3 litraa) tai 1-2 puolen litran pulloa tai tölkkiä (50-100 cl)
 5 4-6 pulloa/tölkkiä (1/3 litraa) tai 3-4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (101-200 cl)
 6 Enemmän kuin 6 pulloa/tölkkiä (1/3 litraa) tai 4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (>200 cl)

15b. Jos joit siideriä tuona päivänä, kuinka paljon joit?

- 1 En juo koskaan siideriä
 2 En juonut siideriä tuona päivänä
 3 Vähemmän kuin puolen litran pullon tai tölkin (<50 cl)
 4 1-2 puolen litran pulloa tai tölkkiä (50-100 cl)
 5 3-4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (101-200 cl)
 6 Enemmän kuin 4 pulloa tai tölkkiä (>200 cl)

15c. Jos joit lonkeroa tai tuona päivänä, kuinka paljon joit?

- 1 En juo koskaan lonkeroa tai limuviinaa
 2 En juonut lonkeroa tai limuviinaa tuona päivänä
 3 Vähemmän kuin puolen litran pullon tai tölkin (<50 cl)
 4 1-2 puolen litran pulloa tai tölkkiä (50-100 cl)
 5 3-4 puolen litran pulloa tai tölkkiä (101-200 cl)
 6 enemmän kuin 4 pulloa tai tölkkiä (>200 cl)

15d. Jos joit viiniä tuona päivänä, kuinka paljon joit? (puna-, valko-, rose-, kuohu-, hedelmäviiniä)

- 1 En juo koskaan viiniä
 2 En juonut viiniä tuona päivänä
 3 Vähemmän kuin 2 lasia (<20 cl)
 4 2-3 lasillista tai puoli pulloa (20-40 cl)
 5 4-6 lasillista (41-74 cl)
 6 Enemmän kuin 6 lasillista (eli 1 pullon tai enemmän) (>74 cl)

15e. Jos joit väkeviä juomia tuona päivänä, kuinka paljon joit? (esim. vodkaa, viskiä, likööriä)

- 1 En juo koskaan väkeviä juomia
 2 En juonut väkeviä juomia tuona päivänä
 3 Vähemmän kuin 2 annosta (<8 cl)
 4 2-3 annosta (8-15 cl)
 5 4-6 annosta (16-24 cl)
 6 Enemmän kuin 6 annosta (>24 cl)

15f. Kuinka humalassa mielestäsi olit tuona päivänä, jolloin viimeksi joit jotain alkoholijuomaa? (Jos et mielestäsi ollut ollenkaan humalassa merkitse "1".)

En yhtään humalassa

	Erittäin vahvassa humalassa, esimerkiksi en muista mitä tapahtui									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

En juo koskaan alkoholia

11

Seuraavat kysymykset koskevat alkoholin käyttöäsi viimeksi kuluneiden 30 PÄIVÄN AIKANA.

16. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa olet ostanut omaan käyttöösi seuraavia alkoholijuomia elintarvikemyymälästä, kioskista, huoltoasemalta tai Alkosta?

Yksi rasti riville.

	Ostokertoja					20 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	
a) Olutta (ei ykkösolutta).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Siideriä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Lonkeroa.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Viiniä (puna-, valko-, rose-, kuohu-, hedelmäviiniä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Väkeviä juomia (esim. vodkaa, viskiä, likööriä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

17. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa olet juonut seuraavia alkoholijuomia pubissa, baarissa, ravintolassa, diskossa tai muussa anniskelupaikassa?

Yksi rasti riville.

	Juomiskertoja					20 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	
a) Olutta (ei ykkösolutta).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Siideriä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Lonkeroa.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Viiniä (puna-, valko-, rose-, kuohu-, hedelmäviiniä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Väkeviä juomia (esim. vodkaa, viskiä, likööriä).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

18. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Kuinka monta kertaa sinä aikana olet juonut alkoholia KUUSI ANNOSTA tai enemmän SAMALLA KÄYTTÖKERRALLA?

(Yksi alkoholiannos on pullo/tölkki olutta/siideriä/lonkeroa (33 cl), lasi viiniä (12 cl) tai 4 cl väkeviä juomia sellaisenaan tai sekoituksena. Esimerkiksi 6 pulloa/tölkkiä olutta, 4 puolen litran pulloa/tölkkiä olutta/siideriä/lonkeroa, pullo viiniä (75 cl) tai puoli pulloa (25 cl) väkeviä juomia sisältää kuusi annosta alkoholia.)

- 1 En kertaakaan
 2 1
 3 2
 4 3-5
 5 6-9
 6 10 tai useampia kertoja

Muita alkoholiin liittyviä kysymyksiä

19. Kuinka monta kertaa olet ollut niin humalassa, että olet esimerkiksi horjunut kävellessäsi, puhunut sammaltaen, oksentanut tai et ole muistanut tapahtumia seuraavana päivänä?

Yksi rasti riville.

	Humalakertoja						40 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

20. Minkä ikäisenä teit ensimmäisen kerran seuraavia asioita?

Yksi rasti riville.

	En koskaan	9-v. tai nuorempana	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.	16-v.
a) Join olutta (vähintään yhden pullon) .	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Join siideriä (vähintään yhden pullon)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Join lonkeroa (vähintään yhden pullon).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Join viiniä (vähintään yhden lasillisen, 12cl).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Join väkeviä juomia (vähintään yhden lasillisen, 4 cl).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Join itseni humalaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

21. Kuinka todennäköistä on, että sinulle sattuu jotain seuraavista asioista, jos juot alkoholia?

Yksi rasti riville.

	Hyvin todennäköistä	Todennäköistä	En Tiedä	Epätodennäköistä	Hyvin epätodennäköistä
a) Rentoudun.....	☐	☐	☐	☐	☐
b) Joudun vaikeuksiin poliisin kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vahingoitan terveyttäni	☐	☐	☐	☐	☐
d) Tulen iloiseksi	☐	☐	☐	☐	☐
e) Unohdan ongelmani.....	☐	☐	☐	☐	☐
f) En pysty lopettamaan juomista	☐	☐	☐	☐	☐
g) Saan krapulan	☐	☐	☐	☐	☐
h) Tunnen itseni ystävällisemmäksi ja seurallisemmäksi	☐	☐	☐	☐	☐
i) Teen jotain, jota katuisin	☐	☐	☐	☐	☐
j) Minulla on hyvin hauskaa	☐	☐	☐	☐	☐
k) Tulen pahoinvoivaksi	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

22. Kuinka monta kertaa VIIMEKSI KULUNEIDEN 12 KK:N aikana sinulle on sattunut seuraavaa OMAN ALKOHOLIN käyttösi takia? Jos et ole käyttänyt alkoholia viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana, merkitse rasti ruutuun 0 joka riville.

Yksi rasti riville.

	Kertoja						40 tai enemmän
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	
a) Jouduin tappeluun	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Sattui tapaturma tai sain vammoja	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Tuli ongelmia vanhempien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Tuli ongelmia ystävien kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Koulu- tai työsuoritukseni heikkeni	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Jouduin ryöstön tai varkauden uhriksi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Jouduin vaikeuksiin poliisin kanssa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Juoduin ensiapuun tai sairaalaan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) Olin sukupuoliyhdyntässä ilman kondomia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Olin sukupuoliyhdyntässä, mitä kaduin seuraavana päivänä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

RAUHOITTAVAT JA UNILÄÄKKEET

Näitä voi ostaa apteekista ainoastaan lääkärin määräämällä reseptillä.

23. Oletko koskaan käyttänyt rauhoittavia tai unilääkkeitä (esim. Diapamia) LÄÄKÄRIN määräyksestä?

- 1 En koskaan
2 Kyllä, mutta alle kolmen viikon ajan
3 Kyllä, kauemmin kuin kolmen viikon ajan

MARIHUANA JA HASIS (KANNABIS)

24. Kuinka vaikeaa sinun olisi saada marihuanaa tai hasista (kannabista), jos haluaisit?

- 1 Mahdotonta
2 Hyvin vaikeaa
3 Melko vaikeaa
4 Melko helppoa
5 Hyvin helppoa
6 En tiedä

25. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt marihuanaa tai hasista (kannabista)?

Yksi rasti riville.

	Kertoja						
	0	1–2	3–5	6–9	10–19	20–39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeisen 12 kuukauden aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeisen 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

26. Minkä ikäisenä ENSIMMÄISEN kerran kokeilit marihuanaa tai hasista (kannabista)?

Yksi rasti riville.

En koskaan	9-v. tai nuorempana	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.	16-v.
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
1	2	3	4	5	6	7	8	9

27. Onko sinulla joskus ollut mahdollisuus kokeilla marihuanaa tai hasista (kannabista), mutta olet pidättäytynyt sen käytöstä?

- 1 Ei
2 Kyllä → Kuinka monta kertaa elämäsi aikana näin on tapahtunut?
1 1–2
2 3–5
3 6–9
4 10–19
5 20–39
6 40 tai enemmän

MUUT HUUMEET JA PÄIHTEET

28. Kuinka vaikeaa sinun olisi saada seuraavia aineita, jos haluaisit?

Yksi rasti riville.

	Mahdotonta	Hyvin vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Hyvin helppoa	En tiedä
a) Amfetamiinia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Rauhoittavia tai unilääkkeitä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Ekstaasia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

29. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt ekstaasia? Jos et ole käyttänyt ekstaasia, merkitse rasti 0-ruutuun.

Yksi rasti riville.

	Kertoja 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeisen 12 kuukauden aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeisen 30 päivän aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

30. Kuinka monta kertaa olet haistellut jotakin ainetta (liimaa, liuottimia tms.) päihtyäksesi? Jos et ole käyttänyt näitä aineita, merkitse rasti 0-ruutuun.

Yksi rasti riville.

	Kertoja 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeisen 12 kuukauden aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeisen 30 päivän aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

31. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt seuraavia pähteitä elämäsi aikana? Jos et ole käyttänyt näitä aineita, merkitse rasti 0-ruutuun.

Yksi rasti riville.

	Kertoja 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Rauhoittavia tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräystä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Amfetamiinia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) LSD:tä tai muita hallusinogeeniä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Crackiä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Kokaiinia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) Releiviiniä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) Heroiinia.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) Huumaavia sieniä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) GHB:tä ("gammaa").....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) Anabolisia steroideja.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k) Suoneen pistettäviä huumeita (kuten heroiniä, kokaiinia, amfetamiinia).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l) Alkoholia ja pillereitä yhdessä päihtyäksesi.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m) Buprenorfiinia ilman lääkärin määräystä (Subutex, Suboxone, Temgesic).....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
n) MDPV ("aakkoset").....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
o) GBL ("lakkaa").....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
p) Muuta, mitä.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

32. Minkä ikäisenä teit ENSIMMÄISEN KERRAN seuraavia asioita?

Yksi rasti riville.

	En koskaan	9-v. tai nuorempana	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.	14-v.	15-v.	16-v.
a) Kokeilin rauhoittavia tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräystä	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Kokeilin amfetamiinia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Kokeilin ekstaasia	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) Haistelin jotakin ainetta (esim. liimaa, liuottomia) päihtyäkseen ...	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) Kokeilin alkoholia ja pillereitä yhdessä päihtyäkseen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Seuraavat kysymykset koskevat kaikkia päihteitä

33. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Kuinka paljon rahaa olet käyttänyt tupakkaan, alkoholiin ja kannabikseen?

Jos et ole käyttänyt laisinkaan rahaa näihin aineisiin, kirjoita ruutuihin 000.

- a) Tupakkaan €
- b) Alkoholiin €
- c) Kannabikseen €

34. Arvioi kuinka moni ystävästäsi...

Yksi rasti riville.

	Ei yksikään	Harva	Jotkut	Valtaosa	Kaikki
a) tupakoi?	☐	☐	☐	☐	☐
b) juo alkoholia?	☐	☐	☐	☐	☐
c) juo itsensä humalaan?	☐	☐	☐	☐	☐
d) polttaa marihuanaa tai hasista (kannabista)?	☐	☐	☐	☐	☐
e) käyttää rauhoittavia tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräystä?	☐	☐	☐	☐	☐
f) käyttää ekstaasia?	☐	☐	☐	☐	☐
g) haistelee jotain ainetta (esim. liimaa, liuottimia) päihtyäkseen?	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

35. Tekeekö kukaan vanhemmista sisaruksistasi seuraavaa...

Yksi rasti riville.

	Kyllä	Ei	En tiedä	Minulla ei ole vanhempia sisaruksia
a) tupakoi?	☐	☐	☐	☐
b) juo alkoholia?	☐	☐	☐	☐
c) juo itsensä humalaan?	☐	☐	☐	☐
d) polttaa marihuanaa tai hasista (kannabista)?	☐	☐	☐	☐
e) käyttää rauhoittavia lääkkeitä tai unilääkkeitä ilman lääkärin määräystä?	☐	☐	☐	☐
f) käyttää ekstaasia?	☐	☐	☐	☐
g) haistelee jotain ainetta (esim. liimaa, liuottimia) päihtyäkseen?	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4

36. Kuinka suuri terveydellinen riski tai muu riski mielestäsi aiheutuu, jos henkilö...

Yksi rasti riville.

	Ei riskiä	Vähäinen riski	Kohtalainen riski	Suuri riski	En tiedä
a) tupakoi silloin tällöin?	☐	☐	☐	☐	☐
b) polttaa yhden tai useamman askin savukkeita päivässä?	☐	☐	☐	☐	☐
c) juo yhden tai kaksi alkoholiannosta lähes joka päivä?	☐	☐	☐	☐	☐
d) juo neljä tai viisi alkoholiannosta lähes joka päivä?	☐	☐	☐	☐	☐
e) juo kuusi tai useamman alkoholiannoksen joka viikonloppu?	☐	☐	☐	☐	☐
f) kokeilee marihuanaa tai hasista (kannabista) kerran tai kaksi?	☐	☐	☐	☐	☐
g) polttaa marihuanaa tai hasista (kannabista) silloin tällöin?	☐	☐	☐	☐	☐
h) polttaa marihuanaa tai hasista (kannabista) säännöllisesti?	☐	☐	☐	☐	☐
i) kokeilee ekstaasia kerran tai kaksi?	☐	☐	☐	☐	☐
j) käyttää ekstaasia säännöllisesti?	☐	☐	☐	☐	☐
k) kokeilee amfetamiinia kerran tai kaksi?	☐	☐	☐	☐	☐
l) käyttää amfetamiinia säännöllisesti?	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

Seuraavat kysymykset koskevat mm. vanhempiasi. Jos sinulla on esimerkiksi isäpuoli ja biologinen isä, niin vastaa sen vanhemman mukaan, jonka kanssa olet pääasiassa kasvanut

37. Mikä on isäsi korkein koulutusaste?

- 1 Kansakoulu, peruskoulu tai vähemmän
- 2 Keskikoulu, osa lukiota tai ammatillisia opintoja
- 3 Lukio, ylioppilastutkinto tai ammatillinen perustutkinto
- 4 Ammattikorkeakoulu- tai alempi korkeakoulututkinto
- 5 Ylempi korkeakoulututkinto
- 6 En tiedä

38. Mikä on äitisi korkein koulutusaste?

- 1 Kansakoulu, peruskoulu tai vähemmän
- 2 Keskikoulu, osa lukiota tai ammatillisia opintoja
- 3 Lukio, ylioppilastutkinto tai ammatillinen perustutkinto
- 4 Ammattikorkeakoulu- tai alempi korkeakoulututkinto
- 5 Ylempi korkeakoulututkinto
- 6 En tiedä

39. Kuinka hyvin perheesi tulee taloudellisesti toimeen verrattuna muihin suomalaisiin perheisiin?

- 1 Erittäin paljon paremmin kuin muut
- 2 Paljon paremmin kuin muut
- 3 Paremmin kuin muut
- 4 Samoin kuin muut
- 5 Huonommin kuin muut
- 6 Paljon huonommin kuin muut
- 7 Erittäin paljon huonommin kuin muut

40. Ketkä asuvat samassa taloudessa kanssasi?

Merkitse kaikki kotonasi asuvat henkilöt.

- Asun yksin
 Isä
 Isäpuoli
 Äiti
 Äitipuoli
 Veli/veljet
 Sisko/siskot
 Isovanhemmat
 Muu sukulainen/sukulaisia
 Muita

41. Kuinka tyytyväinen yleensä olet...

Yksi rasti riville.

	Erittäin tyytyväinen	Tyytyväinen	En tyytyväi- nen enkä tyytymätön	En kovin tyytyväinen	En ole lainkaan tyytyväinen	Tällaista henkilöä ei ole
a) väleihisi äitisi kanssa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) väleihisi isäsi kanssa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) väleihisi ystäväsi kanssa?	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

42. Miten seuraavat väitteet sopivat sinuun?

Yksi rasti riville.

	Lähes aina	Usein	Joskus	Harvoin	Tuskin koskaan
a) Vanhempani asettavat selviä sääntöjä siitä, mitä kotona saan tehdä ...	☐	☐	☐	☐	☐
b) Vanhempani asettavat selviä sääntöjä siitä, mitä saan tehdä kodin ulkopuolella.....	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vanhempani tietävät, kenen kanssa olen iltaisin.....	☐	☐	☐	☐	☐
d) Vanhempani tietävät, missä olen iltaisin.....	☐	☐	☐	☐	☐
e) Saan helposti huolenpitoa äidiltäni ja/tai isältääni.....	☐	☐	☐	☐	☐
f) Saan helposti henkistä tukea äidiltäni ja/tai isältääni.....	☐	☐	☐	☐	☐
g) Saan helposti lainattua rahaa äidiltäni ja/tai isältääni	☐	☐	☐	☐	☐
h) Saan helposti rahaa lahjana äidiltäni ja/tai isältääni	☐	☐	☐	☐	☐
i) Saan helposti huolenpitoa parhaalta ystävältääni	☐	☐	☐	☐	☐
j) Saan helposti henkistä tukea parhaalta ystävältääni	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

43. Tietävätkö vanhempasi yleensä, kuinka vietät perjantai-iltasi?

- Tietävät aina
 Tietävät useimmiten
 Tietävät joskus
 Tavallisesti eivät tiedä

44. Jos olisit joskus käyttänyt marihuanaa tai hasista (kannabista), luuletko, että olisit myöntänyt sen tässä kyselyssä?

- 1 Olen jo sanonut käyttäneeni sitä
 2 Ilman muuta olisin myöntänyt
 3 Luultavasti olisin myöntänyt
 4 Luultavasti en olisi myöntänyt
 5 En varmasti olisi myöntänyt

45. Kuinka paljon rahaa VIIKOSSA käytät yleensä sellaisiin henkilökohtaisiin menoihin, joista voit itse päättää?

Euroa

46. Kuinka usein viimeisten 7 PÄIVÄN aikana...

Yksi rasti riville.

	Harvoin, en koskaan	Joskus	Useita kertoja	Hyvin usein
a) olet menettänyt ruokahalusi, et ole halunnut syödä?	☐	☐	☐	☐
b) sinulla on ollut vaikeuksia keskittyä tekemiseesi?.....	☐	☐	☐	☐
c) olet tuntenut itsesi masentuneeksi?.....	☐	☐	☐	☐
d) olet tuntenut, että joudut kovasti ponnistelemaan saadaksesi tehtyä asiat, jotka pitää tehdä?.....	☐	☐	☐	☐
e) olet tuntenut itsesi surulliseksi?	☐	☐	☐	☐
f) et ole pystynyt tekemään tehtäviäsi (kotona, töissä, koulussa)?.....	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4

Vielä muutama kysymys alkoholista

47. Muistele VIIMEKSI KULUNEITA 30 PÄIVÄÄ. Oletko juonut...

Yksi rasti riville.

	Kertoja						
	0	1–2	3–5	6–9	10–19	20–39	40 tai enemmän
a) kotitekoista olutta?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) kotiviiniä?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) kotipolttoista viinaa (pontikkaa)?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d) sahtia?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e) kiljua?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f) pirtua?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g) salakuljetettua olutta?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h) salakuljetettua viiniä?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i) salakuljetettua väkevää alkoholia?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j) salakuljetettua pirtua?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

48. Kuinka monta kertaa olet ollut humalassa?

Yksi rasti riville.

	Humalakertoja						
	0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

49. Muistele päivää, jolloin viimeksi joit jotain alkoholijuomaa. Missä paikoissa joit?

Merkitse kaikki sopivat.

- En juo koskaan alkoholia
- Kotona
- Jonkun toisen kotona
- Kadulla, puistossa, rannalla tai muualla ulkona yleisessä paikassa.
- Baarissa tai pubissa
- Diskossa
- Ravintolassa
- Muualla, missä?

50. Miten hankit viime käyttökerralla nauttimasi alkoholijuomat?

Merkitse kaikki hankintatavat

- En juo koskaan alkoholia
- Ostin itse Alkosta
- Ostin itse elintarvikekaupasta
- Ostin itse kioskilta
- Ostin itse huoltoasemalta
- Minulle anniskeltiin baarissa
- Minulle anniskeltiin ravintolassa
- Otin kotoa
- Isä tai äiti osti
- Sisarukset tai kaverit ostivat
- Isä tai äiti tarjosi
- Sisarukset tai kaverit tarjosivat
- Joku tuntematon henkilö osti tai tarjosi
- Muuten, miten?

51. Jos vertaat itseäsi muihin samanikäisiin, samaa sukupuolta oleviin nuoriin, luuletko useimpien heistä juovan alkoholia...

- enemmän kuin sinä?
- yhtä paljon?
- vähemmän kuin sinä?

52. Oletko viimeksi kuluneen 12 kk:n aikana kuljettanut moottoriajoneuvoa juotuasi alkoholia / käyttettyäsi huumeita?

1 En

2 Kyllä → Jouduitko tuolloin liikenneonnettomuuteen?

1 En

2 Kyllä → Olitko tuolloin liikkeellä...

1 autolla

2 moottoripyörällä

3 mopolla

4 muulla, millä.....?

53. Oletko viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana mennyt moottoriajoneuvon kyytiin, jonka kuljettaja oli juonut alkoholia / käyttänyt huumeita?

1 En

2 Kyllä →

a) Oliko tämä kulkuneuvo

1 auto

2 moottoripyörä

3 mopo

4 muu, mikä.....?

b) Oliko kuljettaja

1 ystävä tai kaveri

2 perheenjäsen tai sukulainen

3 muu ennestään tuttu henkilö

4 ennestään tuntematon henkilö?

54. Käyttääkö mielestäsi joku lähipiirissäsi liikaa alkoholia?

1 Ei

2 Kyllä →

a) Onko se aiheuttanut sinulle ongelmia tai hankaluuksia?

1 Ei

2 Kyllä

b) Onko tämä henkilö

1 perheenjäsen

2 muu sukulainen

3 ystävä tai kaveri?

(Jos alkoholia liikaa käyttäviä on lähipiirissäsi useampi kuin yksi, merkitse se, jonka juominen häiritsee sinua eniten.)

55. Onko sinulle tarjottu jotain huumausainetta (esimerkiksi kannabista, amfetamiinia tai ekstaasia) joko ilmaiseksi tai ostettavaksi?

Yksi rasti riville.

	Kyllä, ilmaiseksi	Kyllä, ostettavaksi	Kyllä, sekä ilmaiseksi, että ostettavaksi	Ei
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4

56. Tunnetko henkilökohtaisesti ketään kannabiksen (marihuanan) kasvattajaa?

- 1 En
2 Kyllä

57. Oletko itse kasvattanut kannabista (marihuanaa)?

- 1 En koskaan
2 Kyllä joskus, mutta en viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana
3 Kyllä, viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana

58. Oletko käyttänyt

a) hasista?

- 1 En
2 Kyllä

b) marihuanaa?

- 1 En
2 Kyllä

59. Kuinka monta kertaa olet käyttänyt nuuskaa?

Yksi rasti riville.

	Kertoja 0	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 tai enemmän
a) Elämäsi aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Viimeksi kuluneiden 12 kk:n aikana.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c) Viimeksi kuluneiden 30 päivän aikana	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6	7

Seuraavat kysymykset koskevat pelaamista

60. Kuinka vaikeaa sinun olisi halutessasi pelata internetissä...

Yksi rasti riville.

	Mahdotonta	Hyvin vaikeaa	Melko vaikeaa	Melko helppoa	Hyvin helppoa	En tiedä
a) maksutonta nettipokeria?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) maksullista nettipokeria tai muita maksullisia rahapelejä?.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5	6

61. Kuinka usein pelaat internetissä...

Yksi rasti riville.

	En koskaan	Muutaman kerran vuodessa	1-2 kertaa kuukaudessa	Ainakin kerran viikossa	Lähes joka päivä
a) maksutonta nettipokeria?.....	☐	☐	☐	☐	☐
b) maksullista nettipokeria tai muita maksullisia rahapelejä?	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

62. Pelaatko internetpelejä? (esim. pulmapelit, taitopelit, toimintapelit)

Yksi rasti riville.

- 1 En
2 Joskus ilmaiseksi, joskus rahasta tai pelimerkeillä
3 Kyllä, rahasta tai pelimerkeillä
4 Kyllä ilmaiseksi

63. Kuinka usein pelaat internetpelejä? (esim. pulmapelit, taitopelit, toimintapelit)

Yksi rasti riville.

- 1 En koskaan
2 1-2 kertaa vuodessa
3 Muutaman kerran kuukaudessa
4 Vähintään kerran viikossa
5 Päivittäin tai lähes päivittäin

64. Kun pelaat internetpelejä (esim. pulmapelit, taitopelit, toimintapelit), kuinka tärkeää sinulle on...

	Ei lainkaan tärkeää	Ei erityisen tärkeää	En osaa sanoa	Melko tärkeää	Erittäin tärkeää
a) pelata hivin ja jännityksen vuoksi	☐	☐	☐	☐	☐
b) voittaa rahaa	☐	☐	☐	☐	☐
c) viettää aikaa muiden pelaajien kanssa.....	☐	☐	☐	☐	☐
d) kilpailla muita pelaajia vastaan	☐	☐	☐	☐	☐
e) kehittyä paremmaksi pelaajaksi.....	☐	☐	☐	☐	☐
	1	2	3	4	5

65. Oletko koskaan tuntenut tarvetta pelata rahasta yhä enemmän ja enemmän?

- 1 En
2 Kyllä

66. Oletko koskaan valehdellut läheisillesi siitä, kuinka paljon pelaat?

- 1 En
2 Kyllä

OHJEET ANNOSTEN LASKEMISEKSI

		Annoksia
KESKIOLUT (noin 4,5 %) 	1 tavallinen 1/3 litran pullo/tölkki (33 cl) • "six-pack" eli 6 tavallista pulloa/tölkkiä • "määräkoira" eli 12 tavallista pulloa/tölkkiä	1 6 12
KESKIOLUT,SIIDERI tai LONKERO (noin 4,5 %) 	• 1 puolen litran pullo tai tölkki (50 cl) • 2 puolen litran pulloa/tölkkiä (1 litra) • 4 puolen litran pulloa/tölkkiä (2 litraa) • 6 puolen litran pulloa/tölkkiä (3 litraa)	1,5 3 6 9
PUNA-, VALKO- tai KUOHUVIINI (noin 11-12 %) 	• 1 viinilasi (12 cl) • 1 iso viinilasi (24 cl) • ½ pulloa (37 cl) • 1 pullo (75 cl)	1 2 3 6
VÄKEVÄ VIINI, LIKÖÖRI tai JUOMASEKOITUS (noin 15-22 %) 	• 1 pieni lasi (8 cl) • 1 pieni pullo (35 cl) • 1 iso pullo (70 cl)	1 5 10
VÄKEVÄT JUOMAT (VIINA, VISKI, KONJAKKI yms.) (noin 30-40 %) 	• 1 ravintola-annos (4 cl) • ½ pulloa (25 cl) • 1 puolen litran pullo (50 cl) • 1 iso pullo (70 cl)	1 6 13 18

Jos olet juonut jotain muuta alkoholi juomaa, niin vertaa sen vahvuutta yllä esitettyihin ja arvioi annosmäärä sen perusteella.